

5

NUL X. 1963

ARTA
plastică

ARTA

plastică

REVISTĂ EDITATĂ DE COMITETUL DE STAT
PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ ȘI DE UNIUNEA
ARTIȘTILOR PLASTICI DIN R. P. R.

Revista «Arta Plastică» consacră acest număr relatării lucrărilor Conferinței pe țară a Uniunii artiștilor plastici, eveniment de o deosebită importanță în viața artistică din țara noastră. Conferința a profilat un program constructiv, care să constituie un puternic îndemn pentru realizarea unor opere tot mai valoroase în spiritul realismului socialist, al înalțelor principii umaniste ale epocii noastre socialiste, călăuză în trecerea creației plastice spre o etapă calitativ nouă. Reunind în acest număr al revistei materialele acestei ample dezbateri despre arta noastră, răspundem interesului publicului larg, al iubitorilor de frumos, al artiștilor plastici pentru dezvoltarea mereu mai avântată a creației noastre contemporane.

Între 16—18 mai 1963, în sala mică a Palatului R. P. Române, s-au desfășurat lucrările Conferinței pe țară a Uniunii artiștilor plastici.

La Conferință au participat delegați ai secțiilor, filialelor și cenaclurilor Uniunii artiștilor plastici, precum și numeroși invitați — conducători ai unor instituții centrale și organizații obștești, artiști plastici, reprezentanți ai celorlalte uniuni de creație, reprezentanți ai oamenilor muncii din întreprinderile Capitalei.

La deschiderea lucrărilor Conferinței au asistat tovarășii Ion Gheorghe Maurer, Emil Bodnăraș, Leonte Răutu, Constanța Crăciun, președintele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, Ilie Murgulescu, președintele Academiei R. P. Române, membri ai C.C. al P.M.R. și membri ai guvernului.

Cuvîntul de deschidere a Conferinței a fost rostit de academicianul Ion Jalea, președintele Uniunii artiștilor plastici.

Conferința a ales apoi prezidiul, alcătuit din tovarășii Corneliu Baba, Iosif Bene, Boris Caragea, Henri Catargi, Spiru Chintilă, Alexandru Ciucurencu, Aurel Ciupe, Brăduț Covaliu, Ion Irimescu, Ion Jalea, Vasile Kazar, Ovidiu Maitec, Jules Perahim, Eugen Popa, Mircea Popescu, Geza Vida. Au fost alese, de asemenea, comisia de validare, secretariatul și comisia pentru redactarea proiectului de rezoluție a Conferinței.

Conferința a adoptat următoarea ordine de zi: Darea de seamă asupra creației plastice și activității organizatorice a Uniunii artiștilor plastici — Sarcinile ce revin artiștilor plastici în lumina documentelor de partid; raportul asupra activității Comisiei de cenzori; proiectul statutului modificat al Uniunii artiștilor plastici; alegerea Comitetului Uniunii artiștilor plastici și a Comisiei de cenzori.

În aplauzele puternice ale asistenței a luat cuvîntul tovarășul Emil Bodnăraș, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, care a prezentat Conferinței salutul Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Române.

Exprimînd emoția pe care mesajul partidului a produs-o asupra delegaților la Conferință, acad. Ion Jalea a spus: «Am ascultat cu emoție, cu deosebită mulțumire și satisfacție cuvîntul Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român adresat nouă, întru întîmpinarea acestei Conferințe pe țară. Salutul arată importanța și prețuirea pe care partidul o acordă creației noastre, culturii în general, ca factor constructiv și caracteristic al orînduirii socialiste din țara noastră.

Asigurăm partidul că mesajul pe care l-a adresat Conferinței noastre constituie pentru noi un mare îndemn și un program de dezvoltare a muncii noastre viitoare. Ne folosim de acest prilej pentru a mulțumi încă o dată partidului pentru încrederea, pentru ajutorul pe care ni l-a acordat și ni-l acordă, pentru înțeleapta îndrumare pe care o primim în creația noastră. Vom depune toate eforturile pentru a fi la înălțimea acestei mari cinstiri a partidului.

Trăiască Partidul Muncitoresc Român și Comitetul său Central în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej ».

SALUTUL C. C. AL P. M. R., CONSILIULUI DE STAT ȘI CONSILIULUI DE MINIȘTRI

PREZENTAT DE TOVARĂȘUL EMIL BODNĂRAȘ

CĂTRE

CONFERINȚA PE ȚARĂ A UNIUNII ARTIȘTILOR PLASTICI DIN R.P. ROMÂNĂ

Dragi tovarăși,

Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român, Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri transmit Conferinței pe țară a Uniunii artiștilor plastici un salut călduros și-i urează succes deplin în desfășurarea lucrărilor.

Artiștii plastici, împreună cu toți oamenii de artă, aduc o contribuție prețioasă la îmbogățirea vieții spirituale a poporului, la dezvoltarea patrimoniului artei noastre naționale și a culturii socialiste.

Sub influența transformărilor revoluționare înfăptuite în țara noastră în anii puterii populare, în condiții sociale noi, care asigură artiștilor posibilități nelimitate de manifestare a talentului și energiei lor creatoare, artele plastice cunosc o puternică și constantă înflorire.

Continuând tradițiile realiste ale artei plastice românești, călăuziți de principiile realismului socialist, pictorii, sculptorii, graficienii au îmbrățișat un vast câmp de teme noi, izvorâte din lupta revoluționară a poporului și a partidului, din realitatea nouă, socialistă. Au fost realizate numeroase opere de artă valoroase care oglindesc chipul omului nou, constructor al socialismului, munca avântată ce se desfășoară pe întregul cuprins al patriei.

Artiștii aparținând generației vîrstnice și-au arătat în acești ani întreaga măsură a posibilităților lor creatoare, ajungînd la împlinirea celor mai înalte năzuințe artistice. Alături de ei s-a format și a crescut o generație de tineri ce-și afirmă cu vigoare personalitatea artistică, cucerind un loc de cinste în creația plastică.

În trecut marea masă a poporului era ținută departe de comorile artei și ale culturii, mulți creatori de geniu rămîneau izolați și neînțeleși. Artistul zilelor noastre găsește un izvor de mari satisfacții în faptul că de rodul activității sale creatoare se bucură milioane și milioane de oameni.

Trăim cea mai măreață epocă din istoria patriei. În țara noastră socialismul a triumfat definitiv la orașe și sate. Pătrunse de elan patriotic și energie creatoare, clasa muncitoare, întregul nostru popor, sub încercata conducere a partidului, obțin victorii istorice în făurirea vieții noi. Se înfăptuiește cu succes grandiosul program de desăvîrșire a construcției socialiste elaborat de cel de-al III-lea Congres al partidului.

Istoria a demonstrat că epocile bogate în evenimente remarcabile de ordin social și politic dau și artiști pe măsura lor, capabili să întruchipeze realitatea în opere de artă nemuritoare. Construcția societății socialiste oferă artiștilor plastici, ca și tuturor creatorilor de artă, un izvor inepuizabil de inspirație, un univers nemărginit de teme și subiecte de o mare forță emoțională. A înfățișa în piatră, în bronz, în lemn, sau pe pînză imaginea luminoasă a lumii de azi, chipul omului nou cu bogata sa viață sufletească, optimismul și entuziasmul său, eroismul celor care au luptat și s-au

jertfit pentru făurirea unei vieți mai bune — aceasta este misiunea nobilă care revine artistului societății noastre socialiste. A ști că talentul său slujește poporului, în mijlocul căruia s-a născut, că arta sa contribuie la transformarea conștiinței oamenilor, la înnobilarea lor spirituală, la însuflețirea în muncă a făuritorilor de bunuri materiale și culturale ale societății — iată suprema satisfacție a artistului cetățean.

Artiștii noștri leagă realizarea unor asemenea opere de cunoașterea și înțelegerea profundă a realității, de pătrunderea în miezul relațiilor dintre oameni, în bogata lor viață sufletească.

Nenumărate aspecte ale realității, neexplorate încă de artiști, așteaptă să-și găsească întruchiparea în noi opere de artă. Lărgirea orizontului tematic ridică în fața artistului numeroase și complexe probleme de creație. Adevărata operă de artă trebuie să emoționeze și să convingă prin pasiunea pe care artistul o pune în plămădirea ei, prin înalta sa măiestrie artistică.

Fiecare epocă aduce în tezaurul culturii mondiale o notă distinctă, îmbogățind gama formelor și modalităților de expresie artistică. Arta realist-socialistă este prin natura ei o artă inovatoare, ea deschide cele mai largi posibilități de afirmare multilaterală a personalității artistice, de dezvoltare a unei mari varietăți de stiluri în creație. Ei îi sînt străine însă inovațiile privite ca un scop în sine, tendințele formaliste, deformările împinse la absurd, imitarea diferitelor curente și școli artistice, cât și platitudinea și cenușiul, redarea naturalistă a realității, pentru că acestea duc la consumarea sterilă a talentului, răpesc operei de artă forța emoțională.

Unul dintre marii noștri pictori, N. Tonitza, spunea că adevărații creatori au avut întotdeauna groază de extravagante și de atitudini cu orice preț inovatoare, ei fiind întotdeauna firești și simpli, că orice creație, dacă nu e scaldată « în acel duh de viață, rupt din însuși sufletul artistului » — cum îl numea el — nu e operă de artă. Vișînd la « societatea muncii pentru toți — și a libertății pentru toți », Tonitza vedea arta pusă la adăpostul oricărui concesi și traficări pe care le impunea societatea burgheză și prevedea timpul cînd « creația își va lua zborul către orizonturile largi și senine către care de mii de ani sufletul artiștilor tinde neconținut ».

Dragostea pentru frumos a caracterizat poporul nostru întotdeauna.

Chiar și în condițiile vitrege de dezvoltare, el a creat neasemuite valori de artă populară. Cu atît mai mare este receptivitatea sa artistică în condițiile dezvoltării de astăzi.

Artiștii noștri nu crează pentru un grup restrîns de rafinați și snobi. Contribuind la educarea gustului estetic al poporului, la cunoașterea de către acesta a înaltelor valori ale culturii, adevăratul artist este deosebit de sensibil la emoțiile trezite de arta sa în conștiința celor mulți, aceasta constituind pentru artist o minunată busolă de orientare. Creația artistică se bucură de atenția și grija permanentă a partidului și guvernului. Conducerea de partid și de stat examinează în prezent noi măsuri de sporire a fondurilor pentru achiziționarea de lucrări artistice, de îmbunătățire a condițiilor de creație și de trai ale artiștilor plastici.

O mare însemnătate pentru dezvoltarea artelor plastice o are activitatea Uniunii artiștilor plastici.

Dezbateră problemelor fundamentale ale creației artistice, sprijinirea plină de grijă a creatorilor și îndeosebi a celor tineri, în vederea valorificării cît mai depline a talentului lor, promovarea în relațiile dintre artiști a unui spirit de înaltă principialitate, criticarea manifestărilor de individualism, a spiritului de grup, a izolării de viață — sînt pentru Uniunea artiștilor plastici preocupări de prim ordin.

Se face simțită nevoia unei mai intense activități teoretice și critice, care să îmbogățească gîndirea științifică în domeniul artelor plastice, să lărgească orizontul ideologic al artiștilor, să combată ideologia burgheză, curentele decadente în artă.

Însușirea concepției marxist-leniniste despre lume și societate îl situează pe artist pe pozițiile cele mai înaintate, îl ajută să devină militant activ în artă și în viață pentru construirea socialismului, pentru cauza nobilă a păcii și a înfrățirii între popoare.

Arta realist-socialistă se afirmă cu vigoare, cucerind noi și noi succese în țările socialiste. În lumea capitalistă artiști de seamă se plasează pe pozițiile realismului, manifestîndu-și opoziția deschisă față de arta decadentă. Una din sarcinile importante ale Uniunii artiștilor plastici este aceea de a dezvolta și lărgi neconținut, în numele promovării artei realiste înaintate, legăturile cu artiștii plastici din țările socialiste cît și cu artiștii plastici din celelalte țări.

Partidul și guvernul, toți oamenii muncii își exprimă convingerea că artiștii țării noastre vor dărui poporului noi opere de valoare — mărturie vie a zilelor glorioase pe care le trăim.

DAREA DE SEAMĂ ASUPRA CREAȚIEI PLASTICE ȘI ACTIVITĂȚII ORGANIZATORICE A UNIUNII ARTIȘTILOR PLASTICI

Uniunea artiștilor plastici din Republica Populară Română deschide lucrările acestei a doua Conferințe pe țară din existența sa, cu convingerea că ea va fi un prilej de examinare aprofundată, principială, a muncii desfășurate pe tărîmul artei plastice, a contribuției și rolului ei în ansamblul vieții sociale și în raport cu cerințele fundamentale ale desăvîrșirii construcției socialiste — obiectiv către care își încordează astăzi puterile întregul nostru popor muncitor.

Mai bine de 12 ani ne despart de Conferința pe țară a artiștilor plastici care a însemnat actul însuși de constituire a Uniunii noastre. Este un lung răstimp care face necesare atît o cuprinzătoare privire retrospectivă, cît și efortul temeinic de a înțelege în toată amploarea lor sarcinile ce ne stau în față, de a stabili cu claritate calea pe care trebuie să mergem în activitatea noastră viitoare.

Avem pe această cale certitudini neclintite. Ele ne sînt date de faptul că am străbătut-o și o străbatem umăr la umăr cu toți oamenii muncii din țara noastră, călăuziți de atotbiruitoarea învățătură marxist-leninistă, îndrumați cu clarviziune și fermitate neabătută de Partidul Muncitoresc Român. Pe asemenea temelii trainice se înalță mărețul edificiu al culturii și artei socialiste. Sîntem nespuse de mîndri că avem prilejul să fim, cu mințile și cu mîinile noastre, printre constructorii lui dintîi, printre cei care au menirea să-i contureze imaginea, pe măsura așteptărilor oamenilor celor mai vrednici și mai dornici de adevăr și de frumos din cîți a cunoscut istoria. Mîndria noastră se asociază de aceea cu sentimentul unei mari răspunderi. La întrebarea dacă eforturile pe care le facem sînt la înălțimea îndatoririlor ce ne revin, dacă avem, în tot ce săvîrșim, în permanență înaintea ochilor obiectivele principale, la o asemenea întrebare trebuie să căutăm răspunsul, cumpănindu-ne fapta în balanța realizărilor ce schimbă fața țării, măsurîndu-ne-o la scara valorilor ce se făuresc în epoca noastră, epoca socialismului și comunismului.

Trăim vremuri minunate pentru țara noastră și pentru întreaga omenire, vremurile pe care le-au visat mințile cele mai minunate ale omenirii, pentru care au bătut de-a lungul unei milenare istorii de nedreptăți și silnicie, inimile cele mai înflăcărare.

Străbatem, împreună cu întregul nostru popor, o epocă de mari înfăptuiri, epoca desăvîrșirii construcției socialiste. Sînt, cum atît de pregnant se spune

în raportul Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român la cel de-al III-lea Congres al P.M.R., anii « ofensivei neîntreprinse a socialismului ».

În anii aceștia munca avîntată și mintea cutezătoare a omului au schimbat înfățișarea întregii noastre țări, făurindu-i o nouă și impresionantă imagine. Ni se perindă prin fața ochilor magnificele cetăți ale industriei ce se înalță mereu mai numeroase pe harta patriei noastre. În ritmurile medii anuale de creștere a producției industriale globale se oglindesc puternic hotărîtoarele victorii obținute, sub conducerea partidului, în politica de înfăptuire consecventă a industrializării țării.

Despre realizările industriei noastre duc astăzi vestea specialiștii romîni care, cu utilaje fabricate în întregime în țara noastră, importatoare în trecut a literalmente tuturor articolelor tehnice, creează industrii întregi în țări îndepărtate, ținute vreme îndelungată în înapoiere economică tocmai de cele mai industrializate state capitaliste. Vorbesc despre vremurile noi ale socialismului cele peste 100.000 de tractoare și mașini agricole, toate fabricate la noi, care brăzdează astăzi ogoarele întinse cît zarea ale agriculturii socialiste.

Am trăit nu de mult marele eveniment petrecut în viața poporului nostru: încheierea colectivizării agriculturii.

Socialismul a învins în toate sectoarele economiei și vieții sociale. A învins datorită muncii, inteligenței și talentului clasei noastre muncitoare, țărănimii și intelectualității, care-și pun întreaga energie și capacitate creatoare în slujba transformărilor revoluționare ce se săvîrșesc în țara noastră.

Aceste transformări revoluționare se oglindesc și în amploarea activității cultural-educative, datorită căreia lumina culturii și bucuria artei pătrund în pături tot mai largi ale poporului. Nu numai numărul, dar și nivelul din ce în ce mai înalt al manifestărilor culturale de toate categoriile, exigența sporită față de ele a publicului, crearea în fiecare an a noi instituții de învățămînt și de cultură dau întregii activități în acest domeniu suportul cel mai trainic, îi deschid orizonturi mereu mai vaste. De-a dreptul impresionantă este rețeaua de așezăminte culturale existente în satul românesc colectivizat: cele peste 12.000 de cămine culturale, cele 4300 de unități cinematografice, cele 35.000 de formații în care activează un milion de artiști amatori. Și ne amintim că recenta dezbateră organizată de Comitetul de stat pentru cultură și artă a analizat posibilitățile înmulțirii și perfecționării continui a acestor minunate mijloace

create de revoluția culturală pentru răspîndirea cea mai largă a tuturor cuceririlor științifice și a celor mai înalte valori ale artei.

★

Pe asemenea baze cresc neîncetat ponderea și prestigiul Republicii Populare Romîne în viața economică și culturală internațională și totodată rolul ei activ pe arena politică internațională, în lupta pentru preîntîmpinarea unui nou război, pentru pace și drepturile omului.

Pe temeiul creșterii nestăvilite a forței economice și a prestigiului politic al țărilor socialiste apare încă în zilele noastre posibilitatea — care ar elibera imense resurse materiale și spirituale — de a se înfăptui dezarmarea generală și totală, de a se exclude războiul din viața societății umane. Pășesc astăzi în arena istoriei popoarele ținute atîta vreme sub neomenosul jug colonial. Se năruie unul dintre principalii stîlpi de susținere ai capitalismului: colonialismul.

Reazem de nădejde al luptei lor pentru libertate și progres social, sistemul socialist mondial polarizează în prezent năzuințele și speranțele de mai bine ale oamenilor simpli din lumea întreagă, cărora ritmul de dezvoltare al țărilor socialiste le dovedește ce perspective deschide vieții economice, sociale, și culturale, descătușarea imenselor energii ale poporului muncitor.

În focul acestor epocale transformări se plămădește omul nou, membru demn și conștient al societății comuniste. O activitate intensă se desfășoară în patria noastră sub îndrumarea partidului, pentru dezvoltarea conștiinței socialiste, pentru îmbogățirea orizontului și înfrumusețarea vieții oamenilor. În cadrul acestei activități, cultura și arta sînt chemate să aducă o contribuție decisivă. Dintr-un privilegiu al cîtorva aleși ele cută să devină — și pentru aceasta au astăzi cele mai prielnice condiții, — un bun al întregului popor, o forță activă în viața maselor largi de oameni ai muncii, a căror sete de cultură și de frumos sporește pe măsură ce le sînt larg deschise toate porțile, altădată zăvorîte cu mii de lacăte, ce duc spre însușirea valorilor științei, ale culturii și artei.

Partidul Muncitoresc Român a subliniat în permanență rolul însemnat pe care pot și trebuie să-l aibă literatura și artele în opera de educare a oamenilor muncii în spiritul socialismului și comunismului, de dezvoltare multilaterală și armonioasă a personalității umane. Partidul a pus în fața tuturor făuritorilor de bunuri spirituale sarcina de a fi militanți activi pentru socialism, de a ajuta prin opera lor la combaterea și înlăturarea rămășițelor concepțiilor și moravurilor burgheze.

În darea de seamă prezentată de tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej la Plenara Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român din 30 noiembrie — 5 decembrie 1961, se sublinia în chip deosebit necesitatea desfășurării unei activități susținute în domeniul formării conștiinței socialiste a oamenilor muncii, necesitatea de a se dezvolta în și mai mare măsură activitatea politico-educativă în mase.

«Înfăptuind cu perseverență principiul conducerii de partid a activității ideologice și culturale, — se arată în acest document — trebuie să veghem și pe viitor ca această activitate să fie pătrunsă de partinitate, de intransigență față de orice influență a ideologiei burgheze, în vederea triumfului deplin al ideologiei socialiste».

Partidul Muncitoresc Român a deschis pe tărîmul culturii și al artei cîmp larg tuturor inițiativelor creatoare puse în slujba poporului, a construirii socialismului. Fermitatea și calmul cu care conducerea partidului a acționat

pentru statornicirea normelor leniniste ale vieții de partid au permis și asigură, în munca ideologică și culturală, înlăturarea manifestărilor de inchistare dogmatică, a subiectivismului, a spiritului îngust, sectar.

În întreg drumul parcurs de arta, de cultura noastră nouă, în fiecare victorie obținută se află întruchipată dragostea și grija cu care partidul a urmărit zi de zi, etapă cu etapă, mersul nostru înainte.

Către partidul nostru, către Comitetul său Central în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, se îndreaptă în aceste clipe gîndul nostru plin de un nețărmurit devotament, sentimentele noastre de recunoștință fierbinte pentru condițiile minunate create dezvoltării continue a artei și culturii.

Veghind cu intransigență la păstrarea purității ideologice a principiilor ce stau la baza creației noastre, partidul manifestă o neconținută preocupare pentru orientarea artei noastre, în lumina cerințelor realismului socialist, către marile probleme ale contemporaneității, pentru profundul ei caracter partinic și popular.

«Principiile realismului socialist, — spunea tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej la Conferința pe țară a scriitorilor — sînt călăuză sigură a scriitorilor noștri în activitatea lor creatoare. Ele deschid scriitorului o perspectivă istorică justă, îl feresc de prezentarea deformată, unilaterală, plată, a fenomenelor vieții, îi dau putința de a înfățișa cu pasiune realitatea în procesul complex al dezvoltării ei, al luptei dintre vechi și nou, al afirmării a ceea ce este nou și înaintat».

Aceasta înseamnă înarmarea noastră cu învățătura marxist-leninistă, busolă sigură în drumul istoric pe care-l parcurgem. Aceasta înseamnă făurirea celui tip de artist pe care îl cere societatea și epoca noastră, omul de înaltă cultură, eliberat de povara mentalității burgheze, antiștiințifice și antipopulare, capabil și dornic să participe prin creația sa în mod activ, conștient, entuziast, la transformarea revoluționară a țării sale.

În acest proces de însemnătate istorică, s-a plămădit noua intelectualitate, trup din trupul poporului muncitor, dedicîndu-și toate eforturile construcției, ridicării neîncetate a nivelului științei și tehnicii, culturii și artei noastre. Ea a simțit întreaga dragoste și atenție a partidului, care i-a creat și îi creează cele mai prielnice condiții de dezvoltare.

Umăr la umăr cu intelectualitatea nouă pășesc intelectualii care și-au dăruit cauzei noastre rodul bogatei lor experiențe, mărturisindu-și prin aceasta dragostea și devotamentul față de cauza clasei muncitoare. Politicii înțelepte a partidului, grijii și răbdării arătate în procesul complex de orientare a vechii intelectualități pe drumul fertilizant al gîndirii marxist-leniniste, le datorăm faptul că ne putem astăzi mîndri cu un front larg al intelectualității, în ale cărui prime rînduri se află tot ce este valoros în cultura țării noastre, savanți, scriitori, maeștri ai plasticeii, muzicii, teatrului.

Pe asemenea baze se dezvoltă astăzi cultura noastră socialistă. Pe aceste baze se înalță arta romînească contemporană, o artă puternic ancorată în realitățile zilelor noastre, o artă a cărei esențială sursă de inspirație este socialismul, cu întreaga bogăție de fapte, gînduri, caractere, cărora el le-a dat naștere.

★

Arta noastră plastică a străbătut în acești ani o cale pe care s-au putut afirma cu putere entuziasmul, talentul, inițiativa creatoare a artiștilor, legătura lor rodnică cu viața nouă a poporului.

Decisivă pentru dezvoltarea artei românești contemporane a devenit năzuința statornică a celor mai valoroși artiști aparținând tuturor generațiilor de a-și situa opera în miezul viu, fierbinte al actualității. De pe platforma învățaturii marxist-leniniste despre lume și societate, avem posibilitatea, verificată de tot ce este mai bun în activitatea noastră din anii din urmă, de a vedea mai limpede, de a înțelege în toată complexitatea lui procesul istoric, de a exprima în operele noastre o judecată dreaptă asupra evenimentelor trecutului și asupra faptelor semnificative, înnoitoare, ale prezentului. Înțelegem tot mai bine că în zilele noastre contemporaneitatea este înaintea de toate expresia participării noastre active la marea luptă ce se duce împotriva ideologiei burgheze, retrograde și obscurantiste, pentru adevăr și dreptate, pentru pace și socialism. Noul în arta acestei vremi îl constituie raporturile tot mai trainice care se statornicesc între artist și toți oamenii muncii constructive.

Noul îl reprezintă orientarea fermă, programatică, izvorită din pasiune și conștiință partinică, spre om și societate, exprimarea în opera de artă a ideilor celor mai înaintate ale epocii, a revoluției ce s-a împlinit în felul de a gândi și de a trăi al omului din societatea socialistă.

Această orientare, aceste obiective sînt cele care caracterizează cel mai pregnant, care ne ajută să fixăm mai limpede profilul artei noastre plastice contemporane. În jurul lor s-au dus de-a lungul întregii etape de care ne ocupăm dezbaterile cele mai ample; în funcție de ele s-au dezvoltat genuri sau chiar ramuri ale artei care în trecut fuseseră nesocotite sau cultivate doar sporadic: compoziția în pictură și sculptură, relieful, ciclurile grafice, arta monumental-decorativă.

Orice trecere în revistă a lucrărilor reprezentative pentru direcțiile noi de dezvoltare a artei contemporane pune în lumină numeroase izbînzii certe și încă mai numeroase strădăniile curajoase pe calea ce reprezintă magistrala artei noastre noi, pe calea făuririi unor imagini în care să se înscrie, cu forță de convingere și nobilă frumusețe, faptele constructorilor socialismului, aspectele vieții lor noi, chipul lor plin de demnitate și omenie, marile acțiuni revoluționare din trecut, marile lupte ale poporului condus de partid. Numeroase sînt lucrările care jalonează în toate genurile artei plastice această cale urmată de toți artiștii noștri de valoare, de la maeștri ai generației vîrstnice ca Iosif Iser, Camil Ressu, Jean Al. Steriadi, Aurel Jiquid, la numeroasele talente tinere care se afirmă tot mai viguros.

În domeniul picturii opere ca « Semnarea apelului pentru pace într-o gospodărie agricolă colectivă » de Camil Ressu, « Ana Ipătescu la 1848 » de Alexandru Ciucurencu, « Portretul lui Mihail Sadoveanu » și « Odihna pe cîmp » de Corneliu Baba, « Tipografie ilegală » de Ștefan Szönyi, « Grivița 1933 » de Gavril Miklossy, « Ion Vodă la Cahul » de Gheorghe Labin, « Întîmpinarea armatelor sovietice » de Ștefan Constantinescu, afirmaseră cu putere, încă în primul deceniu după Eliberare, orientarea nouă a picturii noastre, contribuind în chip decisiv la îmbogățirea problematicii ei. Li s-au adăugat, în toți anii care au urmat, noi lucrări pline de interes, de vibrație autentică, vădînd o preocupare susținută pentru problemele exprimării clare, convingătoare, intense a conținutului de idei contemporan: « Moment revoluționar » de Ștefan Szönyi, « Cazangerie la uzinele Grivița Roșie » de Henri Catargi, « 13 Decembrie 1918 » de Eugen Popa, « Pentru fericirea copiilor noștri » de Brăduț Covaliu, « Uteciști în fața plutonului de execuție » de Gheorghe Șaru, « Muncitori la teatru » de Dan Hatmanu, « Insurecția armată » de Spiru Chintilă, « Horia

și căpitanii săi » de Eugen Gîscă, « Cherhana în Deltă » de Ion Pacea, « Rod bogat » de Petru Abrudan, « 13 Decembrie 1918 » de Tiberiu Krausz, « Bucuria » de Al. Mohi, « Noul cămin » de Albert Nagy, « Pentru fericirea poporului » de Marius Cilievici, « Activistul la sate » de Gh. Iacob, « Doi prieteni » de Ion Bișan; portrete de oameni ai muncii care mobilizează eforturile unor pictori ca Henri Catargi, Corneliu Baba, Alex. Ciucurencu, Lucian Grigorescu, M. H. Maxy, Aurel Ciupe, Catul Bogdan, Ștefan Szönyi, Titina Călugăru, Mihai Danu, Sabin Bălașa, Constantin Blendea, Pavel Codiță, Const. Crăciun, Petre Achițenie; peisaje luminoase și optimiste și excelente naturi statice semnate de maeștri cunoscuți ai genului ca: Marius Bunescu, Henri Catargi, Dumitru Ghiață, Lucian Grigorescu, Aurel Ciupe, M. H. Maxy, Emeric Nagy, Kovacs Zoltan, de numeroși dintre pictorii amintiți mai sus și de alți pictori talentați ca: Gh. Ionescu, Ion Gheorghiu, Gheorghe Spiridon, Teodor Harșia, Petre Hîrtopeanu, Costin Ioanid, N. Popa, M. Cămăruț, Virgil Almășanu, Const. Piliuță, Dorian Szasz.

Sînt lucrări și aspecte care, toate laolaltă, ilustrează varietatea de preocupări și de mijloace de expresie a artiștilor noștri, ne pot ajuta să definim traiectoria picturii contemporane, ne îndreptățesc să apreciem, în ansamblu, în mod pozitiv orientarea, tendințele ei actuale.

Remarcabil este, în primul rînd, faptul că, alături de maeștri a căror creație a cunoscut în acești ani o perioadă de multilaterală dezvoltare, ca Henri Catargi, Corneliu Baba, Alexandru Ciucurencu, s-au format, pe căi complexe, trecînd uneori prin dificultăți, dar avînd în permanență în fața ochilor marile obiective ale artei și culturii contemporane, o seamă de pictori tineri care se profilează ca personalități autentice, își afirmă cu putere talentul.

Tendințe noi, opere valoroase și-au făcut de asemenea apariția în sculptură, domeniu în care orientarea spre marea compoziție statuară, spre relieful amplu, spre portretistica reprezentativă s-a accentuat continuu, înmănușînd eforturile maeștrilor cu o bogată experiență și ale sculptorilor generației tinere. Lucrări ca « Împărat și proletar », « Portretul lui George Enescu » și « Portret de muncitor » de Ion Jalea, portretele academicienilor Traian Săvulescu și Mihail Jora și cel al lui Corneliu Baba de Cornel Medrea, « Materitate » de Oscar Han, « Întîlnirea », « Descătușare » și « Victorie » de Boris Caragea, « Oțelarul », « Lupeni 1929 » și « Miner » de Ion Irimescu, « Eliberarea », « Portretul lui Djambul Djabaev » și « Fetița mea » de Constantin Baraschi, « Răscoala », « Se unesc haturile » și « Balada lui Pinte » de Geza Vida, « Țărani din Oaș plecînd la Festival », și « Portretul actorului Storin » de Ion Vlad, portretele lui George Enescu și Nicolae Bălcescu de Gheorghe Anghel, portretele de țărani ale lui Romulus Ladea, « Recolta » de Zoe Băicoianu, « 1907 » de Mac Constantinescu, « Minerul » și « Utemista » de Ovidiu Maitec, « 1907 » de Naum Corcescu, « Se naște o idee » de Andrei Szobotka, « Sudorița » și « Portret de comunist » de Lelia Zuaf, ca și alte lucrări de Izsak Martin, Emil Mereanu, Ion Vlasiu, Dumitru Demu, Dorio Lazăr, Artur Vetro, Iulia Oniță, Maximilian Schulman, Eftimie Birleanu, Cristea Grossu, Constantin Lucaci, Petre Balogh, Koss Andras, Vasile Condurache, Mircea Ștefănescu, Viktor Roman, ilustrează realizările și tendințele sculpturii românești contemporane.

Demn de relevat este și aici faptul că sculptorii generației tinere vădesc în lucrările lor, o dată cu adeziunea fermă la tematica nouă, înțelegerea din ce în ce mai clară a specificului genurilor sculpturii, capacitatea de a-și executa operele în materiale definitive și de a le imprima o monumentalitate autentică.

Interesul pasionat pentru arta monumentală sub toate formele ei — de la sculptura statuară, la frescă, sgraffito și mozaic, — este fără îndoială unul din fenomenele cele mai semnificative pentru orientarea și tendințele artei noastre contemporane. Regimurile burgheze manifestaseră față de acest domeniu al artei o desconsiderare aproape totală, fapt care caracteriza profund o mentalitate, un stil de viață minor și îngust, lipsit de orizont. Perspective largi se deschid astăzi artei monumentale; ele sînt expresia elocventă a marilor elanuri, a stilului de viață generos și dinamic, a caracterului profund popular al culturii epocii noastre.

Monumente importante au fost ridicate în anii puterii populare în Capitală și în alte orașe ale țării; cel al lui V. I. Lenin de Boris Caragea, Monumentul ostașului sovietic eliberator de Const. Baraschi, Monumentul Eroilor Patriei de Marius Butunoiu, Zoe Băicoianu, T. N. Ionescu și Ion Dămăceanu, Monumentele ostașului român de la Oradea (de Iulia Oniță), Baia Mare (de Andrei Ostap), Arad (de Gavril Covalschi) și Timișoara (de Ion Vlad), Monumentul înălțat la Buzău în amintirea răscoalei de la 1907 de Cornel Medrea, Monumentul lui Suworov, opera sculptorului Marius Butunoiu, Monumentul înălțat la Tg. Mureș celor doi savanți Bolyay de Izsak Martin și Ștefan Csorvassy, Monumentul minerului de Veturia Ilica (la Baia Mare). Alături de ele, reliefurile de la Teatrul de operă și balet din București, realizate de Boris Caragea, Zoe Băicoianu și Ion Vlad, frontonul Teatrului de Stat din Galați executat de un colectiv condus de Mac Constantinescu, ansamblurile statuare de pe litoral la realizarea cărora au contribuit sculptori ca V. Vasiliu-Falti, Petre Balogh, Iulia Oniță, Ion Vlad, Lelia Zuaf, Dorio Lazăr, Doru Popovici, Mircea Ștefănescu, reprezintă doar începutul unei activități care va câștiga continuu în amploare.

Același lucru se poate spune despre cele mai semnificative realizări în domeniul decorației monumentale în pictură, mozaic sau alte tehnici: picturile murale de la Casele de cultură din București ale tineretului, care au evidențiat înzeestrarea pentru acest gen al picturii a unor artiști ca Eugen Popa, Anastase Anastasiu, Lia Szasz, Vasile Celmare, Virgil Almășanu, Lidia Nancuinschi, Const. Crăciun, compoziția murală a lui Ștefan Szőnyi de la Casa de cultură «Petőfi Sandor» din București, închinată răscoalei de la Bobilna, mozaicul executat de Ștefan Constantinescu și Jules Perahim pentru Casa internațională a drepturilor de autor din Geneva, amplele compoziții murale de la întreprinderea «Carbochim» din Cluj realizate de Kovacs Zoltan, cele de la Cugir, de Anastase Demian, Adalbert Luca, Anton Lazăr, Mircea Vremir, Liviu Florian și alți pictori tineri din Cluj și Timișoara, în sfîrșit decorațiile murale ale mai multor edificii de pe litoral, opere ale unor artiști ca Mac Constantinescu, Ștefan Constantinescu, Gheorghe Labin, Paul Miracovici, Gheorghe Spiridon, Maria Plăcintă, Constantin Crăciun și alții, ca și panourile realizate la Complexul turistic din Poiana Brașov de Mimi Șaraga și Alma Redlinger.

Ne aflăm, neîndoindu-ne, în pragul unei ere în care profilul artei românești va fi definit nu numai de expoziții, ci și de marile fresce și monumente statuare ce-și vor aduce o contribuție de seamă la educarea estetică și cetățenească a omului societății socialiste.

O mărturie a caracterului militant, popular, al artei noastre contemporane, o constituie dezvoltarea luată de toate genurile graficii, care s-a pus cu promptitudinea, spontaneitatea și incisivitatea ce-i sînt proprii, în slujba cauzelor mari ale epocii, orientîndu-se tot mai masiv spre actualitate, spre

temele construcției socialiste, spre redarea pregnantă, dinamică, a luptei comunistilor și a aspectelor vieții și oamenilor noi de astăzi. Dacă adăugăm la aceasta constatarea că graficienii noștri abordează procedee dintre cele mai variate, că gravura începe să ia o mai mare dezvoltare, dacă relevăm procentul însemnat de artiști pe care îl dă generația tînără, am schițat în linii mari fizionomia și tendințele principale ale graficii noastre contemporane.

Desenele lui Aurel Jiquidi din ciclul «1907», ciclurile de gravuri ale lui Jules Perahim — «23 August», «10 zile care au zguduit lumea», desenele lui Vasile Kazar ca «Partizanii», «Preluarea puterii», «Primăvara fierbinte», cele ale lui Paul Erdős — «Primăvara», «Tînăr miner» și ciclul «Viața nouă în Oaș», gravurile pline de poezie ale lui Gy Szabo Bela, xilogravurile în culori de Vasile Dobrian, ca «Flori roșii de mai» ori «Confruntarea», laviurile în tuș ale lui Eugen Popa, care ni l-au revelat ca excelent grafician, gravurile lui Gheorghe Ivancenco și Corina Beiu Angheluță, inspirate din construcția socialistă, gusașele și desenele incisive ale Ligiei Macovei, acuarelele și gravurile în acvaforte, pline de vervă, de la șantierul Brazi ale Mariane Petrașcu, cele ale Florică Cordescu, acuarelele lui Gh. Juster, Iosif Bene și Andrassy Zoltan, alături de desenele și gravurile unor artiști ca Ana Iliuț, Eva Cerbu, Geta Brătescu, Constantin Baciu, Marcel Chirnoagă, Emilia Dumitrescu, Cornelia Daneț, Ethel Lucaci Băiaș, Mathias Iosif, Gheorghe Boțan, Iulia Hălăucescu, Feszt Laszlo, Eugen Mihăescu, Traian Vasai, Fred Micoș, Octav Grigorescu, Hortensia Maschievici, Iulian Olariu, Clarette Wachtel, imprimă un sens major întregii noastre grafici de șevalet, o situează pe linia problemelor vii ale contemporaneității.

Iosif Ross, Eugen Taru, Nell Cobar, Cik Damadian, Rik Auerbach, Mihail Gion, Ion Doru, Adrian Lucaci, Benedict Gănescu — în caricatură, Iosif Molnar, Iosif Cova, Petre Grant, Trofim Brînză, Nicolae Popescu, Pavlin Nazarie, Lipa Alămaru, Vincențiu Grigorescu — în afiș, Aurel Jiquidi, Corneliu Baba, Jules Perahim, Ligia Macovei, Florica Cordescu-Jebeleanu, Marcela Cordescu, Anastase Demian, Val. Munteanu, Florin Roni-Noel, Aurel Stoicescu — în domeniul ilustrației de carte au contribuit, împreună cu numeroși alți artiști, la prestigiul și ponderea pe care aceste genuri ale graficii și le-au dobîndit în ansamblul artei românești contemporane.

O contribuție valoroasă în viața noastră artistică au adus-o pictorii scenografi, a căror activitate a fost însuflețită de dorința de a ajuta la realizarea unor spectacole mobilizatoare, dinamice, pătrunse de spiritul viu, autentic, al contemporaneității.

În anul 1960 secția de scenografie a organizat, sub auspiciile Uniunii noastre, prima expoziție de pictură de teatru și cinematograf, apreciată atît în cercurile de specialitate, cît și de masele largi de vizitatori.

Nivelul pe care l-a atins scenografia în ceea ce privește înțelegerea misiunii educative a teatrului contemporan, cît și realizarea unei unități a spectacolului prin colaborarea strînsă între regizor și scenograf s-a vădit prin succese cum sînt acelea ale lui Liviu Ciulei pentru spectacolele «Cum vă place», «Azilul de noapte», sau «Passacaglia», ale lui Jules Perahim pentru «Tragedia optimistă» și «Poveste din Irkutsk», ale lui Alexandru Brătășanu pentru «Celebrul 702», ale regretatului Toni Gheorghiu pentru «Ultima întîlnire», «Macbeth» sau «Tudor Vladimirescu», ale lui Paul Bortnovschi pentru «Apus de soare», ale lui Mihail Tofan pentru «Ferestre deschise», ale lui Mircea Marosin pentru «Oameni care tac», și «A treia patetică», ale lui Ștefan Hăblinschi pentru decoruri de teatru de păpuși, sau, în domeniul scenografiei de operă, al lui Laub

Roland pentru «Oedip», sau al lui George Voinescu pentru opereta «Lysistrata». Tînăra generație aduce de asemenea, prin artiști ca Dan Nemțeanu, Ion Popescu-Udriște, Ervin Kutler, Adriana Leonescu, Elena Munteanu și alții un aport lăudabil la crearea unor spectacole de înaltă ținută.

În domeniul artelor decorative, progrese parțiale încă, dar încurajatoare, au fost determinate în primul rînd de înseși cerințele imperioase ale dezvoltării vieții.

Succesele obținute cu prilejul participării noastre la o manifestare internațională de importanță Trienalei de arte decorative de la Milano, ca și, mai recent, la Expoziția internațională de ceramică de la Praga, au dovedit că avem, îndeosebi în domeniul ceramicii și al țesăturilor și imprimeurilor, forțe valoroase care pot asigura o activitate mult mai bogată și mai rodnică. Deschiderea unor expoziții permanente ale Fondului plastic, în Capitală și în centre regionale, a creat noi posibilități de afirmare pe această linie a artiștilor noștri, printre care o mențiune deosebită o merită Aurelia Ghiață, Ella Cancicov, Alexandru Benczedi, Ileana Vremir, Mimi Podeanu, Maria Chelsoi, Graziella Stoichiță, Patriciu Mateescu. Semnalăm, tocmai în legătură cu marile perspective ce se deschid în prezent artei monumentale și artelor decorative, faptul îmbucurător că se înmulțește numărul artiștilor — și aici o mențiune deosebită o merită, pentru larga lor sferă de preocupări, Zoe Băicoianu, Jules Perahim, Ștefan Constantinescu, Olga Porumbaru, Mac Constantinescu, Constantin Lucaci — care încep să depășească domeniul restrîns al unei singure specialități, care se preocupă de probleme neexplorate încă în arta noastră, care experimentează materiale și tehnici noi, răspunzînd astfel cerințelor mereu mai complexe pe care viața însăși le ridică în fața artei.

Un fenomen nou, fără precedent în trecutul vieții noastre artistice, îl constituie dragostea și prețuirea de care se bucură arta și artistul în societatea nouă, socialistă. Cei mai în vîrstă dintre noi își amintesc cît de totală era nepăsarea statului burghez față de artă și de artist, cît de vitrege și de istovitoare erau condițiile în care își începeau și își desfășurau activitatea atîția artiști de mare valoare, cît de periferic era locul pe care-l ocupa artistul în societatea trecutului și cît de umiltoare era dependența lui de sacul cu bani al clienței burheze. Măsurăm distanța imensă care ne desparte de aceste vremuri dacă trecem cu gîndul în revistă minunatele condiții morale și materiale ce ne-au fost create de clasa muncitoare condusă de partid.

Atelierele mereu mai numeroase construite în Capitală și în regiuni, volumul și importanța crescîndă a achizițiilor făcute de stat, subvențiile masive ce ne sînt acordate pentru lărgirea și dezvoltarea instituțiilor menite să susțină munca noastră de creație arată locul și importanța ce se acordă astăzi artei plastice în complexul culturii noi, socialiste. Vorbesc despre noua demnitate a artiștilor distincțiile și premiile cu care sînt cinstiți cei mai buni dintre noi, sarcinile de mare răspundere ce ne sînt încredințate.

Artiștii plastici sînt astăzi deputați în Marea Adunare Națională și în Sfaturile Populare, conducători ai vieții artistice în cadrul C.S.C.A. În fiecare an noi distincții vin să răsplătească activitatea și realizările cele mai meritoase.

În cadrul ultimei sesiuni a Academiei R.P.R., alături de maestrul Ion Jalea care a devenit membru titular al acestei înalte instituții, au fost aleși membri corespondenți ai Academiei R.P.R. maestrul Corneliu Baba și Alexandru Ciucurencu. Maestrilor Boris Caragea și Corneliu Baba le-a fost conferit nu de mult înaltul titlu de «Artist al Poporului». Recent alți patru membri ai Uniunii noastre

— maestrul Henri Catargi și Dumitru Ghiață, acad. G. Oprescu, graficianul Paul Erdős — au fost distinși cu titlul de Laureat al Premiului de Stat. Sînt tot atîtea semne ale unei înalte prețuiri care ne onorează pe toți, care ne dă noi îmbolduri în munca noastră.

Dragostea și interesul arătat artei de un public mereu mai larg se vădesc și în amploarea luată de mișcarea de amatori din întreprinderi, unul din fenomenele cele mai caracteristice și mai pline de semnificație pentru viața artistică de astăzi a țării, ca și în creșterea de-a dreptul impresionantă a numărului anual de vizitatori al muzeelor de artă, de la 20.000 în 1938 la cifre ce depășesc 1.000.000 în anii din urmă. Toate acestea dovedesc, în chipul cel mai elocvent, că arta de azi a țării noastre nu mai este ca în trecut, un produs de seră, cultivat de puțini pentru puțini, că ea crește și înflorește o dată cu dezvoltarea culturii de masă a poporului.

În acest nou climat s-au desfășurat o serie de acțiuni inițiate de Uniunea noastră și de alte instituții, pentru a face cunoscute realizările artiștilor plastici, pentru a da publicului posibilitatea de a-și însuși o cultură artistică temeinică.

Relevăm, în această privință, faptul că, în afară de marile expoziții colective, de stat și regionale, organizate cu regularitate, numai în cursul anilor 1960 și 1961 Uniunea noastră și Fondul plastic au organizat peste 350 de expoziții personale, de grup și retrospective și că, mai ales în timpul din urmă, activitatea în acest domeniu a început să se deplaseze și către întreprinderi și gospodării colective. Din inițiativa Uniunii și cu sprijinul neprecupețit al artiștilor, au apărut, mlădițe ale socialismului în viața artistică, primele muzee, unele remarcabil alcătuite, la sate. Viața muzeală în genere s-a dezvoltat în forme nici măcar de conceput sub trecuta orînduire burgheză.

Muzeul de artă al R.P.R. — admirabilă realizare a regimului nostru — și muzee din ce în ce mai bogate și mai bine organizate în toate centrele principale ale țării s-au dovedit adevărate focare ale culturii artistice pentru masele cele mai largi.

Ample expoziții retrospective, ca acelea consacrate lui Nicolae Grigorescu, Ion Andreescu, Ștefan Luchian, Camil Ressu, D. Paciurea, I. Iser, Jean Alexandru Steriadi, Gh. Petrașcu, Teodor Pallady, Ștefan Dimitrescu, Ion Jalea, Aurel Ciupe, R. Schweitzer-Cumpăna, Alexandru Szolnay, Cecilia Cuțescu-Stork, Leon Alex, Emeric Nagy, Jenő Szervatiusz, Iosif Ross au pus mereu mai puternic în lumină bogatul fond realist, progresist, al artei noastre.

Prin eforturi convergente ale istoricilor de artă, în frunte cu academiștii G. Oprescu, ale criticilor de artă grupați în secția de critică a Uniunii noastre, ale Editurii de stat pentru publicațiile de artă au apărut, mai numeroase decît oricînd în trecut, monografiile, unele de mare amploare, foarte multe de popularizare, consacrate marilor personalități ale artei romînești și străine, studii de critică, albume, mape, reproduceri, etc. Au apărut în ultimii cinci ani și primele studii de sinteză asupra artei noastre de după eliberare și asupra artei romînești a secolului trecut, datorită unor colective de istorici de artă din cadrul Institutului de istoria artei al Academiei R.P.R. (Mircea Popescu, Eugen Schileru, Radu Bogdan, Ion Frunzetti, Amelia Pavel), membri în același timp ai secției de critică a Uniunii. Au apărut de asemenea manuale importante ca «Anatomia artistică» de Dr. G. Ghișescu, Manualul de perspectivă de Arh. Horia Teodoru, primul volum al Manualului de sculptură de Constantin Baraschi. O contribuție care constituie unul din meritele ei incontestabile

tabile a adus la popularizarea creației artistice contemporane revista «Arta Plastică».

Amintim de asemenea la acest capitol studiile cu caracter de generalizare teoretică pe care esteticienii din țara noastră le-au întreprins, mai ales în timpul din urmă, în problemele definirii specificului cunoașterii artistice, ale formării și educării gustului, etc.

Un succes semnificativ al Uniunii noastre l-a constituit organizarea Universității populare de artă care se află în prezent în al treilea an de existență și care, de la București, s-a extins și în alte centre regionale.

Participarea largă a publicului la numeroasele conferințe despre artă ținute în cadrul Uniunii, al Consiliului pentru răspândirea cunoștințelor cultural-științifice, al muzeelor de artă ne-au arătat cât de viu este interesul pentru problemele artistice, pentru tot ce poate contribui la formarea și dezvoltarea gustului, a educației estetice.

Artiștii constituiți în brigăzile de documentare au participat la munca de ridicare culturală ce se desfășoară în satele noastre. Pe aceeași linie se înscrie contribuția, ce trebuie sporită continuu, adusă de artiști și critici din cadrul Uniunii noastre, la îndrumarea cercurilor de amatori din întreprinderi și la activitatea Casei centrale de creație populară. Legătura aceasta a artiștilor profesioniști cu tot mai numeroși artiști amatori, are, în perspectiva marii dezvoltări a vieții culturale și artistice în întreaga țară, o însemnătate pe care mulți dintre noi nu au apreciat-o îndeajuns.

★

Atenția, efortul principal al conducerii Uniunii s-au îndreptat, în etapa de care ne ocupăm, asupra problemelor legate de pictură, sculptură și grafică, bătălia principală s-a dat pentru încetățenirea în conștiința artiștilor și în întreaga lor activitate, a concepției noi despre artă, a tematicii legate de viața și de realitățile contemporane, de munca întregului nostru popor pentru construirea socialismului. Schișind un tablou de ansamblu al succeselor obținute, nu avem cîtuși de puțin dorința și intenția să oferim o imagine idilică a muncii noastre de creație de-a lungul acestei etape și în stadiul ei actual, să ascundem greutatea și lipsurile de care sîntem conștienți și care persistă încă.

Am izbutit, urmînd îndrumările partidului și ascultînd de îndemnul și cerințele vieții, să obținem o serie de realizări, unele de prestigiu, care ne dau dreptul să privim cu încredere în viitor. Nu este însă mai puțin adevărat că, dacă comparăm aceste realizări cu așteptările legitime ale publicului mereu mai larg iubitor de artă, dacă evaluăm locul și rolul pe care creația noastră a izbutit să și le cîștige în ansamblul vieții sociale și culturale, ajungem la constatarea că nu am reușit totuși să ținem pasul cu marile transformări revoluționare ce s-au împlinit în societatea romînească, cu noile necesități și cerințe create de aceste profunde prefaceri ale vieții și mentalității oamenilor.

Trebuie să analizăm cu grijă și combativitate care sînt cauzele care slăbesc încă eficiența, puterea de pătrundere în mase, capacitatea operelor noastre de a stîrni emoții și convingeri puternice, care sînt căile pe care trebuie să le urmăm pentru a sincroniza mai bine eforturile noastre cu cerințele reale ale revoluției culturale, ale poporului, în materie de artă.

Este neîndoios că lupta pentru o tematică vie, actuală a avut și are din aceste puncte de vedere o importanță hotărîtoare pentru destinele artei noastre contemporane. Aceasta este însăși lupta pentru formarea și transformarea conștiinței artistului, pentru orientarea lui spre o artă angajată, partinică, spre o

artă de idei, implicînd precise răspunderi sociale și morale. În sfera unei asemenea arte și a tematicii noi, revoluționare, s-a afirmat cu cea mai mare vigoare opoziția tranșantă, ireductibilă între ideologia și estetica decadentă a burgheziei.

Acțiunea perseverentă de îndrumare a eforturilor principale ale artiștilor în această direcție a dus, încă din primul an al existenței Uniunii, la realizarea unor lucrări valoroase, calitativ noi, prime jaloane ale realismului socialist în arta noastră. În aceeași perioadă s-au făcut însă și serioase greșeli, s-a manifestat o înțelegere îngustă, rigidă a limbajului artei realiste, s-au practicat în munca de îndrumare dusă în cadrul Uniunii, o tutelă mărunță, metode meșteșugărești care au frînat și chiar compromis destule bune intenții. Asemenea poziții și metode au favorizat adesea superficialitatea în gîndire, descriptivismul arid, monotonia, lipsa acelei organizări superioare și a acelor accente afective, care dau relief și interes operei de artă. Analiza principală, curajoasă, a unor asemenea greșeli, combaterea hotărîită a platitudinii și cenușului, a uniformizării și simplismului au avut un rol pozitiv în viața noastră artistică. Ele au deschis calea unei înțelegeri mai temeinice a raportului dintre conținutul și forma operei de artă, au evidențiat necesitatea unei mai mari profunzimi și a unei expresivități cât mai vii a imaginilor menite să întruchipeze temele contemporaneității. Înțelegînd acest lucru, conducerea Uniunii a încurajat cu căldură, prin toate formele muncii de orientare a creației ca și prin exemplul oferit de cei mai de frunte artiști ai noștri, toate căutările sincere, pasionate, toate eforturile îndreptate spre găsirea unor forme de exprimare contemporane, pline de dinamism și de elocvență. S-au creat astfel condițiile pentru afirmarea tuturor talentelor autentice, pentru dezvoltarea, în cadrul metodei realismului socialist, a stilurilor celor mai variate, pentru realizarea unor opere în care să se înfăptuiască sinteza organică dintre un conținut bogat, trăit în adîncime și o execuție de înalt nivel artistic.

În funcție de această dorință de a asigura operei de artă o frumusețe plastică cât mai vie, o expresivitate cât mai puternică, problemele formei artistice, ale limbajului au constituit în anii din urmă o preocupare de prim ordin a artiștilor plastici. Atunci cînd a fost urmărită în strînsă legătură cu cerințele conținutului nou al vieții contemporane, această preocupare a dat cele mai bune rezultate, ducînd la îmbogățirea și nuanțarea mijloacelor de expresie, contribuind la comunicarea directă, convingătoare, a mesajului operei de artă. Aceasta este calea pe care au obținut succese ce ne bucură și ne dau mari speranțe artiști în plină dezvoltare ca Eugen Popa, Brăduț Covaliu, Mihai Danu, Spiru Chintilă, Gheorghe Șaru, Ion Bițan, Lia Szasz, Petre Achișenie, Ion Gheorghiu, Ion Vlad, Lelia Zuaf, Petre Balogh, Artur Vetro, Cornelia Daneș, Gheorghe Boțan, Eugen Mihăescu.

Aceasta este calea pe care, sîntem siguri că se vor afirma cu și mai mare claritate talente indiscutabile cum sînt Ion Nicodim, Gheorghe Iacob, Vasile Celmare, Sabin Bălașa, Ion Sălișteanu, Const. Piliuță, Viktor Roman și mulți alții.

Nu au lipsit — în lucrările unora dintre artiștii menționați mai înainte și ale altor artiști tineri — confuzii generate tocmai de abordarea unilaterală a problemei stilului, de meditația obsesivă asupra formei în sine, de absolutizarea unui sistem de procedee plastice sau a altuia.

Cum altfel decît din tendința spre «stil», înțeles însă exterior și formal, se poate explica rigiditatea atitudinilor, lipsa de expresivitate a fizionomiilor din

recenta lucrare a tînărului Sabin Bălașa « La cinematograful sătesc », temă admirabilă, bogată în sugestii, căreia însă autorul i-a rămas întru totul dator, cu toate posibilitățile lui cunoscute și afirmate în unele lucrări anterioare? Ce altă explicație se poate da totalei neconcordanțe dintre datele temei pe care Paul Gherasim și-a propus-o într-una din ultimele sale lucrări intitulată « Într-un magazin de deservire » și atmosfera mohorîtă, punctată de siluete înșirate frontal, înțepenite și inexpresive? Tot adoptarea unor formule stilistice apriorice l-a dus pe Gheorghe Iacob, altfel un bun cunoscător al vieții satului, la o asemenea rezolvare a ultimei sale lucrări — « Emisiunea pentru colectivști » — încît un privitor, participant la recenta discuție organizată la București între artiștii plastici și oamenii muncii, îi propunea mai curînd ca titlu « Felahi egipteni ».

Arbitrarul formelor, al conturelor schematice, simplificate pînă la totala inexpressivitate, în numele unei sinteze care nu reprezintă de fapt decît o construcție mentală, merge uneori mîna în mîna cu arbitrarul culorilor. Tot mai numeroși privitori nu regăsesc de pildă, în multe peisaje din ultimele expoziții, în care domină tonalitățile reci, mohorîte, atmosfera caldă, luminoasă, vibrantă, ce caracterizează priveliștile țării. « Cred — spunea un participant la dezbaterile amintite mai înainte — că din combinarea culorilor pe care Fondul plastic le pune la dispoziție poate să iasă și o culoare reală de cer, nu numai gri închis, nu numai un cer de furtună. Vă rog, tovarăși pictori, mai schimbați puțin culoarea, măcar pentru cer, chiar dacă în rest vreți să pictați frunze albastre. »

« Referindu-mă la portrete, — adăuga cu tîlc același vorbitor — m-a impresionat cîtî oameni galbeni pot fi găsiți ca subiect ». De multe ori, într-adevăr, portretele devin simple pretexte pentru jocuri cromatice, suprafețe pe care se distribuie, cu mai mult sau mai puțin simț al decorativului, pete diverse de culoare.

lată, în lumina unor asemenea exemple, de ce este necesar să analizăm și să rezolvăm problemele formei, pornind întotdeauna de la teza primordialității conținutului. În funcție de cerințele conținutului dinamic, înnoitor al vieții de astăzi, dar numai în funcție de aceasta, este firesc, trebuie să se manifeste spiritul inovator, efortul nostru de a ne îmbogăți și desăvîrși posibilitățile de expresie, de a găsi un limbaj plastic, cu adevărat corespunzător mării teme a actualității socialiste pe care sîntem chemați să o întruchipăm în imagini capabile să comunice idei, să determine convingeri, să contribuie la transformarea vieții oamenilor în spiritul socialismului și al comunismului.

Uniunea artiștilor plastici a avut și are în primul rînd misiunea de a sprijini tot ce poate duce înainte pe această singură cale rodnică arta noastră. Unilateralitatea, dogmatismul, fie în numele convenționalismului academist, fie în cel al unui modernism de esență pur formală, preluarea fără discernămint a unor rețete și formule stilistice nu pot decît să abată strădaniile artiștilor pe căi sterile, să îngusteze orizontul care se deschide, de fapt, atît de larg și de cuprinzător în fața noastră. Ele sînt emanații ale comodității și conformismului de esență mic burgheză care preferă inovației autentice imitația stearpă. Înțelegînd aceste lucruri sub raport teoretic, trebuie însă să spunem că practica muncii noastre de îndrumare nu a știut să le sublinieze întotdeauna cu fermitate. În munca conducerii Uniunii, a juriilor, a consiliilor de achiziții, creația nu a fost întotdeauna analizată cu destulă profunzime și claritate prin prisma mesajului său ideologic, a măiestriei artistice adevărate, care este o problemă de fond și formă în același timp.

Diversitatea și vastitatea problemelor și cerințelor ce stau în fața artei socialiste constituie astăzi, în chip firesc, fermentul unei permanente și intense activități spirituale și profesionale.

În toată această muncă, de o mare însemnătate pentru îmbogățirea experienței noastre ne este studierea și însușirea marilor valori ale culturii și artei trecutului și, în primul rînd, aprofundarea și asimilarea experienței artistice a poporului nostru. Artă realist-socialistă nu apare în vid, ci avînd înainte neori o multimilenară experiență creatoare. Sterilitatea abstracționismului, izolarea lui totală de popor demonstrează limpede la ce se ajunge prin negarea și disprețuirea fenomenelor celor mai marcante ale artei din toate vremurile. Înțelegerea lor autentică, desprinderea învățămintelor lor celor mai viabile, este, în cadrul muncii generale de orientare a creației, o sarcină permanentă, cu atît mai mult cu cît în acest domeniu au existat și există încă multe confuzii dăunătoare. Este de ajuns să amintim că acum cîțiva ani unii pictori de talent și-au îndreptat privirile, în căutarea specificului național în artă, greșit înțeles ca noțiune în sine, spre vechea pictură murală din bisericile noastre. Preluarea adoma, în bloc, a unei maniere de stilizare convențională care corespundea unor scopuri ideologice fundamental diferite a dus în chip inevitabil la schematicism și atitudini înțepenite. În timpul din urmă a luat oarecare răspîndire imitarea formelor artei primitive, a siluetelor vechilor picturi murale egiptene, hieratice și nobiliare, ori a sculpturilor și reliefurilor asiriene. Artiști ca Ion Nicodim, Gheorghe Apostu, Gheorghe Iacob, care plătesc tribut acestei mode trebuie ajutați să dea căutărilor lor un curs mai firesc și mai rodnic.

Este necesar să subliniem cu și mai mare claritate că preluarea moștenirii artistice a înaintașilor nu trebuie înțeleasă în sensul adoptării globale a unor modalități stilistice formale. Artă lui Grigorescu și Luchian, a lui Rescu și Tonitza merită să fie studiată și prețuită de către artiștii tineri, pentru faptul că, fiind o pildă de măiestrie realistă, oferind mari satisfacții vizuale, nu se oprește aici, ci deschide întotdeauna perspective spre viața și problemele de seamă ale epocii. lată de ce opera lor poate stimula pe căi multiple creația artistică contemporană, poate oferi numeroase sugestii în ceea ce privește limbajul — și asupra limbajului cald, luminos, nuanțat al clasicilor artei noastre, artiștii tineri s-ar conveni să mediteze mai profund — dar nu poate nicicum promova spiritul de imitație, conservatorismul indiferent de ce nuanță, stagnarea, lenea de gîndire.

Același lucru este valabil și în ceea ce privește atitudinea unor tineri față de profesorii și maeștrii lor. Este necesar ca lecția de muncă asiduă, de probitate profesională, de îndelungă ucenicie a multor artiști ai generațiilor vîrstnice și mature, să intre în codul profesional și moral al cît mai multor artiști tineri. Imitarea maeștrilor este fertilă numai în sensul arătat mai sus și nu atunci cînd, din admirație cel mai adesea, uneori însă și din comoditate sau din dorința de succes facil, se împrumută ad litteram procedee stilistice care sînt rezultatul unor eforturi continui, mereu reinnoite, ale unei munci de o viață întregă.

Nu am analizat și dezbătut îndeajuns în practica muncii concrete de orientare a creației faptul că multe din fenomenele de imitație se produc tocmai în numele căutării cu orice preț a originalității, în numele spontaneității, al afirmării formei noi, moderne. Nu se poate îndeajuns sublinia că originalitatea, stilul personal nu sînt probleme doar ale formei de exprimare, că ele nu pot reprezenta un program dinainte stabilit, ci sînt rezultanta unor multiple calități, începînd întotdeauna cu cele ale inteligenței și ale sensibilității, care se perfecționează printr-o încordată și neobosită ucenicie la școala vieții și a frumosului. În eforturile pe care le fac de a-și însuși o optică generoasă, o

viziune monumentală, de a cultiva compoziția amplu orchestrată, artiștii, îndeosebi cei tineri, trebuie să învețe a alege mai bine și mai sigur. Procedee deformante și schematizante ale cubismului, grafismul voit infantil și primitivismul manierist sînt incompatibile cu o muncă de creație care urmărește să regăsească și să cultive armonia și umanismul, care tinde să restituie generațiilor viitoare imaginea convingătoare a vieții și faptelor constructorilor socialismului. Transplantarea, în numele unui modernism de suprafață, a unor procedee ce țin de concepții despre artă și despre viață total străine și chiar direct ostile ideologiei noastre, nu face decît să introducă în complexul artei noastre stridente, note false, atunci cînd nu schimonosește cu totul fizionomia unor lucrări pe teme vrednice de o altă înțelegere și o altă tratare.

Toate aceste probleme trebuie discutate științific, cu argumente cît mai temeinice, pentru a se risipi confuziile care ar putea frîna munca unor artiști ce-și caută drumul. Pe acest drum, sugestii pline de interes vin din opera artiștilor care, în țările Europei și Americii Latine, se situează pe poziții ideologice înaintate, punîndu-și talentul în slujba aspirațiilor și a luptei revoluționare a popoarelor lor. Interesul și simpatia pe care arta mexicană ori neorealismul italian le-au stîrnit în rîndurile multor artiști plastici din țara noastră se datoresc tocmai spiritului revoluționar de care sînt străbătute, caracterului lor popular autentic, faptului că ele acuză cu vehemență viciile societății burgheze și cheamă cu înflăcărare la luptă. Înseși genurile cultivate — grafica, pictura murală, compoziția și portretul în pictura de șevelet — corespond preocupărilor principale ale artiștilor noștri și fac cu atît mai firească confruntarea metodelor folosite și a rezultatelor obținute. O asemenea confruntare nu poate decît stimula lupta comună pentru o artă a marilor idei și probleme ale epocii noastre. Nici în acest caz însă preluarea și aplicarea mecanică a unor procedee care s-au constituit în funcție de cerințe și tradiții specifice nu poate fi recomandată.

În registrul tematic și emoțional al artei realist-socialiste intră nu numai încordarea dramatică, nu numai crisparea luptei împotriva forțelor retrograde, ci și bucuria împlinirii, frumusețea vieții ce se desfășoară larg și liber pe măsura visurilor și aspirațiilor celor mai înalte ale omului. Iată de ce folosirea, nejustificată de tema actualității socialiste din patria noastră, a unor tonalități sumbre, recurgerea la atitudini statice, rigide, și chiar la deformări neplăcute au lipsit unele lucrări din ultimele expoziții de rezonanța afectivă necesară, de puterea de a comunica cu căldură și elocvență conținutul.

Rezolvarea problemelor atît de dificile și de complexe ale expresivității plastice o vedem în primul rînd în îmbogățirea continuă a experienței de viață a artiștilor, în trăirea și studierea directă, aprofundată, de către ei a fenomenelor sociale noi care apar în viața poporului nostru. Pe această bază au și apărut blădițele viguroase ale artei romînești a epocii socialismului. Pe această unică bază ea se va consolida și va crește în frumusețe și în capacitatea de cuprindere a vieții. Numai în felul acesta este cu putință înlăturarea schematismului și a superficialității care persistă încă, a înregistrării pasive a datelor realității, a recurgerii la simboluri convenționale și generalizări vagi, în lucrări care ar trebui de fapt să cuprindă în ele întreaga plenitudine a realității zilelor noastre. Tot ce este mai bun în arta noastră contemporană, ca dealtfel în întregul patrimoniu al artei realiste, a fost creat pe baza acumulării și asimilării unui bagaj extrem de bogat de impresii și observații desprinse din miezul însuși al vieții. Lipsit de ele, artistul construiește în chip inevitabil pe un teren

șubred, se repetă sau imită forme luate de-a gata, riscă să alunece spre preocupări meșteșugărești, să piardă din vedere sau să nu descifreze ceea ce este esențial și tipic. Conștientă de toate acestea, conducerea Uniunii a sprijinit și a lărgit acțiunea de documentare a artiștilor, ca și inițiativele menite să asigure prezența lor în munca vie de culturalizare și de educare estetică a maselor largi. Deși statisticile nu sînt întotdeauna concludente în asemenea privințe, este totuși vrednic de amintit faptul că numai din 1960 pînă astăzi au fost constituite 51 brigăzi, cuprinzînd peste 300 de artiști, care s-au deplasat în centre ale industriei socialiste — Reșița, Hunedoara, Onești, Galați, Bacău, Ploiești, în Dobrogea, Oltenia și Maramureș, la gospodării agricole de stat și colective. Trebuie să spunem că nu întotdeauna pregătirea și rezultatele acestor călătorii de documentare au fost satisfăcătoare. Au fost destule cazurile în care ele s-au soldat doar cu o sumă de schițe de mișcare și de culoare sau cu lucrări facile, lipsite de orice substanță. Ținînd seama de experiența acumulată, acțiunea întreprinsă în acest an de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă în colaborare cu Uniunea noastră, urmărește să asigure unui important număr de artiști tineri condițiile unei documentări mai îndelungate și mai temeinice, de la care sîntem îndreptății să așteptăm rezultate mult mai bune decît pînă acum.

Esențial pentru aceasta este însă ca pe parcursul muncii de documentare artistul să nu rămînă doar un observator din afară, ci să devină un colaborator și tovarăș credincios al eroilor săi, să le împărtășească bucuriile și preocupările. Nici una din marile probleme ale artei realismului socialist nu poate fi rezolvată în profunzime pe baza doar a unor impresii fugare sau a unor întîlniri întîmplătoare. Slăbiciunile expoziției din anul 1961 a portretului au arătat că în acest domeniu esențial pentru arta noastră, ca de altfel și în domeniul mai vast încă al compoziției tematice, se fac serios simțite graba, superficialitatea, nesincronizarea cu subiectul ales. Stăruie încă în mințile unor artiști iluzia că simpla abordare a unei teme actuale îi dispensează și de cunoașterea aprofundată a vieții și de realizarea lucrării la un nivel înalt de măiestrie. Nu s-a înțeles îndeajuns că punerea unui titlu important și scump inimilor privitorilor sub o lucrare concepută superficial și lucrată de mîntuială este poate cea mai proastă notă pe care și-o dă artistul respectiv.

Sînt, pe de altă parte, aspecte semnificative ale realității noastre, laturi importante ale multiplelor procese care au loc în cadrul operei de desăvîrșire a construcției socialiste, care nu și-au găsit întru chiparea în operele noastre.

Insuficiența expresivitate psihologică, lipsa de căldură umană, prezentarea omului într-o viziune simplistă, fără preocuparea de a reflecta bogata lui viață interioară, noile sale caracteristici etice și sociale au apărut ca probleme serioase ce trebuie să stea în permanență în atenția noastră a tuturor. Tendința spre o calitate tot mai ridicată ce caracterizează activitatea pe frontul întregii producții de bunuri materiale ne obligă, cu atît mai mult, să cultivăm și să exercităm, în întreaga noastră activitate, spiritul celei mai înalte exigențe, pasiunea pentru munca sistematică și răbdătoare, oroarea de superficialitate și lucru de mîntuială, care, așa cum arată încă destule lucrări trimise în fața publicului, sînt departe de a fi înlăturate.

Artiști foarte dotați, cum este de pildă, Constantin Piliuță, nu știu întotdeauna să se ferească de superficialitate, de tentațiile facile ale virtuozității. Apar pe de altă parte în activitatea unor tineri simptome evidente ale comodității sau ale unei versatilități în maniera de exprimare, care denotă o îngrijorătoare lipsă de meditație mai adîncă asupra problemelor creației. Nu prin răsfoirea superficială a unor albume de artă și nu lucrînd în asalt, doar în preajma expozi-

țiilor, se pot rezolva sarcinile ce stau astăzi în fața artistului plastic și care se cer tratate cu toată seriozitatea și gravitatea. Vastele orizonturi și problemele complexe ale vieții contemporane ne impun să fim nu numai buni profesioniști, ci oameni de o frumoașă ținută intelectuală și morală, cu vederi largi, cu o cultură generală și filozofică temeinică, manifestând un interes în permanență treaz pentru tot ce poate îmbogăți și nuanța experiența creatoare, pentru tot ce ne poate ajuta să ne dezvoltăm și să ne definim personalitatea.

Faptul că aceste principii de muncă și de comportare etică se instaurează în viața tot mai multor artiști plastici este o cheazășie a dezvoltării sănătoase a creației artistice contemporane. Nu este totuși mai puțin adevărat că rămășițele concepțiilor individualiste, aristocratice, lipsa de colegialitate și spirit colectiv, vedetismul și snobismul își pun încă pecetea asupra moravurilor unor artiști plastici, și nu dintre cei mai puțin talentați.

Împotriva acestor trăsături care, așa cum s-a subliniat în raportul Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român la cel de-al III-lea Congres al P.M.R., îl îndepărtează pe artist de popor, de oamenii muncii, trebuie să formăm o opinie publică fermă, intransigentă, care să le elimine din rîndurile noastre.

Caracterul popular este unul din atributele esențiale ale artei socialiste. Răsunetul pe care operele noastre îl au — sau nu-l au — în popor se cuvine să fie pentru fiecare dintre noi o preocupare permanentă. Nu este firesc să mai existe artiști care să se mulțumească doar cu aprecierile unui cerc restrîns de colegi. Sarcina noastră este să realizăm opere care, prin mesajul lor umanist, prin căldura sentimentelor, prin claritatea și accesibilitatea lor, prin înalta lor măiestrie, să-și găsească drum larg spre inimile tuturor oamenilor.

Activitatea de orientare ideologică desfășurată în cadrul Uniunii a fost însuflețită de asemenea obiective, de năzuința de a încetățeni aceste principii, de a clarifica problemele pe care le ridică, în diferitele etape, munca de creație. Un sprijin susținut, statornic, pentru clarificarea tuturor acestor probleme l-am primit prin indicațiile esențiale cuprinse în documentele de partid, ca și prin articolele apărute în presa de partid, care au supus cele mai importante manifestări artistice colective unor analize ample și aprofundate. Realizările valoroase obținute de la înființarea Uniunii artiștilor plastici de către artiști aparținînd tuturor generațiilor pe baza unității de metodă și de aspirații sînt succese care reflectă marea eficiență și valoarea acestei activități de orientare a creației. Profund semnificativ și de o excepțională importanță pentru întreaga dezvoltare viitoare este înainte de toate faptul că s-au pus în această perioadă bazele unei vieți artistice organizate, viguroase, nu numai în capitala țării, ci și în numeroase centre regionale, dintre care multe trăiseră, și în această privință, sub regimurile burgheze, într-o totală amortire.

Lupta energică pentru înlăturarea șablonismului și a formelor și metodelor care împiedicau liberă dezvoltare a tuturor inițiativelor, pentru o artă vie, luminoasă, vibrantă, constituie deasemenea una din laturile pozitive ale activității desfășurate, îndeosebi în anii din urmă, în cadrul Uniunii noastre.

Lipsurile pe care le-am amintit arată însă în același timp că nu am reușit întotdeauna să atacăm frontal și să lămurim la vreme unele probleme importante, că acțiunea noastră nu a fost, pe tot parcursul, la fel de susținută și nici nu a reușit să cuprindă întreaga masă a artiștilor. Intervenția Uniunii în problemele de îndrumare concretă a șantierului de creație nu a fost întotdeauna operativă și îndeajuns de fermă, nici la București și cu atât mai puțin în filiale și cenacluri. Nu am ajutat îndeajuns Filiala din Iași să depășească sfera unor preocupări mărunte. Nu am intervenit eficient pentru ca activitatea atât de frumos începută

la Petroșeni să se desfășoare în același ritm. Nu am analizat în profunzime de ce o filială ca aceea din Cluj, care dispune de atîtea talente și forțe creatoare, a desfășurat în anii din urmă o activitate teoretică și practică sub nivelul posibilităților ei. Stau mărturie a acestor posibilități ultima expoziție regională clujană, expoziția de artă decorativă organizată recent în acest oraș ca și lucrările foarte serioase de artă monumentală ce se realizează acolo.

Conducerea Uniunii nu și-a formulat în toate problemele creației un punct de vedere clar, unitar, care să caracterizeze precis unele confuzii ideologice și să pună astfel capăt unor discuții lăaturalnice și unor frămîntări sterile în rîndurile membrilor ei. Sînt concludente pentru aceasta faptul că manifestări importante nu au fost analizate cu seriozitatea pe care o meritau, ca și faptul că nu s-au organizat încă discuții temeinice multilaterale asupra problemelor artei monumentale, asupra proiectelor care se prezintă, asupra tendințelor ce apar în acest vast și atât de important sector de activitate. Ocolirea punctelor nevralgice ale fenomenelor, slaba intervenție în dezbateri a artiștilor cu mai multă experiență, al căror cuvînt ar fi avut fără îndoială mai multă greutate, sînt aspecte criticabile ale muncii de orientare conduse de Uniune.

Înseși dezbaterile pe care le-am organizat au avut de multe ori un caracter prea general, nu au fost suficient legate de aspectele cele mai actuale și acute ale șantierului de creație. Absorbii de problemele picturii, nu am acordat atenția cuvenită fenomenelor de inerție care se producuse în unele domenii ce înregistraseră o perioadă de puternic avînt — sculptura — sau, în timpul din urmă, caricatura și afișul —, nu am intervenit la vreme pentru a clarifica sub toate raporturile problemele ilustrației de carte și a sprijini dezvoltarea ei continuă. Am neglijat, vreme îndelungată, problema atât de importantă a dezvoltării artei decorative, uitînd ce importanță au obiectele ce formează ambianța vieții zilnice a oamenilor în formarea și educarea bunului gust sau, dimpotrivă, în alterarea lui. Dezbaterile organizate în timpul din urmă, și mai ales discuția cu artiștii tineri ce a avut loc nu de mult din inițiativa Consiliului artelor plastice, au demonstrat cît de necesar este acest mijloc de clarificare a problemelor muncii noastre de creație, ne-au arătat că discuțiile vii, tovărășești, confruntările de opinii pot și se cuvine să ocupe un loc mult mai important în activitatea colectivă a Uniunii noastre.

În toată munca complexă și multilaterală de îndrumare și orientare a creației, criticii de artă, grupați în secția de critică a Uniunii, au fost chemați să aducă o contribuție activă. Trebuie să subliniem ca un aspect pozitiv faptul că, în strînsă legătură cu viața și munca Uniunii, în contact cu problemele cele mai actuale ale creației, s-au format și dezvoltat critici capabili să analizeze temeinic de pe pozițiile esteticii marxist-leniniste fenomenele complexe ale vieții artistice și să spună asupra lor un cuvînt cumpănit și demn de luat în considerație. Merită astfel să fie citată activitatea destul de susținută pe care au desfășurat-o, și în cadrul Uniunii și pe tărîm publicistic, critici ca Mircea Popescu, Eugen Schileru, Mircea Deac, Radu Bogdan, Ion Frunzetti, Petru Comarnescu, Ameliă Pavel, Paul Constantin, Jack Brutaru. Critici de artă mai tineri, dar deosebit de valoroși, ca Dan Hăulică, Dan Grigorescu, Cristian Benedict, Vasile Drăguț, găsesc deasemenea, în contact cu viața și preocupările Uniunii, un teren prielnic de dezvoltare. Față de cerințele multiple ale orientării și popularizării largi a artei, numărul criticilor de artă care activează efectiv este însă foarte restrîns, situație care își are explicația atât în lipsa unei preocupări de perspectivă în această direcție a învățămîntului nostru artistic, cît și în slaba activitate desfășurată pentru atragerea și formarea unor cadre noi de critici de

către conducerea Uniunii și de către secția de critică însăși, care nu a oferit pentru aceasta condiții corespunzătoare. Lipsa unei vieți interne a secției, a unor discuții organizate sistematic în cadrul ei asupra problemelor generale ale artei contemporane și asupra problemelor specifice ale criticii și teoriei de artă marxist-leniniste, faptul că activitatea membrilor secției nu a fost niciodată supusă unei serioase și temeinice discuții colective care să releve meritele și să combată confuziile, a făcut ca munca lor să se desfășoare fără un plan de perspectivă, fără consecvența și omogenitatea necesare pentru ca ea să dobândească rolul și ponderea pe care s-ar cuveni să le aibă în viața artistică. Absența din munca colectivă a secției, determinată de considerente subiectiviste, a unor critici (Paul Constantin) a împiedicat deasemenea o muncă organizată pe un front mai larg.

Secția de critică nu a reacționat întotdeauna prompt și eficace în problemele de creație, nu a susținut îndeajuns munca de îndrumare în filiale și cenacluri și nu a urmărit activitatea, foarte ștearsă de altfel, a criticilor din centrele regionale. O serie de referate, aprobate de conducerea Uniunii, au avut un caracter protocolar și tocmai de aceea insuficient de convingător. Unele oscilații derutante în judecățile critice (Petru Comarnescu), graba și superficialitatea persistente încă în multe manifestări din acest domeniu nu pot de asemenea decât să slăbească eficiența și puterea de convingere a criticii.

Activitatea publicistică a membrilor secției de critică nu a reușit să rezolve întotdeauna sarcinile urgente ce le reveneau în domeniul analizei artei contemporane și în cel al popularizării artei.

Și din această pricină și din cauza unei slabe organizări interne, a lipsei unui plan de perspectivă în problemele artei plastice, periodicele culturale, și în primul rând «Contemporanul», sînt încă departe de a oglindi, în chip corespunzător, desfășurarea vieții noastre artistice.

Un rol deosebit de însemnat în această acțiune îi revine revistei «Arta Plastică».

Ceea ce se poate afirma este că această revistă — care este revista noastră, a Uniunii — a consemnat, de multe ori cu seriozitate, realizările și momentele mai însemnate ale artei noastre contemporane și că, deși nesistematic, ea a reușit să facă cunoscute unele din problemele și tendințele artei de peste hotare. Mai puțin se poate vorbi însă despre intervenția ei activă, de pe poziții teoretice temeinic argumentate, în desfășurarea însăși a muncii de creație a artiștilor noștri. Lipsa unor articole teoretice legate direct de practica artistică, prezentarea expeditivă, șablonardă a unor fenomene foarte complexe a făcut adesea ca revista «Arta Plastică» să nu se poată situa în centrul viu, dinamic, al vieții noastre artistice. Dezinteresul arătat de însăși conducerea Uniunii față de revistă, lipsa intervenției în viața revistei a unor artiști de seamă care fac parte din colegiul ei de redacție explică deasemenea de ce această publicație nu a reușit să se integreze îndeajuns de activ în circuitul viu al muncii noastre de creație.

Redacția revistei a încercat și a izbutit în oarecare măsură să antreneze în activitatea critică noi cadre, care sînt încă insuficiente și insuficient folosite. Absența, vreme îndelungată, a artiștilor înșiși de la dezbaterile în scris ale problemelor lor de creație a limitat pe de altă parte aceste discuții la un cerc aproape închis de oameni și de probleme. Inițiativele manifestate în ultima vreme de către redacția revistei, vizibila îmbunătățire a prezentării ei grafice, lărgirea tematicii abordate nu au mers însă mîna în mîna cu promovarea consecventă a trăsăturilor noi, valoroase ale artei realist-socialiste.

Revista a prezentat în paginile ei, fără discernămintul necesar, lucrări slabe, schematice, primitive ca concepție și realizare, cum sînt, de exemplu, unele din cele reproduse în nr. 1 din anul acesta și chiar pe coperta acestui număr. Colectivul redacțional al revistei va trebui să manifeste un spirit de răspundere sporit, o înțelegere mai profundă a rolului ei important în orientarea creației și în educarea artistică a publicului.

Problema educării estetice a maselor este una din îndatoririle noastre fundamentale, cu multiple și esențiale implicații în toate sferile activității noastre. De buna ei rezolvare depinde nu numai locul pe care arta plastică îl va ocupa în ansamblul vieții culturale și sociale, dar, ceea ce este încă mai important, orice progres în rezolvarea mării probleme a educației estetice, în eliminarea din viața oamenilor epocii socialismului a rămășițelor urfului, a produselor gustului mic burghez, a surselor care continuă, pe căi insidioase, să altereze și să vicieze ideea de frumos în conștiința publicului.

Au fost cucerite, în etapa de care ne ocupăm, poziții importante în această vastă campanie ce trebuie întreprinsă pe toate căile, cu mijloacele cele mai variate și mai arăgătoare.

O problemă care ne preocupă, dar care trebuie să ne preocupe mai mult și într-un spirit mai gospodăresc și mai practic, este aceea a destinației operelor noastre. Lucrăm prea mult exclusiv pentru expoziții temporare și în schimb nu am reușit încă să avem, nici cu Sfaturile Populare nici cu instituțiile și întreprinderile socialiste, cu Casele de cultură din toate centrele țării, legăturile necesare, permanente, care ar da activității noastre o orientare legată de unul din scopurile esențiale ale artei socialiste: acela de a înfrumuseța în chip semnificativ cadrul în care se desfășoară viața de fiecare zi a oamenilor muncii. Sînt încă sporadice legăturile stabilite între artiști și public. Recenta discuție organizată la București cu oamenii muncii vizitatori ai ultimei expoziții a artiștilor plastici bucureșteni, a arătat, prin utilitatea și interesul ei, că asemenea întâlniri trebuie să intre în practica permanentă a activității noastre. Nu am folosit, pe de altă parte, îndeajuns nici posibilitățile de difuzare largă a artei plastice pe care le oferă televiziunea, radioul, filmul documentar de artă, diafilmele. Sînt încă slabe și nesistematice legăturile noastre cu instituțiile care ne-ar putea sprijini în această vastă acțiune ce trebuie dusă fără răgaz pentru ca arta să intre larg în circuitul vieții culturale și sociale.

Unitățile organizate pînă în prezent de Fondul plastic pentru desfacerea producției artistice în masele largi ale populației, pot avea, bineînțeles înmulțite încă, un rol de prim ordin în educarea bunului gust, cu condiția, neîndeplinită în prezent decît în parte, de a nu oferi ele însele produse mediocre sau de un gust dubios, de a nu îngădui extravaganțelor să se substituie armoniei și eleganței simple, pe care trebuie să le cultivăm în primul rînd în domeniul artelor decorative.

Tocmai în acest domeniu, ca de altfel și în cel al artei monumentale, lipsurile noastre, mai ales pe plan organizatoric, rămîn încă destul de mari. Față de cerințele existente, munca artiștilor noștri decoratori se desfășoară încă pe o arie destul de restrînsă. Aceasta pentru că nu am reușit să stabilim legăturile necesare între artiștii decoratori din cadrul Uniunii și industria producătoare de bunuri de larg consum, care se desfășoară, în multe privințe, în afara posibilităților noastre de intervenție operativă și eficientă. Nu am pus în aplicare, și în această privință nu am fost îndeajuns ajutați de fosta Direcție a artelor plastice din Ministerul Învățămîntului și Culturii, niciuna din inițiativele pe care le proiectasem pentru ca această colaborare dorită și necesară să se înfăptuiască.

Nu am reușit să stimulăm creația de prototipuri care să poată fi introdusă în producția industrială de bunuri de consum. Trebuie întreprinsă și desfășurată o vastă acțiune, la care să participe Uniunea noastră, Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, Ministerul Industriei Ușoare și alte organe de resort, pentru a ridica întreaga muncă în acest domeniu la nivelul cerințelor estetice ale epocii socialismului. Este necesar să se ia în studiu problema înființării unei școli medii și a unei școli superioare de artă decorativă, să se studieze sistematic experiența artiștilor din țări prietene cu o mai veche tradiție în acest domeniu, să se organizeze periodic mari expoziții și concursuri care să stimuleze creația artiștilor decoratori și interesul beneficiarilor și al publicului. Trebuie să înlăturăm, împreună cu Consiliul artelor plastice, tot ce poate frâna munca în acest sector și în cel al artei monumentale: sistemul greoi de avizare a proiectelor, superficialitatea și practicisimul îngust în aprecierea lor, lipsa unei coordonări permanente, operative între noi și organele și instituțiile de resort. Este timpul ca împreună cu Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, cu Comitetul de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistematizare și cu Uniunea arhitecților, să elaborăm un plan de perspectivă, bine chibzuit, care să lege strâns, organic, munca noastră în domeniul artei monumental-decorative de marea dezvoltare a orașelor țării, de crearea atîtor impunătoare ansambluri arhitectonice, de nevoile de înfrumusețare a locuințelor.

O atenție deosebită trebuie să o dăm difuzării realizărilor lor mai de seamă ale artei noastre peste hotare, știind că în felul acesta contribuim la consolidarea frontului artei realist-socialiste, la marea operă de cunoaștere și apropiere reciprocă între popoare, prin intermediul culturii și artei.

De câte ori am alcătuit cu grijă expozițiile trimise peste hotare, efectul și roadele lor propagandistice au fost dintre cele mai bune. Prin astfel de manifestări numele multora dintre artiștii noștri au depășit de mult hotarele țării, iar operele lor cele mai pline de conținut și mai izbutite artistic au intrat definitiv în conștiința iubitorilor de artă din multe țări ale lumii. Participarea noastră la expoziția de artă a țărilor socialiste de la Moscova din 1958, ca și o serie de alte expoziții colective și individuale organizate peste hotare, printre care menționăm expozițiile de pictură și sculptură românească din U.R.S.S., expozițiile de pictură românească de la Atena și Ankara, pavilioanele noastre de la Trienala de arte decorative de la Milano și de la recenta expoziție internațională de ceramică de la Praga, participarea graficienilor români la expozițiile internaționale de la Lugano și Ljubliana, expoziții individuale ca aceea a lui Alexandru Ciucurencu și a lui Iosif Ross în R.D. Germană, a Ligiei Macovei la Roma, a lui Jules Perahim în U.R.S.S., a Floricăi Cordescu-Jebeleanu în U.R.S.S. și în R. P. Ungară — au fost manifestări de prestigiu, care ne-au adus de pretutindeni o sinceră și caldă prețuire. Nu întotdeauna însă alcătuiam expozițiile noastre pentru străinătate cu suficientă exigență și temeinicie, nu întotdeauna ele sînt concepute în așa fel încît să prezinte sugestiv tendințele cele mai semnificative, mai legate de actualitate, ale creației noastre. De multe ori expozițiile noastre peste hotare nu sînt însoțite de cataloage și de material informativ corespunzător și nici de cei mai competenți artiști sau critici care să susțină acțiunea propagandistică. Nu tragem de aceea toate foloasele din schimbul de experiență pe care asemenea expoziții îl prilejuiesc cu confrății noștri care nutresc aspirații comune și au de aceea probleme și preocupări asemănătoare cu ale noastre.

Pe acest plan, o realizare pozitivă o constituie schimbul de artiști în cadrul convențiilor încheiate între Uniunea noastră și Uniunile din țările socialiste prietene. El a devenit mai intens în anii din urmă, dînd artiștilor noștri posibilitatea de a-și

lărgi orizontul, de a cunoaște mai temeinic problemele vieții artistice contemporane. Strîngerea continuă a legăturilor noastre cu artiștii din țările socialiste și cu artiștii progresiști din întreaga lume este o sarcină permanentă a Uniunii noastre, este un mijloc de a contribui la întărirea marelui front al artei puse în slujba omului și a ideilor înaintate ale contemporaneității.

★

Am obținut în multe privințe succese, dar este limpede, din însăși foarte succinta prezentare de pînă acum, că nu am reușit nici să cuprindem și nici să urmărim concret și sistematic o serie de probleme de care depinde în cea mai largă măsură ridicarea muncii noastre la nivelul corespunzător exigențelor crescînde ale publicului, realităților noi în continuă dezvoltare.

Aceasta s-a întîmplat pentru că, cu toate eforturile făcute de a evita acest lucru, munca conducerii Uniunii s-a mărginit deseori la aspecte mărunte, cu un caracter pur organizatoric sau profesionalist, compartimentîndu-se strict pe sectoare, pierzînd din vedere perspectiva, necesitatea coordonării activității tuturor artiștilor. Într-o etapă și într-o epocă în care sinteza artelor devine o preocupare de prim ordin, compartimentarea aceasta strictă pe secții, ca și lipsa unei colaborări efective, practice, continui cu celelalte Uniuni de creație a constituit o piedică în dezvoltarea multilaterală a creației noastre. Concentrîndu-și atenția asupra artiștilor din București, conducerea Uniunii nu a urmărit în mod activ și continuu desfășurarea vieții artistice din regiuni și nu a putut de aceea interveni la vreme și cu eficiență de cîte ori în munca filialelor s-au înregistrat rămîneri în urmă sau manifestări nesănătoase, ca, de pildă, slăbirea spiritului colectiv ori neglijarea unor artiști care, îndrumați, puteau da lucrări mai valoroase. Slabă a fost intervenția noastră în problemele învățămîntului artistic. Trebuie să sprijinim toate acțiunile menite să aducă învățămîntul artistic la nivelul cerințelor actuale ale vieții artistice, să asigure formarea, în toate sectoarele, de cadre bine pregătite ideologic și profesional. Trebuie să acționăm cu mai multă vigoare pentru ca, și în învățămîntul mediu și în învățămîntul superior de alte specialități, să se creeze condițiile pentru un minimum, necesar oricărui om de cultură, de informare și de educare în problemele artei plastice. Avem datoria să urmărim cu mai multă grijă felul în care se dezvoltă tineretul. Este necesar să selecționăm mai bine talentele autentice și să le creăm, pe baza unui plan de perspectivă, condițiile cele mai bune de perfecționare și afirmare a posibilităților lor, să le îndrumăm pe calea unei munci încordate, pline de exigență, să le educăm în spiritul unei înalte etici profesionale, ale unui patriotism fierbinte.

Efortul de a cuprinde mai larg și în fondul lor problemele de creație ale artiștilor din întreaga țară constituie sarcina principală a Uniunii și conducerii ei în etapa viitoare. Noua structură a organelor de conducere ale Uniunii, așa cum e preconizată în proiectul de statut, pe care îl supunem dezbaterii și aprobării acestei conferințe, are în primul rînd menirea să asigure o muncă colectivă mai concentrată și mai operativă, axată în permanență pe cele mai importante probleme, de rezolvare a cărora depinde înaintarea întregului front al creației. În toate domeniile vieții noastre artistice au apărut fenomene noi, corespunzătoare sensului, tendințelor principale ale întregii dezvoltări a vieții materiale și culturale a poporului. Noua conducere a Uniunii, sprijinită de întreaga masă a artiștilor, are datoria de onoare de a le ajuta să se consolideze, să se afirme din ce în ce mai puternic. Trebuie desfășurată pentru aceasta, în legătură cu toate aspectele creației artistice, o mai susținută muncă ideologică, o mai

temeinică și mai consecventă muncă de clarificare a raporturilor dintre artă și viață, de valorificare a experienței pozitive acumulate, de elaborare a unor metode și inițiative și mai eficiente pentru înlăturarea tuturor obstacolelor ce se mai interpun în conștiința artiștilor, între munca lor de creație și realitatea vie. Eforturile multiple care se desfășoară în domeniul în care ne aflăm încă în faza începuturilor, cum este cel al artei monumentale, trebuiesc mai bine organizate și sprijinite atât pe plan teoretic cât și în aspectele practice ale muncii. Același lucru este valabil pentru marele sector al artei decorative, în care trebuie să lichidăm grabnic evidenta rămânere în urmă față de cerințele vieții.

O cotitură decisivă trebuie făcută și în problema largii difuzări a artei plastice, a pătrunderii ei în viață. Un vast câmp de activitate ni se deschide aici tuturor în față. Va trebui să studiem mai profund și totodată în spirit mai practic toate aspectele și implicațiile acestei probleme, de la munca de documentare la modul de organizare al expozițiilor, de la necesitatea strângerii continui a legăturilor cu mișcarea de amatori la îmbunătățirea și înmulțirea publicațiilor de artă, de la împodobirea cu opere de artă a cluburilor și întreprinderilor la organizarea vânzării lucrărilor noastre pînă în mediul rural.

Va trebui să luăm, în legătură cu toate acestea, măsuri eficiente pentru a face din revista Uniunii o publicație vie, dinamică, un factor activ în întreaga noastră muncă, precum și pentru a obține, într-o măsură mult mai mare decît pînă acum, în toate acțiunile pe care le vom întreprinde, sprijinul pe care ni-l pot da instituții ca Radioteleviziunea, Cinematografia, Editurile. Trebuie să facem un mare pas înainte în problema statornicirii celor mai directe și mai vii legături cu oamenii muncii. Cunoașterea și formarea gustului lor pentru frumos reprezentă pentru Uniunea noastră o îndatorire permanentă. Educarea estetică a poporului, problema destinației operelor noastre se cuvine să fie obiectul nu doar al unor discuții sporadice și neconcludente, ci o preocupare permanentă a noastră, cu ecouri profunde atât în felul în care concepem munca de creație însăși cât și în întreaga activitate organizatorică a Uniunii.

Este necesar, în lumina unor astfel de probleme, să analizăm și să supunem unor dezbateri mai aprofundate decît pînă acum tot ceea ce împiedică în vreun fel pătrunderea artei în masele largi ale poporului, tot ce slăbește capacitatea operei de artă de a convinge și emoționa, manifestările de închistare, de inerție ce trag încă înapoi munca unora dintre noi.

Însăși experiența noastră de pînă acum ne arată că nu trebuie să încetăm nici o clipă lupta împotriva tuturor formelor în care se manifestă încă presiunea ideologiei burgheze în artă. Respingem cu hotărîre, ca străine și ostile artei noastre, tendințele decadente, abstracționismul și formalismul, fenomenele de dezumanizare a artei, teoriile care susțin ruperea artei de realitățile sociale. Milităm pentru o artă vibrantă, pasionată, capabilă să îmbogățească experiența intelectuală și sufletească a privitorului. Într-o asemenea artă nu au ce căuta manifestările de superficialitate, descriptivismul uscat, înțelegerea simplistă, exterioară a proceselor vieții, imitația sterilă, profesionalismul îngust. Împotriva lor trebuie să ducem și pe viitor o luptă intransigentă.

Opțiunea fermă, fără rezerve, pentru arta realismului socialist, este astăzi o opțiune pentru destinul major al artei, o contribuție activă adusă de artiștii noștri la apărarea marii cauze a culturii umaniste și progresiste. Împreună cu noi sînt artiștii plastici din țările socialiste, militanți activi pentru o artă în care să răsunе puternic nobilele idei ale umanismului socialist, ale luptei pentru progres și pace în întreaga lume. Alături de noi sînt și artiștii tot mai numeroși, care, în țările capitaliste, păstrează vie legătura cu masele largi și

înțeleg să facă din opera lor o armă de luptă împotriva viciilor fundamentale ale orînduirii burgheze, un mijloc de ridicare a conștiinței revoluționare a oamenilor muncii. Nu trebuie să uităm nici o clipă că fiecare operă reușită, de autentică trăire a realității și de înaltă expresivitate și măiestrie artistică, este o nouă biruință pe plan mondial a artei umaniste, o nouă lovitură dată tuturor celor ce proclamă ruperea artei de viață și de societate, tuturor apostolilor primitivizării acestui minunat produs al muncii, talentului și gîndirii umane care este arta.

Sîntem angajați fără rezerve într-o muncă intensă pentru afirmarea și promovarea unei arte de înalt nivel intelectual și moral, a unei arte pătrunse de umanismul și de măreția epocii pe care o trăim. Căluza noastră sigură și fermă pe calea spre o astfel de artă a fost de la primele începuturi și rămîne în permanență metoda verificată a realismului socialist, pe care trebuie să ne-o însușim și mai temeinic și să o aplicăm cu și mai mare consecvență în practica creației pentru a putea răspunde sarcinii de a reflecta profund și multilateral în imagini emoționante și pline de adevăr, cele mai înaintate realități contemporane.

În toate strădaniile noastre am simțit întotdeauna sprijinul și încurajarea partidului, am fost înconjuțați de dragostea și de prețuirea întregului popor muncitor. Lor le datorăm faptul că munca noastră s-a ridicat la o demnitate pe care n-a avut-o nicicînd în trecut și că perspectivele ei sînt astăzi atât de minunate. Înfățișînd în toată amploarea lui, tabloul însuflețitor al marilor succese obținute prin munca eroică a întregului nostru popor, Partidul Muncitoresc Român a pus, la cel de-al III-lea Congres al său, în fața oamenilor de artă sarcinile de mare răspundere ce le revin în noua etapă de desăvîrșire a construcției socialiste, în perspectiva trecerii țării noastre la comunism. Apreciind rezultatele obținute pînă acum în lărgirea tematicii și îmbogățirea fondului de idei al creației contemporane, partidul ne cheamă să făurim tot mai numeroase opere în care să pulseze din plin viața noastră atât de bogată, care să aibă la bază cunoașterea aprofundată a realităților, contactul viu, permanent cu oamenii muncii — eroii cei mai de seamă ai operelor noastre — care să satisfacă astfel cele mai înalte exigențe artistice și ideologice ale poporului.

Am ascultat cu emoție și cu deosebită bucurie salutul adresat Conferinței noastre de către Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român, Consiliul de Stat și Consiliul de miniștri, aprecierea dată creației noastre, succeselor pe care le-am dobîndit pe calea artei noi a realismului socialist.

Această înaltă apreciere, îndrumările pline de înțelepciune ce ne sînt date ne vor fi un nou și puternic îndemn de a ridica munca de creație la nivelul înalțelor cerințe ale partidului și ale poporului.

Ni se vor întîpări adînc în minte cuvintele din salut care definesc cu atîta pregnanță rolul artei și artistului în noua noastră societate:

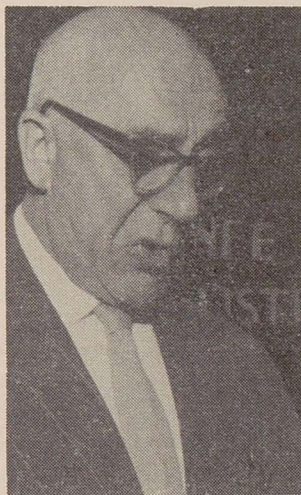
« A ști că talentul său slujește poporului în mijlocul căruia s-a născut, că arta sa contribuie la transformarea conștiinței oamenilor, la înnobilarea lor spirituală, la însuflețirea în muncă a făuritorilor de bunuri materiale și culturale ale societății — iată suprema satisfacție a artistului cetățean ».

Avem datoria de onoare să fim la înălțimea acestei misiuni, să răspundem așteptărilor celor care ne sprijină prin munca lor plină de abnegație și prin încrederea fără rezerve pe care ne-o arată.

Să ne încordăm eforturile pentru a aduce o contribuție pe măsura acestor așteptări și acestei încrederi la opera de educare a oamenilor în spiritul adevărului și al frumosului, în spiritul mărețelor idei ale socialismului și comunismului.

DIN DEZBATERILE LA CONFERINȚA PE ȚARĂ A UNIUNII ARTIȘTILOR PLASTICI

HENRI CATARGI

Poporul nostru este deosebit de înzestrat pentru artele plastice. Chiar numai apariția unor personalități ca Nicolae Grigorescu, Ion Andreescu și Ștefan Luchian, în cadrul unei societăți ai cărei conducători se interesau prea puțin de soarta artistului și a creațiilor sale, demonstrează aceasta.

Că acest fapt nu a constituit un fenomen unic, nerepetabil, s-a putut verifica și în perioada dintre cele două războaie mondiale, în care am avut atîția artiști de seamă. Să amintim nume ilustre ca acelea ale lui Brâncuși și Paciurea, Pallady și Petrașcu.

În România de astăzi, în urma schimbărilor aduse de revoluția socialistă, s-au deschis artei perspective nețărmurite și se afirmă un număr sporit de artiști, printre care foarte mulți tineri.

Avînd norocul de a trăi această pagină a istoriei patriei noastre, această revoluție în așezări și suflete, care a acordat tinerilor încrederea care-i susține în creația lor, vreau să mă adresez mai ales generației

care ne continuă. Cunosc pasiunea lor pentru creație, căutărilor lor înfrigate și de aceea îi stimez — a arătat vorbitorul.

Arta este însă un lucru complex, care cere dăruire totală, muncă perseverentă și multă modestie. Ea trebuie să slujească viața cea nouă, oamenii cei noi și, pentru a-și atinge scopul — de a îmbogăți ideile și sentimentele acestor oameni — trebuie să ne servim întotdeauna de un limbaj artistic clar și inteligibil.

Acest limbaj nu se poate elabora cu grabă spectaculoasă, el ne cere eforturi perseverente, nu ambiții facile, nu superficială goană după originalitate. Eu am petrecut mulți ani în atelierelor străine. Am avut prilejul de a vedea cum se nasc și se constituie unele curente de artă. Am avut și prilejul de a vedea cum unele din ele se dezagregă și se prăbușesc. Personal, căutînd să încorporez în arta mea ceea ce mi se părea demn de a fi încorporat, foarte rare ori m-am lăsat tulburat de existența unor mode din lumea artistică contemporană.

M-au interesat mai curînd temele pe care ni le pun înainte țara noastră, privilegiile și oamenii noștri. Și am încercat, nu zic că am reușit, să găsesc un limbaj artistic legat de cultura artistică a poporului nostru, cu care să exprim realități romînești. Am crezut și cred că numai în felul acesta se poate continua, cu modestie, lecția artistică primită de la înaintașii noștri; în modul acesta putem răspunde obligațiilor noastre față de poporul nostru, față de clasa muncitoare care ne-au creat condiții materiale și morale neîntîlnite în trecut pentru munca noastră artistică. Trebuie să răspundem încrederii acordate nouă, artiștilor, de Partidul Muncitoresc Român, căruia îi datorăm acest răspuns cu atît mai mult cu cît, adăugîndu-se condițiilor excepționale de pînă astăzi, prin chiar cuvîntul reprezentantului Comitetului său Central, la deschiderea conferinței noastre ni s-a anunțat faptul că se va studia puțința de a li se adăuga

o seamă de măsuri noi, menite să acorde și mai multă statornicie muncii și vieții artistului, subliniindu-se astfel caracterul și adevărata demnitate a existenței artistului în societatea nouă, socialistă. De aceea, îndemnul meu către acești tineri, pe care îi prețuiesc și-i îndrăgesc, e unul singur: să facem laolaltă o artă vie, pe măsura realităților noastre, o artă care să aibă timbrul caracteristic al acestor realități, care să se împărtășească statornic din spiritul înnoitor al epocii noastre.

AL. CIUCURENCU

Se lucrează peste tot, cu frumoase rezultate, nu numai în București, dar și în filiale. Am fost de curând la Cluj, am vizitat o serie de ateliere, am văzut panourile făcute pentru instituții, cămine și fabrici, am văzut de asemenea expoziția de artă decorativă. Pot să afirm că și în alte părți, la Tg. Mureș, la Brașov, la Constanța se lucrează temeinic. M-am bucurat să găsesc acolo un nivel artistic ridicat și, fără să exagerez, în multe cazuri foarte ridicat. Profesorii care lucrează la Institutul de arte plastice de la Cluj reușesc, de pildă, să imprime seriozitate atât studenților cât și pictorilor tineri.

În afară de ce, deseori, în orașele țării noastre, artiștii, fie ei veniți de la București sau din altă parte, sînt

foarte iubiți de oamenii de acolo. Aceștia se mîndresc cu realizările artiștilor; m-a impresionat, de pildă, la Constanța, interesul afectuos pe care-l manifestă față de artiști organele de partid și sfatul popular. Cred că acest lucru nu se întîmplă numai acolo, ci peste tot. Pentru că artiștii nu mai sînt lăsați în seama norocului sau a sosirii unui Mecena. Astăzi ei sînt artiștii unei societăți socialiste, și această societate nu-i lasă să înfrunte singuri, izolați, ziua de mîine.

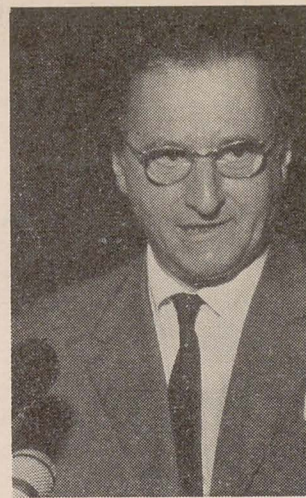
Noi, cei care sîntem mai vîrstnici, știm cum era înainte, știm cum acei artiști care nu aveau norocul să fie profesori, care erau « liber profesioniști » — cum se spunea pe atunci — se gîndeau cu groază la bătrînețe. Astăzi, însă, artistul a scăpat de asemenea griji, societatea în care trăim nu ne lasă pradă unor asemenea temeri.

Anul acesta se împlinesc 100 de ani de cînd Aman a început demersurile la oficialitățile de atunci, pentru organizarea școlii romînești de pictură. În acest răstimp de 100 de ani, diferite etape au fost marcate. A fost Grigorescu care a ridicat arta țării noastre la nivel mondial. Au fost urmașii săi ca Andreescu, Luchian, Tonitza, Petrașcu, Pallady, Șirato, care au reușit să creeze limba maternă a plasticii romînești. Spun acest lucru, fiindcă oriunde se expun lucrările noastre se cunoaște că ele sînt de aici, au ceva specific, pe care au reușit să-l redea acești admirabili artiști, care am avut norocul să ne fie înaintași.

Acest tezaur găsește azi la noi un tineret care se vestește vrednic să continue și să dezvolte moștenirea spirituală a înaintașilor. Vorbitorul a încheiat afirmîndu-și încrederea în tinerele talente, capabile să dea deoparte ceea ce este bagajul trecător al unor influențe, pentru a înainta sănătos și sigur pe drumul lor propriu.

CORNELIU BABA

Prezența în ultimele expoziții de artă plastică de la noi a atîtor nume de tineri cu admirabile calități, a spus vorbitorul, te face să remarci un fenomen

care s-a petrecut aproape spontan: e vorba de prezența masivă a unei generații plină de forță și entuziasm creator. Mi-aș permite să compar această prezență, cu toate însușirile ei specifice, cu primăvara de afară. Este un spectacol asemănător, care se cere salutat și întîmpinat cu mare încredere. Sîntem de acord sau nu cu realizările lor, sîntem sau nu de acord cu încercările lor de a înțelege fenomenul vieții moderne, pe care ei o reflectă în artă, se impune în orice caz să căutăm o descifrare clară și foarte atentă a creației acestui tineret.

În continuare, pictorul Corneliu Baba și-a consacrat cea mai mare parte a cuvîntului său problemelor accesibilității artei și a educării gustului estetic. Inteligibilitatea unei picturi, — a spus vorbitorul — nu e legată întotdeauna de calitatea ei deosebită. Pentru înțelegerea unei opere se cere o educație și încă o educație specială, pe lângă sensibilitate, pe lângă inteligența și posibilitățile spectatorului de a trăi emoțiile la aceeași temperatură la care au fost trăite de artist în momentul creației.

Într-o operă de artă, elementul afectiv — pasiunea, expresivitatea — joacă un rol foarte mare. Datorită ei un artist transformă elementele luate din lumea din afară în realizări artistice ce vor căpăta alte proporții, alte sensuri și o viață a lor proprie.

Gustul și priceperea în artă, știm cu toții că nu vin așa deodată; dar în momentul cînd începi să le asimilezi, observi încet, încet, că se deschide o lume necunoscută pînă acum, o lume plină de adevăruri nebănuite.

Dacă pornești însă cu prejudecata că «mie nu-mi place, nu înțeleg, deci nu este bun», atunci desigur nu este nimic de făcut.

Ați urmărit vreodată discuțiile și comentariile care se aud spre ieșire la terminarea unui film — să zicem un film foarte bun? Pe mine mă pasionează asemenea discuții și am ascultat pe oameni tocmai fiindcă mă pasionează comentariile lor.

Cum ar putea împăca un artist, un pictor, toate gusturile, de la rafinat la vulgar, de la cunoscător la necunoscător, de la cei ce caută subiect povestit la cei ce caută expresivitate numai în formă și culoare?

Vorbitorul s-a pronunțat pentru diversitatea modalităților de expresie, pentru stimularea căutărilor creatoare. Bineînțeles — a spus în continuare artistul — trebuie să știm ce se cuvine să admirăm. Este o problemă de orizont nesfârșit, așa cum sînt nesfârșite formele de expresie și felurile de gîndire ale secolelor picturii.

Referindu-se la unele aspecte ale educării gustului maselor largi, Corneliu Baba a spus: Gustul ales pentru artă al oamenilor se educă prin ceea ce le oferim ca lucruri legate de viața de toate zilele.

Covorul, imprimeul, perdeaua, scaunul sau masa, sticlăria etc., toate acestea se vor lega de tabloul pe care îl va prefera omul ca să-l pună în casa nouă și frumoasă. Nu este permis ca publicului pentru care năzuim să creăm opere inteligibile și emoționante, să i se ofere în permanență niște articole și obiecte legate de viața lui, de un evident prost gust, așa cum încă sînt foarte multe la această oră și foarte criticabile. Socotesc că este încă insuficientă atenția pe care o acordăm educării bunului gust al maselor prin ceea ce noi le dăm. În ceea ce se produce nu se vede în mod autentic gustul admirabil al poporului nostru.

Criticii noștri pot face o operă pozitivă «bombardînd» cu articole bine argumentate cetatea încă rezistentă a prostului gust, a banalității lucrărilor de artizanat.

Închei cuvîntul meu cu gîndul — a spus vorbitorul — la cei ce ne ajută să ne dezvoltăm, să creem, să ne întîlnim atît de frumos și să lămurim problemele noastre vitale.

Se cuvine să ne amintim ceea ce sîntem azi și ceea ce eram ieri ca artiști. Respectului și considerației care ni se dă de către partid și conducerea de stat, trebuie să-i răspundem cu sinceritatea și onestitatea noastră ca artiști și cetățeni.

EUGEN POPA

Arta romînească contemporană reflectă realitățile noastre, este bogată și diversă în mijloacele ei de exprimare. Potențialul talentelor noastre de toate

vîrstele, entuziasmul muncii creatoare ne dau certitudinea că vom avea realizări din ce în ce mai importante. Au apărut și apar lucrări viguroase, personalități puternice, apreciate în țară și peste hotare.

Arătînd că artiștii din toate generațiile merg consecvent pe drumul realismului socialist, vorbitorul s-a referit, în continuare, la faptul că înnoirile din arta noastră contemporană, sarcinile ei majore presupun clarificarea unor importante probleme de creație, organizarea unor dezbateri în vederea unei bune înțelegeri și a precizării poziției artiștilor față de diferite fenomene actuale. Consider — a spus el — că în experimentele noastre apar uneori elemente nu destul de filtrate, prejudiciind uneori bunelor intenții ale acelor care, cu toată seriozitatea, doresc și caută rezolvarea unor probleme majore și foarte dificile ale creației plastice.

Dacă la un moment dat au fost sesizate și apoi combătute înțelegerea îngustă a tematicii, a formei de

exprimare, aspectele vădite ale naturalismului sau academismului și în ultima vreme, în diversitatea căutărilor se strecoară aspecte ce duc spre o altă extremă. Apar, în unele lucrări, deformări, în special ale chipului uman, exagerări nu întotdeauna justificate, care, de multe ori, sînt împrumuturi directe. Aceste căutări au sărăcit în unele cazuri temele alese de artiști.

Realismul socialist, a spus pictorul, ne dă posibilitatea de a găsi forme variate și stiluri variate, ne cere o expresivitate cît mai vie și, subordonate acesteia, căutări cît mai interesante. Dar nu trebuie să pierdem niciodată — din pricina unor căutări sterile — pregnanța conținutului, claritatea ideilor. Abstracționistii și alții care se înscriu astăzi în Apus curentelor diferitelor «isme» susțin în teorie că se inspiră din realitate, că exprimă realitatea vremii lor, — ceea ce reiese însă doar din titlurile pe care le dau unora dintre tablourile lor.

Pentru noi forma de exprimare are o adresă precisă și este strîns legată de conținut. Referindu-se probabil la o idee similară exprimată de Corneliu Baba, vorbitorul a spus: Poate că există un artist mare, care nici nu este aici în sală și care într-o zi va găsi rezolvarea cea mai bună a unor probleme grele ale plasticii contemporane. Dar această presupunere nu poate fi un refugiu pentru cei care n-au nimic de spus. Rezolvarea problemelor artei nu poate fi lăsată în voia hazardului, a întîmplării. Problemele referitoare la tehnicitate, simplificare, construcție, perspectivă aeriană ș.a.m.d. sînt elemente ale profesiei noastre care trebuie să ne preocupe și pe care sîntem datori să le dezbatem.

Dar pînă unde totuși poate fi împinsă voit «interpretarea» subiectivă în reflectarea realității? Cred că ne trebuie foarte mult discernămint în ceea ce facem. O meditație vie și profundă, de lungă durată, în mijlocul realității noastre înconjurătoare și imediate, cred că ne-ar duce la rezolvarea multor probleme — încurcate chiar de noi stînd prea multă vreme închiși între cei patru pereți ai atelierului.

Consider că Uniunea artiștilor plastici nu a făcut destul pentru a crea în cadrul ei un climat mai bogat, mai folositor dezbaterilor. Am alunecat de multe ori pe poziții subiective în aprecieri.

Munca în secții s-a dus oarecum pe probleme administrative, deși Fondul plastic răspunde direct și efectiv de acest sector.

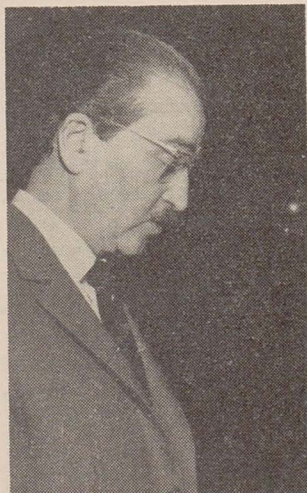
Una din sarcinile viitoare ale conducerii Uniunii artiștilor plastici este coordonarea sectoarelor de

creație; o colaborare colectivă mai unitară va asigura un mai mare discernământ în orientarea creației. Consiliul artelor plastice din cadrul Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă a și început în sensul acesta colaborarea cu Uniunea artiștilor plastici, cum a procedat în problema organizării expoziției tineretului.

În continuare, vorbitorul s-a referit la unele probleme ale învățământului artistic, sugerând, între altele, crearea unui institut de artă decorativă, acordarea unei atenții sporite educării simțului estetic, pătrunderii largi a frumosului în viața de fiecare zi.

ȘTEFAN SZÖNYI

Principiul leninist că arta aparține poporului, că trebuie să fie înțeleasă de popor stă la baza crezului meu artistic.

Mă întreb de multe ori: oare arta noastră aparține în suficientă măsură poporului? Oare lucrările noastre răspund în suficientă măsură principiilor socialiste

în artă? Oare ținem pasul și noi, pe tărîmul artei, cu marile înfăptuiri din jurul nostru, cu epoca pe care o trăim? Cred că dacă privim aceste probleme cu toată seriozitatea, nu putem fi pe deplin mulțumiți cu ceea ce realizăm.

Combătînd «creația pentru specialiști», Șt. Szönyi a spus: Mai persistă la unii dintre noi părerea greșită că trebuie să coborîm nivelul creației noastre pentru ca arta să fie înțeleasă. Sau că arta «adevărată» va fi înțeleasă peste 50 de ani, cînd nivelul maselor se va ridica la nivelul artiștilor. Aceste idei seamănă cu teza că artistul este în afara, deasupra societății, seamănă cu ideile de mult cunoscute din ideologia burgheză. Eu nu cred în așa-zisa «nepriecere» a poporului. Cred însă că noi nu am reușit încă, în suficientă măsură, să facem o artă puternică, expresivă, că n-am izbutit încă să creăm o legătură permanentă și îndeajuns de puternică cu masele largi.

În legătură cu arta monumentală, pictorul a scos în evidență succesele importante obținute în acest domeniu, insistînd asupra unor aspecte de a căror clarificare depinde în bună măsură dezvoltarea creației, de ridicarea ei la înălțimea exigențelor, a dragostei pentru frumos care caracterizează omul societății socialiste. Sînt convins — a spus el — că una dintre condițiile dezvoltării armonioase a cadrului în care trăiește și muncește contemporanul nostru, este colaborarea cu arhitectii. În acest sens aș cita un document foarte interesant și semnificativ. E vorba de o scrisoare a lui Tonitza adresată, în septembrie 1923, maestrului Marius Bunescu: «Te-ai gîndit vreodată la o fuziune între sindicatul nostru și societatea arhitecților romîni? Înainte vreme între pictor, sculptor și arhitect era o foarte strînsă colaborare. Azi ea nu mai există. Socotesc că arta, înțeleg arta mare, n-a avut decît de pierdut din pricina asta. Ca și arta arhitectului.»

Avem multe probleme de lămurit în comun cu arhitecții. Își așteaptă răspunsul și o serie de întrebări de ordin estetic, atît în arhitectură cît și în arta noastră; există încă o anumită presiune a unor concepții care nu sînt ale noastre — de pildă purismul, care își are încă adepții săi, funcționalismul pur, ca și decorativismul în sine.

Sînt și alte aspecte foarte importante, de concepție, pe care cred că trebuie să încercăm să le clarificăm cît mai repede. Astfel, străzile, piețele, orașele noastre au început să semene prea mult între ele. Este momentul să facem totul pentru a evita aceasta, inclusiv prin intervenția artelor monumentale și

decorative. O statuie așezată într-un fel bine gîndit într-o piață, poate schimba mult caracterul acestei piețe. La fel, o decorație exterioară bine plasată, concepută dinainte în cadrul respectiv, poate contribui la individualizarea și înfrumusețarea unui întreg ansamblu arhitectural. Asemenea probleme necesită discuții speciale și sper că abordarea lor nu va continua să fie amînată.

În concepția unor artiști — a arătat vorbitorul — arta monumentală a devenit o decorație oarecare, înțeleasă facil, fără prea mare pretenție și efort creator. Unora li se pare că este suficient să combine o serie de diverse elemente — porumbelul, floarea, atomul, soarele, cartea etc. Cîteodată — ce-i drept — acestea sînt făcute cu foarte mult gust și simț decorativ. Însă ornamentul simplu nu poate ține locul mării compoziții de idei.

Vorbitorul, în continuare, s-a referit la unele neajunsuri ale activității de avizare, de constituire a colectivelor artistice, de îndrumare exigentă a creației.

Vorbitorul remarca, în continuare, că nici Uniunea artiștilor plastici, nici Consiliul artelor plastice nu acordă încă atenția cuvenită problemelor artei monumentale, problemelor de conținut și de perspectivă ale acestui domeniu, în funcție de dezvoltarea activității de construcții, de cerințele urbanisticii socialiste.

LIA SZASZ

În artă sînt drumuri ușoare și drumuri grele. Cine alege calea cea ușoară ajunge repede la superficialitate, oportunism, falsitate. Dacă nu depunem un efort intelectual continuu și dacă rutina înlocuiește sensibilitatea artistică, nu vom ajunge decît la lucrări fără nici o valoare artistică, fără mesaj, lucrări care nu pot folosi nimănui.

Există și drumul cel greu, creator, drumul artei adevărate, drum pe care trebuie să mergem cu toții pentru a ne împlini rostul nostru în viață.

În expoziții, din păcate, au fost și lucrări de un retoricism fals, arbitrar, reci și neumane. Artistul

poarte să ne convingă de ceva, dar mijloacele sînt facile, alese fără efort, după canoane sterpe. Astfel se ajunge la figurile frumoșele, mereu aceleași, cu zîmbete stereotipe.

Sînt și unele lucrări în care poziția artistului este de a se limita la copierea naturii. Poziție comodă și cu anumite rezultate imediate. Artistul nu-și pune probleme, se mulțumește să înregistreze mecanic niște aspecte întîmplătoare din viață. Lucrările acestea de multe ori reușesc să înșele publicul, pentru că dau impresia unei identități cu natura.

Arta are limbajul ei, și dacă nu-l cunoaștem ajungem la confuzie. Fiecare culoare, fiecare raport între culori ne transmite altceva. Cînd într-o compoziție sau portret omul apare cu fața vopsită în galben — dacă alegerea culorii a fost făcută conform unei « mode », din extravagantă, din dorința de a ieși din comun cu orice preț, — ea este condamnată. Pictorii mari ne-au demonstrat că se poate picta o față cu orice culoare; dar — și tocmai aceasta este important — culoarea a fost aleasă nu întîmplător, ci a fost rezultatul unei gândiri judicioase.

Încă o dată, trebuie să ne fie clar că nu forma dictează conținutului, ci conținutul formei. De aceea mijloacele pe care le-a folosit artistul sînt justificate numai în măsura în care artistul a reușit să transmită ceea ce a dorit inițial și dacă ceea ce a vrut să transmită este constructiv și viabil.

Fără o educație artistică susținută este foarte greu să ajungi la rezultatele dorite. Cu toții — artiști, critici de artă, public — să ne ajutăm între noi, în acest sens. Să nu mai existe în cărțile de impresii ale expozițiilor aprecieri cu un nivel de cunoștințe mult prea sumar față de nivelul general de dezvoltare al oamenilor muncii, față de problemele pe care și le pune pictura contemporană. De asemenea, socotesc că trebuie să dispară poziția de superioritate a unora dintre artiști, de neîncredere în puterea publicului de a înțelege arta.

În expozițiile recente, din ce în ce mai numeroase sînt lucrările convingătoare, cu mesaj, cu încercări de a prinde frămîntarea vieții din jurul nostru — a arătat vorbitoarea. Socotește însă insuficient simțul autocritic al unor artiști, mai ales sculptori, care nu vădesc îndeajuns dorința de a progresa.

Artistul are obligația de a fi un cetățean conștient de rolul său. Trebuie să facem o artă pentru popor. Înțeleg prin aceasta să facem o artă care să transmită ideile cele mai nobile, să ridice omul, să pledeze pentru dragostea de viață, pentru adevăr și frumos.

ACAD.

G. OPRESCU

Noi toți am constatat marile progrese care s-au făcut în artă și în organizațiile artistice din țara noastră, de la proclamarea Republicii și pînă azi.

Acum această constatare o fac din ce în ce mai frecvent și străinii. Al. Ciucurencu a avut o expoziție la Berlin. Am citit impresiile vizitatorilor și vă mărturisesc că am fost impresionat de entuziasmul lor. Directorul Institutului de istorie a artei al Universității « Humboldt » din Berlin, mi-a scris: « Sînt foarte impresionat de bogata calitate artistică pe care o reprezintă Baba, Ciucurencu și alți pictori romîni, calitate cu atît mai remarcabilă cu cît conține în ea marile trăsături de formă și culorare ale picturii de la Delacroix și impresionisti încoace ».

Într-adevăr, poporul nostru este înzestrat pentru artă, avem numeroase lucrări cu care ne putem mîndri, dar aceasta nu înseamnă că în momentul de față n-ar mai fi chiar nimic de făcut. Spunînd asta, mă gîndesc mai ales la două expoziții pe care le-am văzut în ultimul an.

Prima era o expoziție a studenților Institutului de arte plastice, și alta era expoziția lucrărilor care

n-au fost admise de juriul expoziției regionale București. Am constatat că avem artiști tineri care au încă multe de învățat, că există, la unii, o notă de suficiență ori de exagerare juvenilă ce nu pot fi decît dăunătoare dezvoltării lor.

E natural ca un artist tînăr să fie mai zburdalnic. Dar erau acolo — nu numai la studenți — probe evidente de neștiință, adică de lipsă de educație artistică, și nu pot, din nefericire, să-i absolv total de aceasta pe profesorii lor. Uneori — a spus acad. G. Opreșcu referindu-se la expozițiile amintite — toate figurile dintr-un tablou semănau între ele. Pe o pînă erau 12 oameni, 12 persoane toate la fel, ca niște momii. Fie că țineau o mîină în sus sau în jos, erau identici.

Aceasta îmi aduce aminte de o epigramă care ne-a fost citită și pe care am învățat-o pe cînd eram în liceu. Spunea cineva: M-a pictat Simon Kleps atît de bine și cu atîta măiestrie, încît portretul seamănă cu oricine tot așa de bine ca și cu mine !

Vă puteți închipui cît de fidel trebuie să fi fost portretul acela care semăna tot așa de bine cu toată lumea.

Mai e și altceva: Institutul de arte plastice nu dă destulă atenție desenului, desenul nu pregătește suficient aici pe tînăr pentru pictura sănătoasă, pentru marea pictură, pentru pictura realistă, pe care o considerăm că e adevărata pictură. Dacă pierdem rațiunea unei picturi realiste — în care punctul de plecare să fie omul și natura adevărată, interpretată — atunci devine posibil arbitrarul. De cînd există arta, toți marii artiști au pornit de la om și de la natură. Și totuși mergem într-un muzeu și spunem: acesta e Rafael, acesta e Da Vinci, acesta e Coreggio, acesta e Renoir.

Vorbitorul s-a referit apoi critic la accepțiile inexacte în care sînt folosiți uneori, termeni ca « pictura monumentală » sau « pictura naturalistă ». Nu orice pictură amănunțită este naturalistă. A desena ca Holbein un portret în care fiecare detaliu este la locul lui și fiecare detaliu este expresiv, aceasta nu înseamnă a cădea în naturalism. Criticii de artă i-ar putea ajuta mai bine pe tinerii pictori să evite desenul banal, stereotipia figurilor. Ilustrațiile pe care le întîlnim în « Contemporanul » și în alte publicații nu favorizează uneori formarea exigentă a tinerilor artiști și educarea gustului public. Vorbitorul a cerut să fie dezvoltat studiul istoriei artei; el a arătat nevoia unei catedre solid organizate, în cadrul Universității.

VIDA GEZA

Voi vorbi despre unele aspecte privind activitatea filialei noastre din Baia Mare. Avem fericirea ca filiala noastră să activeze într-un oraș de muncitori și — începînd cu comitetul regional de partid, cu sfatul popular regional, cu organizațiile de masă — primim tot sprijinul necesar ca filiala noastră să-și desfășoare activitatea în cele mai bune condiții.

Avem, de asemenea, sprijinul sufletesc al muncitorilor, care ne stimează, care nu rare ori, întîlnindu-ne prin oraș sau în alte părți ale regiunii, ne salută cu salutul de miner « noroc bun », întereșindu-se de lucrările pe care le facem; nu rare ori grupuri de mineri, oameni simpli, vin să se intereseze de activitatea noastră, ne vizitează atelierele, ne dau sugestii, ne împărtășesc părerile.

În asemenea ocazii, sigur că ne punem întrebarea: oare am făcut totul ca arta noastră să poată pătrunde în sufletele oamenilor muncii? Eu spun că nu facem totul; de multe ori ne încurcăm singuri, căutînd forme noi, neadecvate ideii la care lucrăm, ceea ce ne împiedică să fim cît mai aproape de oameni.

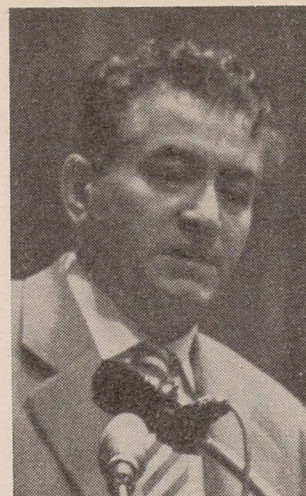

Artiștii din filiala noastră au căutat să întărească legăturile lor cu oamenii muncii, organizînd expoziții la locurile de muncă, desenînd sau pictînd frunțași din gospodăriile agricole colective. De asemenea ne-am propus pentru viitor ca în locuri mai greu accesibile, adică la exploatările de pădure, să facem expoziții, dacă nu din lucrări, dar cel puțin din reproduceri, ca să aibă posibilitatea și oamenii de acolo să primească o educație artistică.

Înainte de a încheia, aș vrea să exprim o cîerînță față de noul Comitet al U.A.P.: noi avem sprijinul organelor locale, însă am dori ca pe viitor și Comitetul pe țară al U.A.P. să aibă o mai strînsă legătură cu filialele din provincie, nu numai în mod administrativ, prin niște scrisori, ci prin tovarăși care să stea mai mult timp printre noi. De asemenea, aș vrea să fac un apel călduros către tinerii absolvenți: să vină la noi, în Baia Mare, pentru ca să întărească, cu o nouă generație, această filială care, din păcate, are încă un număr redus de artiști.

BORIS CARAGEA

Una din trăsăturile fundamentale ale artei noastre este legătura ei cu viața. Am convingerea că aici, în capacitatea de a împleti fiecare gînd, fiecare linie pe care o tragem pe hîrtia albă, fiecare formă pe care o dăluim în piatră, cu năzuința de a cuprinde în imaginea ce se naște ceva din bogăția inepuizabilă a vieții, din lumea și căldura ideilor societății noastre socialiste, se află cel mai de preț bun al artei noastre. Se împlinește un an de cînd mă aflu cu cîțiva tovarăși din regiunea Bacău, în zilele de a_vînt care caracterizau încheierea procesului de colectivizare a agriculturii. I-am auzit vorbind cu cuvinte nemeșteșugite, dar cu emoție, despre viața pe care o făuresc, despre zorile luminoase care se deschid înaintea ochilor lor. Mi-am dat seama ce tezaur uriaș reprezintă pentru creația noastră faptele bogate, gîndurile întraripate ale oamenilor care urcă pe drumul victorios al construcției socialiste, trepte tot mai înalte. Am cunoscut acolo caractere pe care nu le-am putut

uita, oameni cu inima caldă și voința dîrză, dăruiți cu trup și suflet muncii lor, idealurilor pentru care militează. Prezența artiștilor noștri pe marile șantiere, în uzine, în gospodăriile agricole ne îmbogățește cu experiență de viață creația. Consiliul artelor plastice și Uniunea artiștilor plastici au datoriat să nu precupețească nici un efort pentru a transforma înaltele principii ale legăturilor artei noastre cu realitatea socialistă într-o modalitate organic încorporată procesului de creație. Fiecare victorie obținută pe acest drum va însemna micșorarea numărului de lucrări neconvingătoare, confecționate după tipare care irosesc talent și putere de muncă.

Munca noastră este foarte grea, iar răspunderea noastră e foarte mare. Nu se ajunge ușor la măiestrie, la buna cunoaștere a meșteșugului.

Avem o tradiție a noastră, avem exemplele măestrilor noștri pictori și sculptori, care au muncit ani de zile — de la primul lor desen și pînă la ultimul lor tablou sau sculptură — cu aceeași tenacitate și seriozitate. Viața li se părea prea scurtă pentru a perfecționa acest mare dar pe care natura l-a dat omului, darul de a fi artist.

Or, noi avem astăzi condiții fără precedent, care nici nu se pot compara cu acelea în care au trăit și au creat măestrii noștri. Studentul absolvă institutul fără să simtă greutatea lui, ziua de mîine îi este asigurată, pleacă din școală și i se dau comenzi. În schimb, i se cere un lucru: muncă multă, perseverență și nu superficialitate, să nu lucreze în ultima lună înaintea expoziției...

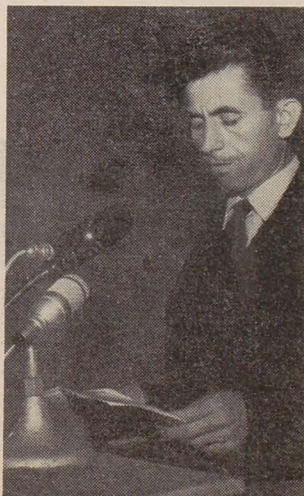
Referindu-se apoi la relațiile creatoare necesare între artiștii plastici și arhitecți, vorbitorul a spus: Astăzi, la noi, se ridică pretutindeni orașe noi, sate noi, uzine noi. Aceste construcții trebuie să reflecte stilul socialist contemporan, iar acest stil trebuie făcut prin creația comună a sculpturii, picturii monumentale și arhitecturii. Ar fi de dorit ca studenții noștri și cei de la arhitectură să-și facă împreună proiectele de diplomă, să studieze împreună cum poate să fie realizată mai bine această îmbinare.

ANTON CONSTANTIN

(MAISTRU OȚELAR LA UZINELE
« 23 AUGUST »)

În numele colectivului uzinelor « 23 August » — a spus vorbitorul — vă aduc un călduros salut, urîndu-vă succes deplin în desfășurarea lucrărilor conferinței și în activitatea dv. creatoare în viitor.

Noi urmărim cu multă dragoste și interes creația artiștilor plastici, și ne bucură că în operele de artă plastică găsim tot mai mult exprimată artistic realitatea noastră socialistă, chipul oamenilor noi care

o făuresc, minunatele realizări ale constructorilor socialismului.

Întîlnim rodul muncii dv. în multe din obiectele ce ne înconjoară, admirăm operele monumentale care au început să împodobească noile construcții, litoralul nostru, făcîndu-ne să simțim și mai mult frumusețea vieții noastre de zi cu zi.

Legăturile dintre dv. și noi devin pe zi ce trece tot mai strînse. Expoziții în fabrici și uzine, participarea la activitatea cultural-artistică pe care noi o desfășurăm, sprijinul pe care-l acordați cercurilor de amatori, activitatea în cadrul universității populare de artă plastică — sînt numai cîteva aspecte ale acestor legături.

Îmi aduc cu plăcere aminte de expozițiile pe care le-am vizitat nu de mult, cu un grup de tovarăși din uzina noastră.

Sîntem foarte bucuroși cînd întîlnim în lucrările dv. trăsăturile care-i caracterizează pe muncitorii noștri: eroismul în muncă, elanul și dîrzenia lor pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de partid.

Privim cu admirație pînzele în care este înfățișat peisajul nou și luminos al patriei noastre, uzinele, șantierele, noile cartiere muncitorești.

Ne emoționează și ne înflăcărează operele de artă în care sînt evocate momente din lupta eroică, dusă de clasa muncitoare sub conducerea înțeleaptă a partidului nostru.

După vizitarea ultimelor dv. expoziții, unii dintre noi au avut prilejul să participe la o dezbatere în cadrul căreia ne-am spus părerile și noi muncitorii și dv. artiștii.

După cum s-a mai spus în această conferință, întîlniri, pe asemenea probleme, ne sînt utile: pe de o parte ne ajută să ne apropiem mai mult de artă, să cunoaștem și să înțelegem mai profund creația dv., pe de altă parte, ele prilejuiesc și pentru artiști cunoașterea nemijlocită a părerilor și dorințelor noastre în legătură cu arta dumneavoastră.

Noi știm că strădaniile pe care le depuneți, căutările artistice sînt determinate de dorința intimă de a reda în mod artistic adevărul vieții în opere valoroase. De aceea, ca și dv. sîntem mîhniți cînd întîlnim lucrări neconvingătoare sau insuficient realizate din punct de vedere artistic, tablouri sumbre, mohorîte, care nu transmit bucuria vieții ce ne înconjoară, bogăția de culori a naturii noastre.

Nouă — a spus vorbitorul — ne sînt străine lucrările în care chipul omului nou nu este redat în lumina lui reală, cu trăsăturile morale care caracterizează

pe cei mai buni dintre tovarășii noștri de muncă. Nu ne atrag imaginile care dovedesc preocupări numai pentru forma artistică, dacă acestea nu corespund prin conținutul lor sentimentelor și gândurilor noastre.

Sîntem convinși că actuala Conferință va contribui din plin la dezvoltarea și îmbogățirea creației plastice. Colectivul uzinelor m-a însărcinat să vă adresez și cu această ocazie invitația de a ne vizita mai des și pentru mai mult timp.

ION PANĂ

Constituirea unor grupuri de artiști care au plecat pe șantiere și în gospodăriile colective a fost salutată cu mult entuziasm de noi toți — a spus pictorul Ion Pană. La fel, organizarea unor consfătuiri — pe care le-am dori cît mai frecvente — cu muncitorii din fabrici. Recent a avut loc o consfătuire cu muncitorii de la diferite uzine, întreprinderi din Capitală; lucrările noastre au fost supuse unei analize exigente, unele au fost apreciate, altele criticate. Mi-au rămas în minte cuvintele unui muncitor care spunea: « Noi nu vrem fotografie, ci vrem o pictură expresivă, luminoasă, care să exprime viața noastră de astăzi ». Desigur, a realiza acest deziderat nu este lucru ușor, pentru că cere o adîncă interpretare și înțelegere a faptelor, a vieții. A folosi tradiția populară nu înseamnă neîncercarea a recurge la un pitoresc ieftin: ea trebuie asimilată și sintetizată, înțeleasă în sensurile ei esențiale de artă vie, viguroasă. Cred că nu trebuie nesocotite nici anumite influențe ale artei realiste universale — dacă ele sînt folosite astfel încît să sprijine afirmarea artei noastre noi. Vom respinge însă orice influențe ale abstracționismului, ale formalismului.

Arta nu este un domeniu autonom și talentul nu poate plămui din nimic creațiile sale. Artistul trebuie să cunoască viața poporului în mijlocul căruia trăiește. Iată de ce nu pot decît să salut cu mult entuziasm organizarea, sub inițiativa comitetului orășenesc de

partid, a grupurilor mixte de artiști de pe lângă uzine și fabrici.

Trăim într-o societate în care grija pentru om este preocuparea principală, și trebuie să fim fericiți că trăim în această epocă. Artă noastră nouă a obținut realizări frumoase, în care se simte îndrumarea și grija măștrilor noștri, pe care-i respectăm și de la care învățăm. Partidul a asigurat toate condițiile materiale și spirituale pentru înflorirea creației artistice.

Să nu ne limităm preocupările la munca de creație proprie, închiși în atelierelor noastre, ci să ne gândim la un efort colectiv, pentru a asigura bunul mers al artei noastre.

BRĂDUȚ COVALIU

Pictura murală, artă de for public, va juca în viitorii ani, cu siguranță, un rol extrem de important. Ea e menită să pună sub ochii poporului, atunci când e aplicată pe anumite clădiri publice, pecetea socialismului, să ilustreze istoria zilelor noastre. Mi se pare că ar trebui să stabilim neapărat și la timp câteva criterii, câteva puncte de plecare.

În primul rând, mi se pare necesar să facem o diferen-

țiere netă în felul cum decorăm de exemplu stațiunile noastre de sănătate și odihnă (de exemplu Mamaia) și cum ne propunem să decorăm, pe de altă parte, o piață sau anumite ansambluri și clădiri publice din București. Căci mi se pare că avem tendința să le decorăm în același spirit, în aceeași viziune. Nu putem în nici un caz să pictăm, să decorăm în același chip Sfatul popular din București, de pildă, ca și un hotel din Mamaia. Și mi se pare că ar fi necesar să mergem și mai departe și să nu decorăm în același chip, în București chiar, un spital, o creșă, o școală sau un teatru.

Arhitecții noștri, în linii generale, nu au tendința să acorde în suficientă măsură rolul meritat funcției picturii murale într-o țară ca a noastră. Până acum în proiectările lor, în cele mai multe cazuri, n-au gândit din capul locului decorația sau pictura murală ca o parte integrantă a clădirii și în numeroase cazuri ea s-a adăugat necesar, dar nu totdeauna structural, unor clădiri.

Arhitecții noștri, adoptînd pe drept cuvînt o linie modernă, au realizat complexe luminoase, estetice, sănătoase și de o amploare nemaiîntîlnită. Prin grija partidului nostru s-au realizat complexe întregi de locuințe noi și mărețe. Arhitectura noastră este în mare progres.

Dar aș ruga pe tovarășii noștri arhitecți să țină seama că sîntem într-o țară cu tradiție, cu elemente ce s-ar putea utiliza semnificativ. În acest sens, cred că păstrînd linia modernă și spiritul noilor construcții, ar trebui să se gîndească la introducerea unor elemente ce ar putea pune acestor clădiri o amprentă locală autentică.

Nu cred că piețele noastre trebuie să semene între ele nici ca deschidere, dar nici ca organizare. E necesar ca gruparea anumitor instituții publice împreună cu monumentul sau fîntîna din piața respectivă să-i dea un caracter aparte, să-i stabilească coordonatele și dominantă.

Bucureștiul e un oraș de șes, și jocurile de apă, un ansamblu de fîntîni ar avea un rol extrem de important și, din cîte am văzut, ar furniza o mare bucurie ochiului, dacă ar fi folosite în ansambluri ornate cu grupuri statuare. De ce oare arhitecții noștri proiectează cel mult o oglindă de apă?

Cred că e vina mea că, în calitate de președinte al Comisiei de plastică a Sfatului popular București, n-am reușit să obțin o întîlnire mai constructivă cu arhitecții. Propun un schimb mult mai larg de păreri, o colaborare mai strînsă și mai fructuoasă în rezultate pentru viitorii ani.

SPIRU CHINTILĂ

În cadrul revoluției culturale care se desăvîrșește în țara noastră sub conducerea partidului, înființarea Fondului plastic a fost o măsură necesară, menită să asigure vieții artistice baza materială. Înființat în anul 1949, ca instituție economică a Uniunii artiștilor plastici, Fondul plastic este chemat să organizeze cadrul material al creației, să popularizeze producția de artă, să contribuie cu eficiență la opera de formare a bunului gust.

Se acordă anual artiștilor plastici sume importante sub formă de împrumuturi, ajutoare de creație, cheltuieli de documentare, organizări de expoziții. Referindu-se la organizarea muncii de documentare, vorbitorul a arătat că, în cursul ultimilor ani, s-au constituit numeroase brigăzi cuprinzînd colective largi de artiști care s-au documentat în principalele centre industriale și agricole de pe cuprinsul patriei noastre.

În ceea ce privește expozițiile, numai în cursul anilor 1960—1963 Fondul plastic a organizat — în orașe, întreprinderi, gospodării colective — peste 400 expoziții personale și de grup, vizitate de sute de mii de oameni ai muncii.

În decursul întregii sale activități, Fondul plastic a depus eforturi susținute pentru obținerea atelierelor necesare desfășurării în bune condiții a muncii de creație. Au fost construite pînă acum 59 de ateliere la București, și în alte orașe. Pentru anul 1963 s-au întocmit proiecte pentru alte 38 de ateliere. Pentru anii următori se prevede o intensificare a eforturilor pentru rezolvarea acestei probleme.

În continuare, vorbitorul a înfățișat Conferinței și alte aspecte ale activității Fondului plastic, ca asigurarea sprijinului social al membrilor săi, activitatea diverselor sale sectoare productive (Întreprinderea de publicitate, Combinatul Fondului plastic). El a propus, totodată, o serie de măsuri menite să contribuie și cu mai multă eficiență la sprijinirea dezvoltării creației noastre plastice, chemată să reprezinte mărețele realizări ale construcției socialiste, noua frumusețe a patriei noastre.

De asemenea, vorbitorul s-a referit și la alte acțiuni în perspectivă, privind construirea de ateliere de creație, organizarea de noi galerii de artă în diferite centre ale țării.

MIRCEA POPESCU

Darea de seamă a Comitetului Uniunii artiștilor plastici a vorbit despre greutățile învinse, dar și despre lipsuri ce stăruie încă. Ele trebuie discutate

cu încredere în forțele noastre unite. Una din principalele probleme este, de aceea, să folosim mai bine admirabilul instrument pe care îl reprezintă forța colectivă, și pe care l-am cam lăsat să ruginească în timpul din urmă. Trebuie să discutăm împreună, mai serios, mai temeinic, și mai ales mai frecvent. Să punem în aceste discuții pasiune și entuziasm creator. Trebuie să veghem pentru a alimenta și menține în permanență climatul efervescent, străbătut de mari elanuri și aspirații, care este climatul firesc al muncii noastre de astăzi.

Sînt încă multe lucrări banale, șterse, inexpresive care se strecoară în expoziții, fără a avea nimic de

spus, numai pentru că nu ridică probleme. Sînt totuși prea multe rebuturi. Juriile ultimelor expoziții din București cunosc bine această situație. Se manifestă un fel de exhibiționism al experimentelor care ar putea uneori rămîne în laboratorul artiștilor. Unii din artiștii noștri, îndeosebi tineri, lucrează câteodată prea repede, cu o grabă febrilă care-i împiedică să-și sedimenteze mai bine impresiile, să și le cristalizeze, să le închege în opere de mai mare trăinicie și de mai amplă respirație. Mi se pare absolut necesar să studiem ce este deficient pentru a asigura timpul necesar pentru gestația mai lentă, dar cu atît mai sigură, ce caracterizează procesul de creare a tuturor operelor mai complexe și mai bogate în sensuri, a compozițiilor de mai mare expresivitate și forță care ne stau în primul rînd la inimă. Asemenea lucrări se cer într-adevăr îndelung gîndite și cumpănite. Darea de seamă a subliniat printre alte calități importante ale multora din lucrările tinerilor noștri, efortul de a pune viu în pagină elementele compoziției, de a o face interesantă și atractivă. Este necesar acest efort, mai ales în epoca noastră. Este necesar să dăm acest inedit imaginilor noastre; să nu confundăm însă imaginea picturală cu reclama. Reclama are un efect optic puternic, dar te oprește doar pentru un moment, după care treci mai departe. Efectul scontat cu operele noastre trebuie să fie mult mai îndelung. El trebuie să determine interesul statornic, dorința de contemplare activă a privitorului. Nu doar prin efecte ușoare, nu prin deformarea arbitrară, nu prin îngroșarea grotescă se poate însă ajunge la această plenitudine a imaginii picturale sau sculpturale către care tind orice operă de artă autentică. Să manifestăm o preocupare mai atentă pentru ceea ce se petrece în acest domeniu al compoziției. El a dat tonul și cred că-l va da și în viitor în arta noastră nouă.

Referindu-se la problemele criticii de artă, vorbitorul a apreciat că darea de seamă a făcut cu justețe critica criticii. El s-a declarat în dezacord cu aprecierea prea pesimistă făcută de criticul Radu Bogdan, în cuvîntul său, asupra situației criticii noastre de artă. Avem critici de valoare care au crescut odată cu viața Uniunii, care s-au format, care au cunoștințe temeinice de marxism-leninism, care au capacitatea să discearnă ce este bun și ce este nou într-o operă de artă. Este necesar însă ca ei să fie mai puternic angrenați în viața artistică contemporană, să participe mai intens la munca colectivă a Uniunii. Criticii ar trebui să fie mai aproape de laboratorul și operele

maestrilor artelor plastice, să angajeze cu aceștia discuții constructive, într-un spirit tovarășesc, cald, prietenesc.

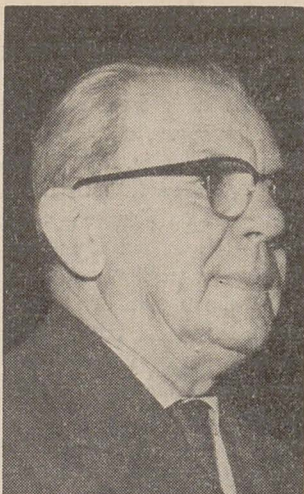
În acest spirit trebuie să se desfășoare activitatea criticilor noștri, din care ar trebui să dispară verdictele autoritare, tonul sentențios, tendințele de etichetare sumară. Trebuie în același timp ca părerile noastre să fie primite — atît de maeștri cît și de tineri — cu mai multă înțelegere și cu convingerea că ele pornesc dintr-o atitudine de bună credință și din convingerea că ele pot fi discutate, că sînt puncte de vedere și trebuie înțelese ca atare. Totodată, incumbă criticii să lupte cu mai multă ascuțime împotriva lucrărilor de prost gust; în acest sens, vorbitorul a citat unele ansambluri și sculpturi din parcul de cultură și odihnă Herăstrău și altele.

Sînt probleme mari cum sînt acelea ale artei monumentale, ale orientării mari a creației noastre, dar și unele probleme aparent mici care au însă o importanță decisivă pentru dezvoltarea receptivității artistice, care nu pot fi ridicate la nivelul pe care îl dorim dacă nu ne simțim cu toții — artiști și critici — mobilizați în această vastă acțiune de răspindire a artei, de educare a gustului.

Trebuie să se stabilească o legătură mult mai strînsă cu oamenii muncii. Aș dori ca, conducerea viitoare a Uniunii să-și pună în planul ei de activitate acest obiectiv, care nu trebuie să fie o campanie, o manifestare întâmplătoare, ci un permanent dialog între artiști și oamenii muncii. Ar fi normal ca fiecare expoziție și manifestare importantă a noastră să fie însoțită de asemenea discuții vii între artiști și publicul larg.

AUREL CIUPE

Etapă ce s-a scurs de la prima expoziție a « Flacării » organizată în 1948 și pînă azi a fost etapa de creare a condițiilor materiale pentru dezvoltarea artei în țara noastră, a înarmării artiștilor noștri cu învățătura marxist-leninistă, cu o concepție științifică și creatoare despre viață și societate, a angajării artei noastre pe linia fermă și fertilă a realismului socialist. Dar pe

a Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, cit și a conducerii Uniunii artiștilor plastici.

Un scop primordial al revoluției culturale este educarea și instruirea maselor, crearea unui public cult, autentic consumator de artă, înzestrat cu cunoștințe alese și multilaterale. De aceea, se pune în mod acut problema educației artistice. Din păcate, mai există oameni care-și imaginează că înțelegerea artei și justa ei apreciere nu presupune însușirea unei culturi artistice.

GETA BRĂTESCU

lângă realizările dobândite pînă în prezent, va trebui să lărgim drumul spre viitor, și îndeosebi drumul artei spre marele public.

Referindu-se, îndeosebi, la importanța pe care o are — atît în dezvoltarea artei cît și în educația estetică a maselor — valorificarea, pe toate căile, a moștenirii noastre culturale, vorbitorul a apreciat ca insuficiente volumul publicațiilor de artă, cît și varietatea temelor îmbrățișate. El s-a referit la temele privitoare la arta noastră veche și modernă, unde se simte nevoia ca, pe lângă cărți și broșuri de popularizare, să se editeze albume cu reproduceri în culori, în condiții tehnice optime, condiții pe care le avem în țara noastră. O dovedesc revista «Arta în R.P.R.», monografiile din colecția «Maeștrii artei românești», care, prin îmbunătățirea reproducerilor colorate, va corespunde cu desăvîrșire scopului.

Activitatea Institutului de istorie a artei al Academiei R. P. Romîne, de sub conducerea acad. G. Oprescu — a apreciat vorbitorul — prin publicațiile sale, a adus un prețios aport la propagarea artei românești atît în țară cît și în străinătate. Numărul monografiilor ar trebui însă mult amplificat, mai ales al celor cu privire la artiștii noștri moderni și contemporani. Un alt sector încă deficitar este acela al lucrărilor despre maeștrii artei universale, al publicațiilor despre stilurile artei, al studiilor despre școlile și curentele generatoare ale artei realiste moderne, al însemnărilor despre artă ale unor maeștri.

Editarea cărții de artă — a spus vorbitorul — ar trebui să constituie o preocupare mai insistentă atît

Problemele legate de rolul educativ și de accesibilitatea imaginii sînt de un interes acut pentru ilustrația de carte. Ocupîndu-se de acest domeniu al

graficii, vorbitoarea a spus: Din ce în ce mai mulți socotim ilustrația un domeniu de creație majoră. La noi în țară ilustrația este încurajată și este în progres. Avem tipografii moderne, ilustratori de talent. Avem mai ales un tineret foarte receptiv.

Cu asemenea valori se pot crea lucruri admirabile. Se simte nevoia ca artiști de merit să consacre mai multă energie creatoare într-un domeniu ca acela al cărților pentru cei mici, care pregătesc ochiul copilului pentru artă, pregătesc deci publicul nostru de mîine. Ofensiva artiștilor în acest domeniu ar reuși să îndepărteze didacticismul, care domnește uneori în redacții, precum și superficialitatea cu care e tratat uneori genul ilustrației.

Pentru a face un salt înainte mai hotărît, se cere însă o colaborare efectivă între Uniunea artiștilor plastici și edituri, o abordare complexă a problemelor, care nu pot fi rezolvate prin eforturile singulare ale autorului ilustrațiilor sau ale artistului care e consilierul editurii. Este foarte important ca Uniunea să dea un sprijin mai susținut consilierilor artistici. Vorbitoarea a propus de asemenea înființarea unei subsecții de ilustrații, care să aibă în cadrul Uniunii caracterul unui colectiv de studiu și serioasă experimentare artistică.

Vorbitoarea a arătat de asemenea nevoia de a întrebuița tehnici variate în ilustrație, de a respinge comoditatea unei execuții tipografice aproximative, în cărțile pentru copii. Îndemnînd la tot mai multă măiestrie în grafica de carte, ea a insistat asupra exemplului pe care ni-l poate oferi opera de ilustrator a lui Jiquid. Vorbitoarea observa că se manifestă uneori în ilustrația de carte neglijarea liniei, desenului cu virtuți expresive și emoționale.

DAN HĂULICĂ

Conferința noastră este un prilej de a gîndi cu răspundere și în același timp cu mîndrie la vastele perspective pe care le avem în față, la succesele de o bogăție indiscutabilă, pe care le-a obținut arta noastră. Tocmai aceste succese legitimează o discuție cît mai vie, constituie o bază temeinică pentru dezbateri hotărîte, bogate în idei. În astfel de dezbateri este normal să învățăm cu toții unul

de la altul, bineînțeles tinerii de la cei mai în vîrstă, dar uneori și maeștrii de la cei mai tineri. Cu această conferință trebuie să arătăm, cred, că sîntem hotărîți să rupem cu un anume spirit ineficace și protocolar, care a domnit prea des în dezbaterile Uniunii artiștilor plastici. În aceste dezbateri, în plenarele Uniunii, discuția devenea nu odată fastidioasă, cu referate alternînd între bilanț și predică, scrise fără nerv și acuitate — și de aceea neizbutind să intereseze așa cum s-ar fi convenit. S-a ajuns în felul acesta la o slăbire a interesului pentru idei generale în dezbaterile Uniunii noastre, mulți dintre artiști fiind foarte atenți la ce se spunea despre ei, personal, în textul referatelor, dar neurmărind cu destulă curiozitate sensurile mai generale ale discuției. Frămîntarea reală, efortul de gîndire care îi caracterizează pe cei mai buni dintre artiștii noștri trebuie să însuflețească mai des, în chip firesc, și dezbaterile organizate de Uniune. Un climat de rodnică dezbateri, la care maeștrii sînt chemați să-și dea în primul rînd contribuția, neocolind autocritica, este indispensabil pentru înaintarea tot mai frumoasă a artei romînești. Într-un asemenea climat, artiștii n-ar fi niciodată lipsiți de ajutorul pe care-l reprezintă o critică deschisă și exactă, scutită de comunitatea complezenței.

O problemă asupra căreia ar trebui să medităm mai susținut — a continuat vorbitorul — este aceea care s-ar numi poezia plastică. « Cine spune artă, spune poezie », declara Delacroix, cuceririle marii picturi de totdeauna au fost în același timp cuceriri ale poeziei. Epoca burgheză, însă, promovînd poezia convențională, ipocrită, a academismului, a silit pe marii artiști plastici să afișeze un prozaism programatic. Ei au fost poeți — așa cum este orice mare plastician, dar declarîndu-se împotriva poeziei. Socialismul, bogăția lui de nobile înțelesuri, creează puțința unei reintegrări deschise a poeziei în arta realistă. E vorba de poezia care rezultă din ineditul cunoașterii, al descoperirii realului, nu dintr-un sentimentalism afectat. Aceste probleme se cer analizate, pentru că unii artiști cred că nevoia de adevăr le poate îngădui să elimine din creația lor valorile de poezie indispensabile artei realiste-socialiste.

CONSTANTIN PILIUȚĂ

Vorbitorul a început prin a sublinia că astăzi, în cea mai prielnică orînduire pe care o trăiește țara noastră, a apărut o generație foarte puternică de artiști, a căror creație își are rădăcinile în viața poporului. Schimbarea relațiilor dintre oameni — a arătat el — dă naștere și unei noi culturi.

În pictură, la noi, există foarte multe talente. Se spune că românul este pictor; într-adevăr, așa este. Dar nu totdeauna muncim suficient pentru valorificarea acestui talent, a arătat vorbitorul. Este un lucru rău, care se întîlnește printre noi — și este vorba chiar de mine și de alți colegi.

Cred că nu este mare lucru în această țară să fii talentat. Mare lucru este să-ți mobilizezi talentul printr-o disciplină creatoare, ca să poți contura pînă la sfîrșitul vieții bucuria unei activități pline și rodnice.

M-a impresionat faptul că acest șantier al nostru plastic a fost deschis de salutul Comitetului Central al partidului; m-am gîndit la încrederea și dragostea pe care partidul o arată activității noastre; trebuie — a arătat vorbitorul — să ne silim mai mult a fi demni de această încredere, să muncim cu un sentiment mai viu al îndatoririlor noastre. Încheindu-și cuvîntul, pictorul a spus: În ce mă privește, promit asistenței că nu am să rămîn o promisiune.

OVIDIU MAITEC

Trăiesc sentimentul profund al importanței pe care o are conferința noastră. Sînt convins că ea a reușit să imprime mai adînc în conștiințe misiunea atît de minunată a meseriei de artist. Am dobîndit

această convingere ascultînd intervenția atîtor vorbitori, care aduceau, toți, dorința de a îmbunătăți munca viitoare; și, mai ales, țelurile și frumusețea muncii noastre mi-au apărut puternic ascultînd cuvintele conducerii partidului, ale Comitetului Central, cuvinte pline de învățăminte, pline de grijă și de dragoste, de înălțător patriotism.

Darea de seamă, care a prezentat foarte amplu dezvoltarea artei noastre, a muncii noastre, a felului cum am știut — mai bine sau mai rău — să activăm și să culegem rezultatele, a reușit, cred, să prezinte un tablou sintetic al creației.

Dacă la început noi am fost mulțumiți — mă refer la exigența noastră — ca muncitorul să fie reprezentat prin gestul lui de muncă, prin chipul lui, am ajuns astăzi să dorim să-l reprezentăm în creațiile noastre într-un sens mai adînc, mai complex, mai nuanțat sufletește, pe măsura modelelor pe care ni le oferă realitatea.

Ne frămîntă, uneori, aproape ne obsedează, felul cum exprimăm realitatea socialistă. În acest efort de a înfățișa emoționant realitatea, de a căuta forța de expresie pe care o dorim, ne încîlcim uneori. Dar vreau să subliniez că rezultatele creației noastre, oricît am fi de severi, au reușit să îmbogățească tezaurul culturii noastre, afirmînd principii viabile, profunde, privind toată viața noastră, privind ideologia noastră. Am această convingere, și pentru aceasta vreau să lucrez și în viitor.

ANTON MOISESCU

(SECRETAR AL UNIUNII ARHITECȚILOR)

În cuvîntul său, vorbitorul s-a referit la problema relațiilor artei plastice monumentale cu arhitectura, a colaborării dintre arhitecți și artiști plastici. Deși există realizări remarcabile, care demonstrează creșterea cantitativă a rolului artei monumentale integrate arhitecturii, totuși nu există încă nici la arhitecți și nici la artiștii plastici, după părerea mea, o idee clară asupra modului în care trebuie să se petreacă colaborarea dintre artiști creatori, asupra obligațiilor și drepturilor reciproce pe care le implică fuziunea artei plastice cu clădirea sau cu ansamblul arhitectural. Majoritatea lucrărilor de artă plastică au fost realizate ulterior terminării clădirii și dese ori artiștii nici nu i-au cunoscut pe arhitecți.

E vorba, în primul rînd, de aspectele teoretice ale acestei împletiri, de principiile de compoziție arhitecturală și artistică, menite să conducă pe creator la realizarea unor opere de reală sinteză, pe deplin unitare estetic și nu de o juxtapunere, de adăugarea sau chiar supraadăugarea operelor de artă plastică, care apar în ultimă instanță ca un corp străin în cadrul în care sînt puse — ceea ce fără îndoială dăunează și arhitecturii și operei de artă.

După părerea noastră, obiectul de artă plastică monumentală trebuie să fie atît de bine, de organic integrat, încît să nu poată fi detașat și să trăiască oriunde în altă parte, ci numai în locul în care a fost gîndit; după cum detașarea obiectului de artă plastică, dacă se produce, înseamnă o schilodire a operei de arhitectură.

Nu mai în acest fel se poate vorbi de unitatea, de sinteza deplină între opera de arhitectură și opera de artă plastică.

Vorbitorul a arătat că prin colaborarea dintre artiștii plastici și arhitecți devin posibile o serie de soluții tehnice care ar putea aduce economii substanțiale, scurtări de termene și o fuziune mai puternică estetică între opera de artă plastică și arhitectură. Mă refer la posibilitatea folosirii de materiale de construcție, la realizarea unor elemente de beton

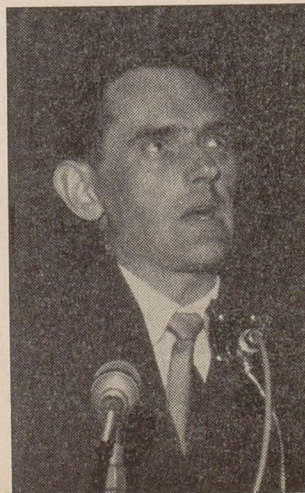
prevăzute în cofraje, — negativul la sculptură — pereți de cărămidă, care ar putea fi lăsați pentru a fi sculptați; mă refer la realizarea unor elemente ceramice de fațadă care ar putea să fie create chiar pe panouri prefabricate încă în uzină, la pardoseli, vitralii și la multe alte aspecte.

Dacă această colaborare — a arătat vorbitorul — a format obiectul unor discuții îndelungate și laborioase între Uniunea artiștilor plastici și Uniunea arhitecților — adesea cu foarte bune rezultate — totuși, de peste un an, Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă nu a dat încă nici un răspuns privitor la aspectele principale ale acestei colaborări.

De asemenea, învățămîntul de arhitectură și de artă plastică ar trebui să includă o informare mai largă, să familiarizeze pe viitorii artiști și arhitecți, încă din școală, cu aspectele teoretice și practice ale sintezei artelor în arhitectură.

FODOR KALMAN

Vorbitorul s-a referit la activitatea grupului de absolvenți ai Institutului «Ion Andreescu» din Cluj care, în anul 1955, au plecat la Petroșeni, stabilin-

du-se acolo pentru a cunoaște în profunzime viața minerilor și a contribui la dezvoltarea vieții culturale în Valea Jiului. Am plecat cu entuziasm în Valea Jiului — a spus el — iar la acest entuziasm inițial s-a adăugat, o dată cu trecerea timpului, conștiința răspunderii noastre, s-a cristalizat orientarea noastră, au început să se afirme tendințe, personalități artistice interesante. Vorbitorul a amintit de unele rezultate pozitive obținute în această perioadă, cum ar fi organizarea unor expoziții în uzine, mine și cluburi.

Totuși, felul în care se dezvoltă activitatea noastră nu ne satisface pe deplin; ne-am închis cumva într-un singur raion deși ar fi trebuit să cuprindem în raza noastră întreaga regiune. Vorbitorul a subliniat în continuare că organizarea Comitetelor pentru cultură și artă va determina o cotitură în viața și în munca artiștilor din regiuni. Faptul că aceste comitete atrag la conducerea activității culturale-artistice, la rezolvarea problemelor aferente cadrele cele mai competente, un larg activ obștesc — acest fapt va evita repetarea unor neajunsuri și greutăți ivite în ultimii ani, va stimula și mai mult dezvoltarea continuă a creației. Sprijinul Uniunii artiștilor plastici va trebui să se manifeste, de asemenea, mai consecvent ca pînă acum. Noi vom face totul pentru a fi la înălțimea răspunderii noastre.

EUGEN SCHILERU

De la Eliberare și pînă astăzi — a spus vorbitorul — în cadrul schimbărilor revoluționare petrecute, în cadrul revoluției culturale conduse de către partid, am făurit o artă care se distinge printr-o crescîndă bogăție ideologică, prin bogăția sentimentelor. Cred că în desfășurarea expozițiilor, ceea ce ar fi interesant de notat de către critică ar fi tocmai acest progres pe linia realismului, înțeles pe linia cuprinderii mai vaste a realității contemporane din țara noastră, pe linia aceasta mai vastă și totodată mai profundă a cuprinderii omului contemporan, a aceluia care creează valorile materiale și spirituale ale noii noastre societăți.

Critica de artă a judecat expozițiile sub acest punct de vedere? Analizele critice de multe ori s-au pierdut în detalii și ca atare puterea de generalizare teoretică a cronicarului sau criticului de artă a fost redusă.

Or, critica noastră mi se pare că trebuie să tindă tocmai spre asemenea generalizări teoretice. Ea trebuie să susțină cu fidelitate și cu eficiență îndrumarea de către partid a artei noastre tocmai în acest sens, tocmai în ceea ce privește inițierea unor dezbateri pe problemele mari, cardinale de creație artistică, legate de procesul creației, de raportul dintre artă și societate.

Vorbitorul a arătat că unii critici nu au luat atitudine față de acele lucrări plăcute din punct de vedere vizual, dar în care omul rămîne un simplu obiect.

Vorbitorul a apreciat că, în intervenția sa, criticul Dan Hăulică a făcut și aprecieri care nu țineau seama de raportul dintre conținut, formă și mijloacele specifice de expresie în opera unor artiști.

Eu cred că critica trebuie să fie din ce în ce mai atenți în calificările pe care le dau. Noi, criticii, trebuie să stabilim la Uniune o atmosferă înfinit mai vie, de dezbateri în care să nu fie vorba numai de pictură, ci să fie vorba și de problemele actuale ale literaturii, filozofiei, teatrului etc.

Referindu-se la problema luminii în pictură, vorbitorul a arătat: Dacă sîntem împotriva tonurilor mohorîte, noi sîntem de fapt împotriva lor fiindcă nu-și au o justificare, fiindcă sînt gratuite, fiindcă nu transmit nimic. Prin urmare ceea ce respingem este în mod net arbitrarul, gratuitul. Tovarășii muncitori au spus, în discuția la care am asistat și eu, că ceea ce i-a interesat era măsura în care o lucrare emoționa și că dacă o pictură nu are chiar așa o culoare deschisă, dar totuși i-ar fi emoționat, ar fi acceptat-o. Înseamnă că ei judecau în funcție de conținutul emoțional.

Rolul lui Corneliu Baba — a spus vorbitorul — mi se pare un rol excepțional pentru că el a arătat că pictura romînească gîndește asupra omului, că are despre om ideea că este o ființă nobilă, o ființă complexă, plină de o poezie care nu stă într-o lumină exterioară, ci care provine dintr-un simț al gravității, al seriozității și al omeniei. Eu cred că aceasta înseamnă o pictură de idei.

ELLA CANCICOV

Vorbind, între altele, despre legătura dintre arta decorativă și producție, artista Ella Cancicov a arătat că prin încadrarea unui număr de cadre tinere de

artiști în industrie și prin înființarea unor comisii de avizare pe lângă diferitele ramuri de producție s-au obținut pînă în prezent rezultate pozitive în sectorul țesăturilor imprimate, acolo unde lucrează un număr mai mare de absolvenți ai institutului. În alte sectoare au fost încadrate insuficiente cadre calificate artistic, iar unele comisii de avizare funcționează, datorită neînțelegerii limpezii a rolului lor artistic, în mod însă necorespunzător. Este necesar, de asemenea, să se ofere artiștilor posibilitatea de a crea prototipuri, care apoi să fie preluate și multiplicare în industrie. Prototipurile trebuie realizate cu cunoașterea din partea artistului a procesului tehnologic, a materialului din care se realizează produsul, a posibilităților de care dispune industria. Vorbitorul a făcut o serie de propuneri cu privire la îmbunătățirea învățămîntului artistic; ea a făcut

propunerea ca studiul viitoarelor cadre de decoratori să se facă pe materialele specifice acestei arte, ca să-l ajute pe artist să cunoască în profunzime posibilitățile diverselor materiale.

Ella Cancicov s-a referit în continuare la rolul Uniunii artiștilor plastici în acest domeniu, la organizarea unei expoziții reprezentative de artă decorativă și chiar a unui muzeu, la sprijinul pe care revista « Arta Plastică » trebuie să-l acorde dezbaterii problemelor acestui sector al artei noastre.

GHEORGHE BOȚAN

An de an — a spus vorbitorul — am fost în documentare la Lupeni, Petroșeni, Hunedoara și Reșița, la șantierul Galați, la Onești ca și în gospodăria agricole colective. Am trăit printre oamenii de acolo, la locul de muncă sau acasă, am participat la emoțiile și bucuriile lor. De exemplu, la Galați, am participat la lansarea unei noi nave de 4 500 tone. A fost un moment emoționant și pentru făuritorii ei, dar și pentru mine, ca artist.

Cu fiecare nouă documentare mi-am dat tot mai mult seama că arta trebuie și poate să zugrăvească viața în mod pregnant, concentrat, în ritmul ei clocotitor. Numai acela care cunoaște în profunzime viața, care stăpînește pe deplin arsenalul mijloacelor de expresie ale artei sale, va putea găsi și soluții diferite pentru realizarea imaginii artistice care trebuie să rămînă, în orice caz, firească și convingătoare.

De multe ori mi-am pus problema cum trebuie să realizez o temă anume ca să fiu mai convingător. În această privință, dv. o să-mi spuneți: — « Așa cum simți ».

Or, acest: « Așa cum simți » trebuie să fie strîns legat de simțul vieții, de pulsul vieții, de problemele oamenilor de azi, de construirea unei lumi noi, de construirea socialismului în patria noastră.

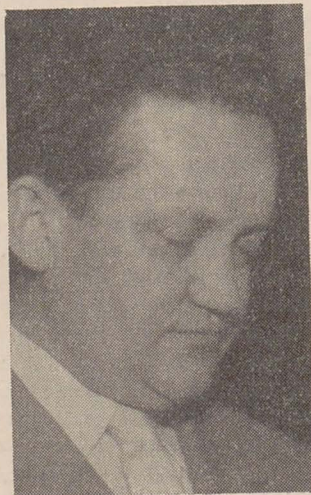
Toate aceste lucruri au început să mi se clarifice în momentul în care am luat legătura cu oamenii, cu activitatea lor, cu munca lor, cu locul lor de muncă. Aceasta a fost o experiență pentru mine,

de la terminarea Institutului de arte plastice pînă în ziua de astăzi. Și pentru mine problema aceasta rămîne deschisă și în viitor.

În continuare, vorbitorul s-a referit la problemele ilustrației de carte, apreciind că U.A.P. a subestimat acest sector, după cum nici critica de artă nu analizează, nu-și spune cuvîntul asupra problemelor însemnate pe care le are de rezolvat ilustrația de carte și îndeosebi ilustrația de carte pentru copii.

CONSTANTIN LUCACI

Ne găsim în fața unui bilanț al realizărilor, drum străbătut cu greutate și împliniri emoționante, a spus vorbitorul, arătînd că naturalismul, care se încerca

justificat ca fiind o formă pe înțelesul oamenilor simpli, a fost depășit. Exigența publicului nostru a crescut odată cu instruirea lui, realizată în această perioadă.

Rolul estetic, moral și educativ al artei este de neînlocuit în formarea caracterului omului nou. Se impune o muncă neobosită pentru înprospătarea, înnoirea formelor artistice. Repetarea la nesfîrșit a soluțiilor este o piedică certă în fața receptării

operelor. Căutările, încercările noastre trebuie să se realizeze pe un mare șantier colectiv de cercetări, unde fiecare să aducă aportul personal. Nu pasișarea, ci sinceritatea față de noi înșine, munca îndelungată va contribui, picătură cu picătură, la realizarea formelor noi.

Istoriceste s-a dovedit că arta mare, care să exprime momentul istoric dat, a fost mare și în raport cu tradiția epocii respective.

Noi avem o tradiție care se cere să o considerăm ca un punct de plecare, avem maeștri care au pornit de la aceeași bază, îmbogățind-o. Maeștri care, folosind experiența lor, s-au încadrat cu toată dragostea și puterea lor de muncă în formele artei realist-socialiste. Exemplul dat este întîmpinat de cei mai tineri cu toată considerația și mulțumirile pentru școala de la care învățăm.

În legătură cu arta monumentală, sculptorul a spus între altele: Arhitectura modernă cu simplitatea ei, cu laconismul mijloacelor ei de expresie, se conjugă armonios cu sculptura și pictura monumentală care — nu trebuie uitat — au nu numai o funcție decorativă, ci îndeplinesc și un important rol educativ.

Colaborarea cu arhitecții devine tot mai necesară, și trebuie să pornească dintr-un efort comun, în cadrul căruia artiștii să se străduiască a înțelege arhitectura cu problemele complexe de urbanistică, iar arhitecții să depună aceeași strădanie pentru a-i înțelege pe artiști. Pentru elucidarea unor probleme complexe ale sintezei artelor plastice în arhitectură, vorbitorul a propus ca în cadrul U.A.P. să se organizeze sistematic conferințe pe probleme de arhitectură, iar la Uniunea arhitecților, conferințe pe probleme de artă plastică.

Avem de străbătut un drum frumos dar greu, — a spus în încheiere C. Lucaci. Trebuie să fim îndrăzneți, temerari, dar să nu ne rătăcim. Artă noastră trebuie să conțină idei. Să ne concentrăm puterile către reprezentările cele mai semnificative; să promovăm o artă de esență.

TITINA CĂLUGĂRU

Se vorbește mult despre o artă de sinteză, laconică în exprimare, care să aibă forță generalizatoare. Această idee este plină de interes, laconismul, simpli-

tatea fiind calități permanente ale artei mari. Cînd Cehov sau Maupassant reușesc în două pagini să dea viață unui întreg univers uman, ei nu fac decît să concentreze un șir întreg de observații, obținute pe baza unor atente și îndelungate investigații. Cînd un om nu gîndește clar, nu se poate nici exprima simplu. Simplitatea, atît în viață cît și în artă, este o calitate prețioasă. Ea se dobîndește după o viață de experiență, de cunoaștere, de cultură. Cultura artistică, studierea tradițiilor mari de artă constituie o condiție a cunoașterii artistice. Dar, de multe ori, în spatele așa-zisului laconism, se ascunde lipsa de conținut, de idei generoase. Talente există din belșug în țara noastră, viața ne oferă de asemenea belșug de fapte, de realizări unice prin noutatea și grandoarea lor, prin forța lor transformatoare. Din păcate, însă, — a arătat vorbitoarea — unii dintre noi își mai consumă energia în preocupări artistice minore, nu abordează cu îndrăzneală asemenea teme importante.

Avem toate condițiile pentru a pași cu încredere înainte și — depășind profesionalismul care se mai manifestă uneori — să cunoaștem perspectiva largă a obiectivelor generale ale artistului militant, străduindu-ne să ne ridicăm creația la înălțimea exigențelor în creștere ale epocii noastre.

ION BRAD

(SECRETAR AL UNIUNII SCRITORILOR)

Dacă vorbim astăzi despre succese, despre împliniri ale muncii noastre — fie înscrise în paginile de carte, fie durate în piatră sau culoare, ele au fost posibile numai datorită îndrumării înțelepte și plină de dragoste, atenției permanente de care ne-am bucurat din partea Partidului Muncitoresc Român, a Comitetului său Central, din partea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej personal.

Față de această grijă părintească noi ne simțim totdeauna datori de a răspunde prin noi eforturi, prin opere cît mai convingătoare și emoționante, radiind de patosul ideilor comuniste, opere care să vorbească profund artistic, care să se adreseze nu numai minții, dar și inimii oamenilor muncii, să-i îndemne la noi fapte și realizări.

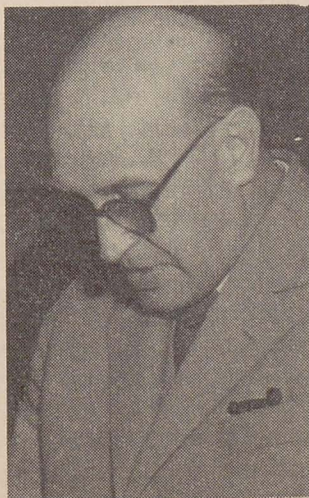
Cunoașterea multilaterală a realității vii contemporane, luminată de ideile călăuzitoare ale marxism-leninismului, de principiile fundamentale ale realismului socialist constituie substanța care dă țesătură și relief durabil operelor de artă cu adevărat noi, partinice.

Ca om tânăr — și spun aceasta fiindcă aici în sală sînt mulți ca mine — simt o mare emoție gîndindu-mă cît trebuie să învățăm din truda și migala maștrilor alături de care avem bucuria de a munci.

Munca noastră va fi și mai rodnică dacă, scriitori și artiști plastici laolaltă, vom intensifica legăturile și colaborarea dintre noi. Vorbitorul a propus pictorilor, sculptorilor, graficienilor, criticilor de artă să folosească în mai mare măsură paginile presei literare, pentru dezbaterile problemelor de creație.

ANDRASSY ZOLTAN

Sîntem siguri că dezbaterile acestei conferințe, hotărîrile ce se vor lua vor contribui la ridicarea, pe o treaptă și mai înaltă, a artei noastre militante — artă

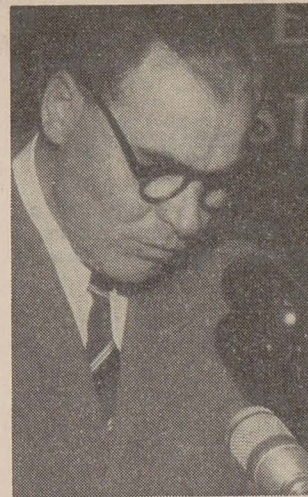

de idei mărețe, pusă în slujba desăvîrșirii construcției socialiste.

Printre problemele prezentate în darea de seamă s-a amintit și legătura organelor de conducere ale Uniunii cu filialele și cenaclurile U.A.P. În legătură cu aceasta, vorbitorul a arătat că au fost inițiate unele acțiuni menite să ajute la ridicarea nivelului ideologic și profesional al artiștilor plastici din diferite regiuni, — dar că această muncă nu s-a făcut îndeajuns de planificat, anumite obiective nefiind urmărite cu perseverență. Trebuie acordată o deosebită atenție îndrumării activității de creație din regiuni — prin conferințe, dezbateri, ședințe de analiză a expozițiilor regionale etc. În ultimii patru ani, conducerea U.A.P. a delegat un număr mare de critici de artă și de artiști creatori pentru a contribui la munca artiștilor din diferite regiuni ale țării, numărul total al celor care au făcut aceste deplasări ridicîndu-se la circa 110 persoane. Din păcate însă, această muncă nu a însemnat nicicum o urmărire consecventă a vieții artistice din provincie, ceea ce s-a resimțit cu atît mai mult cu cît filialele nu au reușit încă să formeze grupuri de critici de artă activi în regiunile respective. Sînt pe deplin conștient — a încheiat vorbitorul — de faptul că avîntul viitor al creației noastre depinde de contribuția noastră, a tuturor, depinde de felul cum înțelegem să fim artiști cetățeni, care luptă cu însuflețire pentru realizarea țelurilor mărețe arătate de partid.

MIHAI CĂMĂRUȚ

În ultimul deceniu, Moldova a devenit o grădină înfloritoare, ca urmare a transformărilor profunde petrecute în țara întregă, sub conducerea partidului. Noile realități au constituit și constituie un permanent izvor de inspirație pentru artiștii plastici din această parte a țării. În deceniul care s-a scurs de la înființarea filialei, artiștii ieșeni au înțeles mai bine numeroase

aspecte ale vieții noi, cu ocazia documentărilor pe teren. Mulți dintre ei erau peisagisti, dar treptat au atacat și compoziții, îndreptîndu-se spre temele majore.

Pentru popularizarea artei în masă au fost organizate expoziții în centrele mai mari ale Moldovei: Bacău, Suceava, Piatra Neamț. Cu un număr de circa 45 de lucrări s-a organizat muzeul de la G.A.C. din Murgeni-Bîrlad.

Un fapt deosebit de îmbucurător pentru artiștii ieșeni: în complexul Pieței Unirii s-a deschis sala expoziției pe care partidul, cu toată dragostea, ne-a dăruit-o. Aici am deschis, la 1 Mai, o expoziție de proporții unei interregionale, vizitată de zeci de mii de oameni.

Vorbitorul s-a referit și la unele din lipsurile filialei ieșene, arătînd că conducerea acesteia nu a organizat în suficientă măsură dezbateri asupra creației fiecărui artist și nu i-a sprijinit îndeajuns pe artiștii amatori.

El a cerut să se intensifice acțiunile de popularizare a artelor plastice în întreprinderi și gospodării agricole colective, să se realizeze filme documentare asupra creației celor mai buni artiști plastici contemporani. De asemenea, vorbitorul a propus organizarea la Iași a unor expoziții reprezentative pentru creația pe plan republican.

DUMITRU POPESCU

(VICEPREȘEDINTE AL
COMITETULUI DE STAT
PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ)

Vorbitorul a arătat că expoziția inaugurată în prezența conducerii de partid și de stat e una din mărturiile grăitoare ale activității artiștilor noștri din acești ultimi ani. În lucrările de artă plastică din ultimii ani se manifestă un puternic sentiment patriotic, se întrevede dorința artiștilor de a înfățișa tot ce are mai mare și impresionant țara noastră, frumusețea naturii ei, bogăția spirituală a oamenilor, imaginea social-economică nouă a patriei.

După ce s-a referit la receptivitatea maselor față de artă, la ridicarea nivelului de cultură al marelui public și la datoria creatorilor de a se face înțeleși, de a transmite mesajul operei lor cu mijloace de o înaltă expresivitate și ținută artistică, el a spus: Fără îndoială că dezvoltarea aceasta a sensibilității, a capacității de înțelegere a artei de către masele largi impune din partea noastră, a tuturor, și mai multe eforturi pentru organizarea activității de difuzare a artei plastice, a bunurilor culturale, pentru a le face cunoscute, a le apropia de oamenii muncii. Avem nenumărate posibilități de a organiza mai bine dotarea, decorarea parcurilor publice, a grădinilor publice din orașe, popularizarea lucrărilor de artă menite să împodobească casele. Trebuie să organizăm mai multe întâlniri ale artiștilor plastici cu oamenii muncii, întâlniri rodnice și pentru unii și pentru alții. Consiliul pentru răspândirea cunoștințelor cultural-științifice este chemat, la rândul său, să facă mult mai mult în direcția educării estetice, a răspândirii artei, prin conferințe, expuneri, prin explicarea procesului de dezvoltare a artelor plastice.

Vorbitorul s-a referit, apoi, la sarcinile care stau în fața artei monumentale, care trebuie să se dezvolte în ritm cu dezvoltarea generală a țării, a construcțiilor, a orașelor, în raport cu necesitățile generale, educative și culturale.

Este necesar să ne ocupăm mult mai serios de problema cadrelor care lucrează în domeniul artelor plastice, atât de creatori cât și de critici.

În ce privește colectivele de artiști care constituie comisiile de achiziții, de evaluare, de avizare a operelor de artă plastică, activitatea acestora nu este încă satisfăcătoare.

Au loc manifestări de subiectivism, există uneori tendința de a se aprecia, în primul rând, nu opera, ci omul în funcție de considerațiuni de ordin secundar. Se mai observă uneori un insuficient spirit de discernământ și de exigență, ceea ce face să se umple depozitele unor muzee cu lucrări slabe, care nu pot apare în fața publicului, nu pot fi valorificate în munca de educare artistică a maselor. Consiliul artelor plastice are aici o răspundere serioasă. Se impune ca, în colaborare cu Uniunea artiștilor plastici, Consiliul să revizuiască și să îmbunătățească principiile și criteriile de activitate ale acestor comisii, astfel ca fondurilor pe care le manevrează să li se dea o folosință în mod exclusiv pentru lucrări cu adevărat valoroase. Cred că trebuie să studiem în viitor și posibilitatea unei largi confruntări a opiniilor, aprecierilor, concluziilor acestor colective cu artiștii. Cred că Uniunea artiștilor plastici, Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, Consiliul artelor plastice vor trebui să stimuleze mai puternic decât pînă acum spiritul de dezbateri, să organizeze dezbateri în care să se expună și să se înfrunte opiniile; numai astfel se va putea crea un și mai propice climat de creștere a exigenței creatoare, a interesului față de problemele esențiale ale dezvoltării măiestriei artistice, a lărgirii orizontului tematic al artei noastre.

Un domeniu important de colaborare între Uniunea artiștilor plastici și Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă îl constituie organizarea documentării artiștilor. Consiliul artelor plastice a luat, anul acesta, inițiativa de a organiza deplasarea unui mare număr de tineri artiști în țară, pe o perioadă de câteva luni de zile, alocînd în acest scop suma de 1 500 000 de lei. Această documentare este legată de expoziția din toamnă a tineretului, care va constitui un admirabil prilej pentru afirmarea puternică, viguroasă a talentului minunatei noastre generații de tineri artiști plastici. Va trebui ca asemenea acțiuni să devină o practică permanentă, bine organizată, permițînd ca fondurile pe care partidul și statul le pune la dispoziția noastră să capete destinația cea mai eficientă, cea mai rodnică.

MIRCEA DEAC

Operele artiștilor noștri se justifică prin semnificația conținutului lor socialist, prin semnificația lor umanistă. Criteriul « pentru cine creăm? » a

devenit o latură a conștiinței și răspunderii artistului. Artistul țării noastre nu uită că el se adresează constructorilor unei societăți socialiste, că opera sa are un rol social, educativ.

Uneori uităm ce a însemnat în trecut și ce înseamnă arta în societatea burgheză. Consider că ceea ce este persistent și caracteristic societății capitaliste, este arta abstractă și naturalismul, banalitatea, superficialitatea, care corespund gustului mic-burghez. De fapt, formele cubismului, suprarealismului, expresionismului sau abstracționismului nu sînt decît expresia disperării artiștilor, a neîncrederii lor în progresul societății burghize, expresia individualismului și subiectivismului, a cupidității și diversionismului. Cîtă deosebire între situația artei și a

artiștilor din Occident și aceea din țara noastră. Pe bună dreptate se poate spune că centrul de greutate al dezvoltării artistice pe plan mondial se află în lumea socialistă,

La noi se petrece un fenomen nemaîntîlnit în istorie. Viața artistică, problemele sale teoretice și organizatorice sînt discutate și hotărîte de înșiși artiștii. Ar fi greu pentru un capitalist să conceapă că un artist creează, un artist evaluează, un artist propune, și dispune asupra rosturilor operei sale.

Aceasta dovedește marea încredere de care se bucură artistul plastic din partea poporului și a partidului nostru. Aceasta înseamnă însă și o mare răspundere pentru artist. Artistul plastic trebuie să se găsească în permanență în mijlocul unor acțiuni menite să înfrumusețeze, să înnobileze viața oamenilor muncii.

BENE IOSIF

Darea de seamă s-a ocupat și de creația artistică în regiuni, unde un număr mare de artiști plastici desfășoară o activitate rodnică, îmbogățind viața culturală din țara noastră.

Totuși unele activități și realizări caracteristice pentru filiala din Cluj nu au fost relevate îndeajuns în ceea ce privește semnificația lor.

Considerăm importante eforturile noastre pentru promovarea artelor decorative și aplicate, care, în mod real, contribuie la adîncirea gustului artistic în viața de toate zilele a unei mase tot mai largi. Eforturile în acest sens s-au concretizat prin organizarea succesivă, în ultimii ani, a trei expoziții de artă decorativă și aplicată. Remarcăm cu acest prilej că problema artelor decorative și aplicate, după părerea noastră, a fost relativ neglijată de conducerea Uniunii artiștilor plastici.

Filiala Uniunii artiștilor plastici din Cluj a acordat o atenție deosebită organizării unor expoziții colective în diferite centre raionale și la unele unități industriale. Considerăm ca o realizare de seamă a filialei noastre înființarea unei colecții de artă plastică, prin donații

ale artiștilor plastici, în comuna Cițcău, pentru țărani colectivști. În domeniul artelor monumentale în ultimii ani au fost realizate lucrări la Cugir, cum s-a amintit în darea de seamă, de către grupul de artiști format din Lazăr Anton, Erdös Tiberiu, Florian Liviu, Sinca Paul, Mayer Radu, Nemeș Margareta, Toth Laszlo, Kuntos, Hordovan Doina și Vremir Mircea. La un centru sanitar un sgraffito realizat de Nemeș Margareta și Hordovan Doina; la Industria Sîrmei din Cîmpia Turzii o decorație murală din materiale piase, realizată de Lazăr Anton, Kadar Tiberiu și Florian Liviu. La Teatrul Maghiar de Stat Cluj o suită de sgraffito-uri realizate de Andrassy Zoltan și Erdös Tiberiu. Relieful decorative din aluminiu au fost realizate de Vetro Artur și Markos Andrei, de asemenea, o tapiserie executată de Vremir Ileana. La Casa de cultură a studenților, o pictură murală a realizat Abodi Nagy Bela, Abrudan Petre și Feher Petru. Pentru complexul studentesc din Cluj, tapiserii realizate de Bene Iosif și Vremir Ileana. Și în sfîrșit, pictura murală de la Întreprinderea Carbochim realizată de Kovacs Zoltan.

Împreună cu arhitecții din Cluj a fost elaborat un plan de muncă în problemele de artă monumentală. Cadrele tinere de artiști au fost îndrumate cu consecvență să se stabilească în diferite centre industriale din regiune și să se formeze acolo un nucleu de activitate artistică. Rezultatele acestei acțiuni ne-au apărut destul de semnificative. Sînt însă în viața internă a filialei noastre și lacune care se cer remediate.

În primul rînd va trebui să luptăm pentru dezvoltarea spiritului colectiv, pentru organizarea unor debateri, simpozioane, conferințe axate pe problemele creației contemporane.

JACK BRUTARU

În cuvîntul său, vorbitorul s-a ocupat de unele aspecte ale activității de creație din filiale și cenacluri.

În procesul de creștere a mișcării artistice din regiuni, a spus acesta, un aport foarte important îl au tinerii artiști care se dedică ridicării nivelului vieții cultural-artistice din centrele în care s-au stabilit. Pe această hartă nouă a mișcării artistice a țării noastre, pilduitor este cazul cenaclului din regiunea minieră a Văii Jiului: este o realizare a acestor ani, nu numai prin existența sa, dar și prin avîntul care a stat la baza muncii tinerilor artiști veniți din diferite locuri în orașele și localitățile Văii Jiului și care în scurt timp au știut să creeze un curent favorabil activității lor, cu sprijinul locuitorilor Văii Jiului, să dezvolte și la Petroșeni sau Lupeni un centru artistic important în ansamblul vieții noastre plastice.

Aportul tinerilor a fost și este pozitiv atît la Timișoara, cît și la Arad, Baia Mare, Tg. Mureș, cît și în alte centre ale țării.

Totodată este necesară intensificarea preocupării pentru dezvoltarea unei vieți artistice tot mai viguroase și în alte centre, cum sînt regiunile din nordul Moldovei, sau Oltenia unde, în Craiova — oraș de veche tradiție artistică, activitatea artistică este încă destul de palidă.

Referindu-se la sarcinile mereu crescînde ale criticii de artă, J. Brutaru a spus:

Activitatea de propagandă a artei are o nevoie acută de cadre competente și entuziaste și acestea sînt în momentul de față prea puține.

Cred că se poate găsi o soluție prin pregătirea cadrelor de specialitate în facultățile de istorie și de filologie, cu specializarea lor ulterioară, sau printr-o pregătire a lor făcută chiar de la început, în cadrul Institutului de arte plastice.

Este bine ca tinerii critici să beneficieze de condiții pentru formarea lor, de posibilitatea de a cunoaște muzele de artă ale țării, de posibilitatea de a cunoaște mișcarea artistică de peste hotare, de a-și făuri o cultură de specialitate corespunzătoare. Eu cred că aceste probleme nu se pun numai pentru tineri, ci și pentru toți cei care lucrează în acest domeniu.

RADU BOGDAN

Socot că rolul criticului are două aspecte majore de activitate. Unul este acela de a intermedia pe tărîmul înțelegerii între creatori și public, de a

apropia publicul de creator și de a-l face să înțeleagă mai bine opera de artă. Acesta este un rol mai mult pedagogic, în sensul înalt al cuvîntului. Criticul mai are rolul de a ajuta artistul în orientarea lui, în înțelegerea fenomenului artistic. Acesta este un rol de mare răspundere și foarte dificil și este o mare cinste dacă vreodată un critic poate să spună că l-a înțeles, că l-a îndeplinit cu adevărat.

În continuare vorbitorul a formulat unele opinii critice în legătură cu un articol publicat în «Gazeta Literară» sub semnătura lui Dan Hăulică.

În continuare, tovarășul Radu Bogdan s-a ocupat de unele aspecte ale activității de reconsiderare a clasicilor artei noastre plastice și a necesității de a forma cadre cu o cît mai temeinică pregătire în domeniul criticii și istoriografiei de artă.

VASILE CELMARE

Evoluția plasticii noastre mă îndreptățește să cred că în țara noastră se înfiripă o școală de pictură foarte serioasă la care și-au adus aportul maeștri care susțin cu prestigiul creației lor calitatea expozițiilor noastre.

Maeștrii mai vîrstnici, precum și unii pictori din generația de mijloc au fost și sînt un exemplu viu pentru noi.

Faptul că în darea de seamă au fost criticați unii tineri artiști este un lucru pozitiv, deoarece au fost scoase în evidență lipsuri reale în creația noastră. Nu este potrivit să gîndim cam așa: am fost criticați, ni s-a pus deci o pecete. Fiecare dintre tinerii care au fost criticați trebuie să mediteze asupra lipsurilor care au fost semnalate și să le remedieze în timp.

În privința activității Biroului Uniunii în rîndurile tineretului trebuie să remarc că nu a fost întotdeauna susținută. Cenaclul tineretului care a funcționat sporadic nu a reușit decît în foarte mică măsură să adune tinerii și să inițieze discuții pe teme de creație, să lămurească problemele care îi frămîntă pe artiști.

Poate singura secție care s-a ocupat, după părerea mea, mai îndeaproape de tineret a fost secția de grafică și rezultatele acestei preocupări se văd în expozițiile de grafică.

Uniunea artiștilor plastici ar trebui să se ocupe mai îndeaproape de cadrele cele mai tinere, adică de absolvenții institutelor de artă, să le urmărească atent creația. Este bine ca tinerii artiști să fie îndrumați permanent, nu numai atunci cînd în creația lor se ivesc unele neajunsuri.

ANASTASE ANASTASIU

Cu toate succesele pe care le-a obținut în ultimii ani arta decorativă, se impune atenției noastre o discuție despre factorii care ar contribui la extinderea

creației în acest domeniu. Artă decorativă are o bază trainică în arta populară care este vie și puternică, departe de a-și fi epuizat sugestiile pentru creația cultă.

Această artă populară a servit la păstrarea unei unități de concepție la puținii artiști decoratori care și-au început activitatea după 23 August și aceasta face ca în acest domeniu noi să avem unele rezultate pozitive și chiar să recoltăm succese în diversele întîlniri pe care le avem cu creatorii din alte țări, unii dintre ei lipsiți tocmai, de multă vreme, de aportul sănătos, puternic și mereu proaspăt al creației populare.

Faptul că la o competiție cum a fost expoziția internațională de ceramică de la Praga, artiștii noștri au reușit să culegă medalii de aur, 6 medalii de argint și numeroase diplome pentru lucrări care se aflau în atelierul artiștilor sau în posesia Fondului plastic, trebuie să ne îndemne să ne gîndim la ceea ce am putea obține dacă am urmări în mod mai organizat dezvoltarea creației de artă decorativă. Sînt nenumărați artiști de prestigiu care, fără a-și neglija preocupările lor specifice s-au ocupat și de realizarea artistică a unor obiecte care intră mereu și permanent în viața cotidiană a omului simplu. Este nevoie de o școală de artă decorativă, superioară sau medie, care să pregătească cadre.

Trebuie cultivată și legătura tot mai puternică cu industria. S-a făcut propunerea salutară de a se realiza ateliere sau stații pilot în care artiștii plastici să lucreze pentru industrie.

Este bine că din rîndul artiștilor plastici se relevă creatori ca de pildă Zoe Băicoianu, Pavel Codiță, Al. Țipoia ș.a., care lucrează cu tot mai mare pasiune, și cu rezultate din ce în ce mai bune, prototipuri pentru industrie.

Expoziția de artă decorativă de la Cluj, recent deschisă, cu cele zece mii de exponate, demonstrează niște posibilități foarte serioase pe care ar trebui să le valorificăm prin industrie.

VASILE PINTEA

În viața filialei din Timișoara, s-au produs transformări an de an, prin venirea unor tineri cu reale posibilități, crescuți în anii puterii populare. Alături

de câțiva artiști mai vîrstnici, astăzi 90% din membrii filialei noastre sînt tineret.

Analizarea unor expoziții, cu aportul unor artiști de frunte, al criticilor de artă a avut rezultate fructuoase.

Vorbitorul a arătat că, în afară de expozițiile inter-regionale și a participării la expozițiile de stat, filiala Uniunii artiștilor plastici din Timișoara a mai organizat, cu sprijinul organelor locale de partid, și alte expoziții în centre muncitorești, ca de pildă la: Reșița, în cluburile întreprinderilor din Timișoara, la Lugoj.

Nu rareori reprezentanții organelor locale de partid au venit în mijlocul nostru și au participat la analiza expozițiilor noastre. Se simte la Timișoara, în ultima vreme, un interes sporit pentru viața noastră plastică. Cu ajutorul Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă din regiune, dorim să rezolvăm unele probleme ale educației artistice de masă, dorim să creăm un climat favorabil dezvoltării artelor plastice în regiunea Banat. Vrem în orașul nostru cît mai multe expoziții care să dezvolte gustul pentru frumos al publicului, dorim să ne trimitem mai multe expoziții ale artiștilor talentați, expoziții personale, retrospective și de peste hotare, pe care n-am avut pînă acum prilejul să le vedem.

PAUL BORTNOVSCHI

Scenografia s-a bucurat de o activitate foarte susținută în acești ani, activitate al cărei bilanț este reprezentat nu atît prin cele două expoziții de scenografie, cît prin activitatea cotidiană cu o mare frecvență de producție care, antrenată în enorma dezvoltare a mișcării teatrale, în generarea unui stil contemporan în teatrul nostru, a putut produce foarte mult în acest răstimp și s-a putut ridica de la nivelul cunoscut înainte la aspirațiile celorlalte compartimente de artă plastică.

Scenografia a încetat a fi o ilustrație postdescriptivă a unui peisaj în care se petrece drama, scenograful devine un combatant activ pentru ideile pe care trebuie să le susțină spectacolul. Imaginea scenica

a devenit sintetică, au fost înlăturate elementele superflue, pur decorative sau exterioare, solicitîndu-se esențialul, conturîndu-se conținutul de idei, spațiul fizic și de natură spirituală.

Procesul de sinteză, de esențializare este întrucitva pandantul echivalent cu ceea ce se petrece în toate celelalte compartimente de artă plastică.

Condiția esențială a subordonării formei conținutului odată îndeplinită, poate oferi și garantează în același timp succesul muncii noastre. Decorurile noastre, se poate constata din spectacolele ultimilor ani, prezintă forme foarte variate, de la cvasinuditatea scenică, determinată de necesitățile dramatice, pînă la imaginea detaliată construită nenaturalist, care poate servi în egală măsură caracterul contemporan al unui spectacol. Această condiție a funcționalității spirituale a decorului odată împlinită oferă în genere și un suflu metaforic care circulă în acest spațiu scenic, metaforă care uneori este foarte evidentă, foarte prezentă, strîns legată de titlul și ideea principală a spectacolului, alteori mai poetică, mai discretă.

Țin să subliniez constatarea făcută și de alți colegi că, raportată la creația pe plan mondial, creația noastră scenografică se află la un nivel superior, fapt pe care l-am putut constata și la noi, confruntîndu-ne cu companiile mari de teatru care ne-au vizitat țara. Creația noastră se înscrie în frunte. Lucrul acesta a fost confirmat și de expoziții, precum și de alte prilejuri de contact.

Putem afirma că sîntem foarte moderni în sensul unui realism poetic către care tindem și care efectiv este mult mai modern decît orice elucubrație, decît orice speculație ermetică. Dar și în munca noastră sînt suficiente pericole și scăderi. Adesea multe spectacole sînt tratate superficial. În genere, s-au eliminat clișeele naturaliste, dar au rămas totuși acelea deghizate sub o falsă modernitate.

Se mai constată încă o falsă simplificare, o nuditate, o sărăcire. Mai ales în teatrele din regiuni, dată fiind poate și legătura mai redusă a Uniunii cu provincia, aceste simptome de anemie sînt mai frecvente și provin în general dintr-o slabă exigență a artiștilor față de ei înșiși și față de obligațiile pe care le au. Ne propunem să desfășurăm în continuare o activitate intensă, solicitînd în același timp sprijin sub toate aspectele.

Și ne propunem să efectuăm o muncă ideologică pentru ridicarea calității noastre ca creatori în primul rînd și în consecință pentru ridicarea calității operelor noastre.

Conferința pe țară a artiștilor plastici prin analiza creației și a problemelor legate de ea, prin confruntarea principală a pozițiilor noastre este un prilej

important de clarificare și întărire a orientării activității artistice spre o etapă superioară.

Interesul și exigența crescîndă a acelor consumatori de frumos pe care regimurile reacționare i-au lăsat în trecut în ignoranță și putem spune că le-au cultivat ignoranța ilustrează nivelul ascensional în cultură în condițiile de viață noi create.

Sînt deosebit de importante acțiunile întreprinse spre o legătură mai strînsă cu oamenii muncii. Schimbul de opinii cu aceștia, organizat nu de mult, documentarea mai temeinică din acest an, sînt realizări care își vor arăta roadele.

S-a insistat poate prea puțin în darea de seamă asupra acțiunilor care să favorizeze un schimb de păreri pe marginea ultimelor lucrări ale artiștilor. Unele expoziții personale nu sînt la un nivel corespunzător, cu lucrări grăbit expediate, cu altele vechi, de mult depășite. Dacă expozițiile personale înainte de a fi publice ar avea un caracter intern cu participarea de analiză

și observații a tuturor artiștilor plastici, iar nu numai a biroului de secție, concluziile în selecționare ar fi mai temeinice. Pe de altă parte, în acest mod ar avea loc incontinuu discuții folositoare fiecărui artist în parte și artei în general.

Din multe probleme ce se ridică, eu mă voi referi, în câteva cuvinte, la pictura monumentală și la unele aspecte ale învățămîntului artistic și a legăturii lui cu Uniunea artiștilor plastici.

De la începuturile timide, stîngace, confuze, într-un răstimp destul de scurt, arta noastră monumentală reușește treptat să-și dezvăluie frumusețea, să afirme rolul important cu care intervine în împodobirea edificiilor mărețe ce se ridică necontenit, să-și asume partea de răspundere în educarea estetică a maselor. Alături de artiști mai vîrstnici, ca Ștefan Constantinescu, Ștefan Szönyi, Jules Perahim, Gh. Popescu, Paul Miracovici, alături de lucrările interesante ale Olgăi Porumbaru, alături de interesantele investigații într-un domeniu nou — al sticlei — ale Zoei Băicoianu, ale lui Zoltan Kovacs, Abodi Nagy Bela ș.a., tineretului se avîntă din ce, în ce mai

mult spre o înțelegere de conținut tot mai profundă.

Dibuirile de pînă acum nu au fost o oboseală zadarnică de energie și cheltuieli, ele fiind compensate și recompensate de valoarea mereu crescîndă a creației în acest domeniu.

Alunecarea uneori pe rezolvări schematice, simpliste este greșită fiind în afara stilului nostru de artă. Bogăția de conținut, calitatea lui dau farmecul simfonic caracteristic picturii monumentale.

Să nu uităm totodată că toate lucrările noastre care decorează edificiile importante sînt văzute atît de oamenii muncii de la noi, cît și de nenumărați vizitatori din toate țările, deci arta noastră monumentală nu se poate limita numai la ideea de decorare îngustă, ea trebuie să transmită totodată un mesaj viu și convingător adresat lumii întregi, despre țara noastră care merge pe drumul socialismului, despre realizările economice și lupta ei pentru o coexistență pașnică.

Referindu-se la problemele învățămîntului artistic, vorbitorul a susținut ideea unei mai strînse legă-

turi între cei doi factori care participă la formarea cadrelor noi de artiști: institutele de artă și Uniunea artiștilor plastici.

ȘTEFAN BARABAȘ

Dezvoltarea pe care a căpătat-o viața artistică în filiala Tg. Mureș, a arătat vorbitorul, ne-a oferit posibilități tot mai bune pentru ca arta să ajungă în masele largi. Expozițiile regionale sau personale sînt întîmpinate cu interes și vizionate de mii și mii de oameni ai muncii. Expozițiile unor pictori ca, de pildă, cele ale Ginei Hagiu, Eugen Popa sau Szervati-

1

2

3

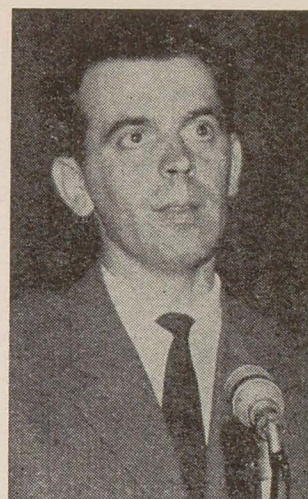

4

iar în momentul de față avem o expoziție volantă în orașul Luduș pe care o vom organiza și în alte localități.

În încheiere, vorbitorul a subliniat necesitatea intensificării schimbului de experiență între artiștii plastici din Capitală și cei din celelalte centre ale țării.

HELMUTH ARTZ

usz din Cluj, prezentate în sălile muzeului, au avut un binemeritat succes.

În 1963, în timp de patru luni muncitorii orașului nostru au avut ocazia să viziteze șase expoziții din care două au fost colective și celelalte individuale,

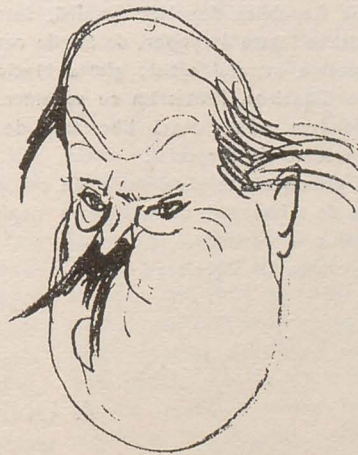
Aduc salutul Filialei Sibiu Conferinței pe țară a artiștilor plastici.

Artiștii plastici sibieni sînt animați de dorința de a-și integra munca în efortul creator al poporului făuritor al vieții noi. Vorbitorul a susținut necesi-

tatea unei exigențe deosebite în creația tinerilor artiști, a unei munci perseverente pentru desăvîrșirea măiestriei artistice. Sîntem siguri că perioada care va urma Conferinței va însemna o etapă nouă, superioară în dezvoltarea artei noastre.

5

6

ȘARJE PRIETENEȘTI

1. Acad. Ion Jalea
2. M. H. Maxy
3. Al. Ciucurencu

văzuți de EUG. TARU

4. Acad. G. Oprescu
5. Geza Vida
6. Kovacs Zoltan

văzuți de O. ANGHELUȚĂ

TELEGRAMĂ

CĂTRE
TRIBUNALUL SUPREM AL STATELOR UNITE
ALE MEXICULUI

Noi, artiștii plastici din Republica Populară Română, întruniți în Conferința pe țară pentru a discuta problemele creației artistice legate de popor, de marile realități ale patriei noastre socialiste, închinăm un gând fierbinte de prietenie marelui artist, gloria Mexicului și mândria intelectualității contemporane mondiale, David Alfaro Siqueiros. Protestăm cu vehemență împotriva deținerii sale în închisoare, pe baza unor acuzații nefondate care lezează libertatea de gândire și acțiune a artistului, contravenind normelor unanim recunoscute ale dreptului.

Încarcerarea prelungită primejduiește viața unuia din cei mai mari creatori de artă ai lumii actuale și-l lipsește de posibilitatea de a îmbogăți cu noi opere nepieritoare tezaurul milenar de artă al poporului său și patrimoniul artistic al omenirii.

Cerem cu hotărîre eliberarea lui Siqueiros !

CONFERINȚA PE ȚARĂ
A UNIUNII ARTIȘTILOR PLASTICI DIN
REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

REZOLUȚIA CONFERINȚEI PE ȚARĂ A UNIUNII ARTIȘTILOR PLASTICI DIN R.P.R.

Conferința pe țară a artiștilor plastici din R.P.R., care a avut loc între 16—18 mai 1963, a supus unei ample analize activitatea desfășurată pe tărîmul artei noastre plastice, în perioada cuprinsă între prima Conferință și cea actuală.

Darea de seamă și dezbaterile au scos în evidență realizările și succesele însemnate obținute în această perioadă de către pictorii, sculptorii, graficienii, artiștii decoratori, de către criticii și cercetătorii din domeniul artelor plastice.

Operele cele mai izbutite, care constituie fondul valoros al artei noastre noi, relevă precumpănirea în creația plastică a temelor contemporane și a celor inspirate din trecutul revoluționar al poporului, preocupări pentru chipul omului nou, constructor al societății socialiste.

Întruchiparea, în imagini emoționante, convingătoare a conținutului bogat de viață, a stimulat în activitatea creatoare eforturile artiștilor pentru dobîndirea unui înalt nivel de măiestrie, prilejuind afirmarea a numeroase personalități artistice și a unei mari diversități de stiluri.

Un fenomen deosebit de important în dezvoltarea artei plastice actuale îl constituie prezența celor mai valoroși creatori vîrstnici și tineri în făurirea artei realist-socialiste.

Diferitele genuri și ramuri ale artei plastice au luat un puternic avînt, ca un rezultat al cerințelor societății noastre, al setei de cunoaștere și îmbogățire sufletească a oamenilor muncii. Dintr-un privilegiu al cîtorva «aleși», arta plastică contemporană devine din ce în ce mai mult un bun al întregului popor, o forță activă în formarea conștiinței socialiste.

Creșterea prestigiului artei plastice romînești contemporane peste hotarele țării, a fost confirmată cu

ocazia numeroaselor manifestări artistice internaționale.

Aceste realizări nu ar fi fost cu puțință fără îndrumarea permanentă, plină de dragoste a partidului, care i-a ajutat pe artiști să meargă cu consecvență pe drumul realismului socialist, să combată cu fermitate diversele manifestări ale ideologiei burgheze, ale teoriilor estetizante.

Strîns uniți în același front, artiștii plastici ai țării noastre, vîrstnici și tineri, și-au dovedit prin opere ca și prin întreaga lor activitate, dragostea și recunoștința față de partidul clasei muncitoare, devotamentul profund față de popor, față de cauza desăvîrșirii construcției socialiste.

Subliniind succesele dobîndite de către artiștii plastici în această perioadă, Conferința a analizat și o serie de lipsuri în domeniul creației, pentru înlăturarea cărora se cer eforturi susținute din partea tuturor artiștilor.

Conferința cheamă pictorii, sculptorii, graficienii, artiștii decoratori să lărgească continuu legătura lor cu viața poporului, să reflecte în operele lor luptele poporului condus de partid, transformările revoluționare din țara noastră și să combată acele tendințe care limitează creația la un cerc îngust de preocupări și probleme.

Conferința cere artiștilor plastici să ridice în lucrările lor la un nivel de înțelegere și măiestrie, temele esențiale ale vieții societății noastre, să înfățișeze cu mai multă profunzime figura eroului înaintat al epocii noastre, dezvăluind noile sale trăsături morale, bogăția sa spirituală. Este necesar să combatem cu mai multă fermitate înțelegerea superficială, îngustă a fenomenelor vieții, reflectarea acestora în lucrări cenușii, schematice, primitiviste. Sensul

profund al artei noastre realiste implică fidelitatea față de adevărul vieții și este incompatibil cu epigonismul, cu deformările arbitrare generate de goana după originalitate cu orice preț.

Conferința cere criticilor de artă să desfășoare de pe poziția estetică marxist-leninistă o activitate mai susținută și multilaterală în îndrumarea creației, să ajungă la o cunoaștere mai aprofundată, mai directă a vieții artistice în toate laturile ei și să contribuie activ la clarificarea problemelor multiple ale creației. Criticii de artă au sarcina să dezvolte munca de cercetare științifică, să continue opera de valorificare a moștenirii noastre artistice, să generalizeze la un înalt nivel teoretic experiența creatorilor noștri în făurirea artei realist-socialiste și să combată cu fermitate ideologică și temeinic științific influențele artei decadente burgheze.

Un rol însemnat în acțiunea de îndrumare a creației și de popularizare a artei, revine revistei «Arta Plastică». Conferința recomandă Comitetului Uniunii să determine o prezență mai vie a revistei «Arta Plastică» în întreaga noastră viață artistică, să imprime activității revistei un spirit de răspundere sporit față de problemele îndrumării creației. Este necesar ca revista «Arta Plastică» să organizeze un schimb larg de idei asupra principalelor probleme ale creației, să reflecte multiplele aspecte ale activității secțiilor și filialelor Uniunii, să valorifice tradițiile realiste ale artei plastice și să combată pozițiile estetizante, străine artei realist-socialiste. Conferința recomandă Comitetului Uniunii artiștilor plastici să intensifice eforturile pentru a găsi cele mai potrivite forme de muncă, să organizeze dezbateri largi ale problemelor de creație, să valorifice cât mai deplin talentele, să promoveze un înalt spirit

de principialitate în relațiile dintre artiști, să respingă manifestările de individualism, spiritul de grup, izolarea de viață.

Conferința pe țară trasează ca sarcini secțiilor de creație și filialelor Uniunii, să desfășoare o activitate concretă, să cunoască și să sprijine îndeaproape șantierul de creație, să stimuleze dezbaterile. Este necesar ca activitatea fiecărei secții, filiale, etc., să fie îndrumată și controlată de către Comitet, reparțizându-se în acest sens sarcini concrete fiecărui membru al său.

Conferința recomandă Comitetului filialelor și secțiilor Uniunii, ca acestea să acorde o mai susținută atenție educării tinerelor talente, manifestând față de acestea o apropiere caldă, plină de grijă, și de exigență, pentru educarea lor în spiritul unei înalte etici profesionale și al unui patriotism fierbinte.

Conferința recomandă Comitetului Uniunii ca, în colaborare cu Ministerul Învățământului, să studieze problemele pregătirii cadrelor viitoare de artiști pentru toate ramurile creației plastice, în vederea satisfacerii cerințelor sociale și estetice în continuă creștere.

Comitetului Uniunii îi revine sarcina să stimuleze dezvoltarea artelor decorative, colaborând cu Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, Ministerul Industriei Ușoare și cu alte organe de resort, interesate în ridicarea nivelului estetic al bunurilor de larg consum. Pentru aceasta este necesar să se inițieze o serie de măsuri concrete și acțiuni care să lege activitatea artiștilor decoratori de producția de larg consum.

Conferința cere Comitetului Uniunii să sprijine în continuare efortul creatorilor în realizarea a tot mai numeroase și valoroase lucrări de artă monumentală

chemate să exprime cu forță idealurile și trăsăturile proprii societății noastre socialiste. Pentru aceasta se recomandă Comitetului Uniunii ca, în colaborare cu Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, ca și cu Comitetul de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistematizare și Uniunea Arhitecților, să elaboreze un plan de perspectivă și măsuri concrete pentru dezvoltarea artei monumentale și realizarea unei sinteze organice dintre arhitectură și arta plastică. Conferința cheamă pe creatori să contribuie tot mai mult la îmbogățirea spirituală a poporului, la cultivarea dragostei pentru frumos, creând opere valoroase care să fie larg difuzate și popularizate prin muzee, expoziții, publicații, filme.

Una din cele mai nobile însușiri ale artistului societății noastre este aceea de a păstra o vie și permanentă legătură cu viața, cu oamenii muncii, din faptele cărora soarbe bogăția de idei a operelor sale. Pe această cale el trebuie să devină un adevărat propagandist al culturii și artei noastre, să sprijine cu experiența sa dezvoltarea mișcării de amatori și să participe cu însuflețire la un schimb cât mai larg de păreri cu oamenii muncii, publicul nou al artei noastre.

Conferința recomandă Comitetului Uniunii ca în colaborare cu Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă să organizeze largi dezbateri ale problemelor de creație, să organizeze întâlniri cu publicul, să organizeze expoziții cu prezentări și discuții în fabrici, uzine, în gospodăriile colective.

În colaborare cu CSCA, să editeze materiale de popularizare a artei contemporane, să participe și mai intens la educarea estetică a maselor, prin cicluri de conferințe, filme documentare, diafilme, etc.

Să reexamineze împreună situația, dotarea și deco-

rarea parcurilor publice, a grădinilor publice din orașe; să revadă măsura în care organizarea difuzării prin vânzare a producției de artă prin magazinele Fondului plastic și prin alte mijloace este făcută în bune condițiuni.

Să organizeze împreună o mai bună documentare a membrilor Uniunii — prin o investigație mai largă și mai profundă a vieții noastre contemporane, prin o continuă ridicare a nivelului lor ideologic.

O însemnătate deosebită o au legăturile cu artiștii plastici din țările socialiste și cu artiștii plastici progresiști din lumea întreagă. Dezvoltarea continuă a acestor legături va contribui la realizarea unei mai bune cunoașteri reciproce, la răspîndirea artei noastre peste hotare, la întărirea prieteniei între popoare și a luptei pentru pace și progres social.

Biroul Comitetului Uniunii artiștilor plastici trebuie să studieze propunerile și sugestiile formulate în cursul dezbaterilor și să adopte acele măsuri, menite să îmbunătățească activitatea Uniunii artiștilor plastici.

Conferința artiștilor plastici își exprimă recunoștința față de înalta prețuire pe care conducerea de partid și de stat în frunte cu tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej, a arătat-o creației artiștilor plastici cu ocazia vizitei făcute în cadrul expoziției noastre plastice deschise în zilele Conferinței.

Încheindu-și lucrările, Conferința asigură Partidul Muncitoresc Român, Comitetul său Central în frunte cu tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej, că artiștii plastici din țara noastră vor depune toate eforturile pentru a crea opere însuflețite de ideile atotbiruitoare ale marxism-leninismului, opere pe măsura acestor vremi minunate, în care se realizează visul de veacuri al omenirii: comunismul.

Delegații la Conferința pe țară
a Uniunii artiștilor plastici au
ales Comitetul Uniunii artiștilor
plastici în următoarea componență:

ABRUDAN PETRE	COVALIU BRĂDUȚ	MAITEC OVIDIU
ACHIȚENIE PETRE	DAMADIAN CIK	MATYAS IOSIF
ANASTASIU ANASTASE	DANEȚ CORNELIA	MAXY M. H.
ANDRASSY ZOLTAN	DANU MIHAI	MEDREA CORNEL
ARTZ HELMUTH	DEAC MIRCEA	MUNTEANU VAL
BABA CORNELIU	DOBRIAN VASILE	NORRIS ȘTEFAN
BĂICOIANU ZOE	DUMITRESCU EMILIA	OPRESCU GEORGE
BARABAȘ ȘTEFAN	ERDÖS PAUL	PERAHIM JULES
BARASCHI CONSTANTIN	FEKETE IOSIF	PETRAȘCU MARIANA
BENE IOSIF	FERCH FRANCISC	PINTEA VASILE
BIȚAN ION	GHIAȚĂ DUMITRU	POPA EUGEN
BOGDAN RADU	GRIGORESCU LUCIAN	POPESCU DANIEL
BOROȘ LUDOVIC	HATMANU DAN	POPESCU MIRCEA
BUNESCU MARIUS	HĂLĂUCESCU IULIA	SCHILERU EUGEN
CARAGĖA BORIS	HOREA MIHAI	STOICHIȚĂ GRAZIELA
CATARGI HENRI	IRIMESCU ION	SZABO GY BELA
CHINTILĂ SPIRU	IZSAC MARTIN	SZÖNYI ȘTEFAN
CIUCURENCU ALEXANDRU	JALEA ION	ȘARU GHEORGHE
CIUPE AUREL	KAZAR VASILE	TOFAN MIHAI
COMAN GHEORGHE	KOVACS ZOLTAN	TOFAN ION
CONSTANTINESCU MAC	LABIN GHEORGHE	VETRO ARTUR
CONSTANTINESCU ȘTEFAN	LUCACI CONSTANTIN	VIDA GEZA
CORDESCU MARCELA	MACOVEI LIGIA	VLAD ION

ÎN PRIMA SA ȘEDINȚĂ PLENARĂ, COMITETUL A ALES BIROUL UNIUNII ARTIȘTILOR PLASTICI, ALCĂTUIT DIN URMĂTORII TOVARĂȘI: ACADEMICIANUL ION JALEA, ARTIST AL POPORULUI — PREȘEDINTE AL UNIUNII ARTIȘTILOR PLASTICI; ION IRIMESCU ȘI EUGEN POPA — VICE- PREȘEDINȚI; SPIRU CHINTILĂ, BRĂDUȚ COVALIU ȘI OVIDIU MAITEC — SECRETARI; ANASTASE ANASTASIU, CORNELIU BABA, ION BIȚAN, BORIS CARAGĖA, ALEXANDRU CIUCURENCU, VASILE KAZAR, JULES PERAHIM, MIRCEA POPESCU, ȘTEFAN SZÖNYI.

DE ASEMENI, A FOST ALEASĂ COMISIA DE CENZORI, FORMATĂ DIN TOVARĂȘII: TEODORU HORIA — PREȘEDINTE; MARȘIC ION ȘI BĂLOGH PETRE.

TELEGRAMA ADRESATĂ C. C. AL P. M. R. DE CĂTRE CONFERINȚA PE ȚARĂ A UNIUNII ARTIȘTILOR PLASTICI

ÎNTRUNIȚI în a doua lor Conferință pe țară, artiștii plastici din Republica Populară Română își îndreaptă gândul plin de fierbinte recunoștință către Partidul Muncitoresc Român, către Comitetul său Central în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Mulțumim din inimă partidului pentru dragostea și grija cu care a călăuzit mersul nostru înainte pe calea artei realist-socialiste, a unei arte strâns legate de popor. Acestei îndrumări înțelepte îi datorăm faptul că astăzi ne putem mândri cu un front larg al artiștilor plastici, aparținând tuturor generațiilor, uniți prin devotamentul lor față de marea cauză a construirii socialismului. Partidul a deschis cîmp vast tuturor inițiativelor creatoare, dezvoltării și înfloririi tuturor talentelor autentice. Sprijinul și încurajarea partidului, dragostea și prețuirea întregului popor ne-au însoțit în toate strădaniile noastre. Lor le datorăm faptul că munca noastră s-a ridicat la o demnitate pe care nu a avut-o nicicînd în trecut, că perspectivele ei sînt astăzi atît de ample și însuflețitoare.

Ne umple de mîndrie înalta apreciere pe care partidul și Comitetul său Central au dat-o, în salutul adresat Conferinței noastre, rolului însemnat ce revine artiștilor plastici în viața socială și culturală a țării, în vasta operă de educare socialistă a conștiințelor. Ne umple de bucurie prețuirea arătată succesorilor noastre de pînă acum. Trecînd în revistă aceste succese, Conferința noastră a subliniat că ele au crescut pe temeiul marilor realizări obținute de popor în munca de construcție a socialismului.

În adîncile transformări revoluționare ce se înfăptuiesc sub conducerea partidului, în viața plină de entuziasm și de avînt creator a oamenilor muncii, găsim izvorul celei mai generoase inspirații, al unei arte de mare vibrație și expresivitate. Cunoașterea mereu mai pătrunzătoare a vieții poporului, legătura strînsă, permanentă cu oamenii muncii reprezintă, de aceea, calea cea mai sigură spre îmbogățirea artei noastre, spre ridicarea ei la nivelul tot mai înalt al cerințelor societății noastre socialiste. Pe această cale am dobîndit succesele cele mai prețioase, pe această cale sîntem hotărîți să mergem în viitor, convinși că astfel vom asigura desfășurarea impetuoasă a forțelor artistice, înflorirea deplină a numeroaselor talente care se ridică neconținut din rîndurile poporului nostru, atît de înzestrate pe tărîmul artei.

Sprijin neprețuit în întreaga muncă pe care o desfășurăm, concepția marxist-leninistă despre lume ne ajută să înțelegem și să înfățișăm cu vigoare procesele revoluționare ale vieții, universul spiritual al contemporanilor noștri. Însușindu-ne tot mai temeinic ideologia comunistă, vedem în principiul partinității garanția făuririi unor opere care să reflecte veridic sensul dezvoltării istorice, care să exprime aspirațiile cele mai înaintate ale poporului nostru.

De pe aceste poziții de neclintit vom respinge statornic manifestările ideologiei burgheze în artă, tendințele decadente, formalismul și abstracționismul, fenomenele de dezumanizare a artei, teoriile care susțin ruperea artei de realitățile sociale.

Militînd pentru adevărul vieții, pentru o artă care să-l exprime cu plenitudine, vom combate tot ceea ce slăbește puterea de a convinge și emoționa, descriptivismul arid, înțelegerea exterioară, superficială a proceselor vieții, imitația sterilă, profesionalismul îngust — neajunsuri care se întîlnesc uneori în creația noastră.

O preocupare fundamentală, de care sîntem tot mai conștienți, este aceea de a îmbogăți neînterupt mijloacele de expresie, de a ne desăvîrși continuu măiestria. Valorificînd în spiritul esteticii marxist-leniniste puternicele tradiții realiste ale artei noastre, filonul ei popular, ne vom strădui să ridicăm creația noastră la nivelul victoriilor dobîndite de oamenii muncii în grandioasa operă de desăvîrșire a construcției socialiste. Printr-o exigență fertilă, și nu pe calea unor căutări artificioase, vom depune toate eforturile pentru a elabora limbajul clar, comunicativ, care să trezească în oameni rezonanțe nobile și să le dăruiască bucurii trainice. Setea de frumos a maselor populare ne cere să sprijinim mai activ pătrunderea artei în viața de toate zilele, să devenim cu toții propagandiști neobosiți ai frumosului.

Pătrunși de marile răspunderi ce ne stau în față, vom lupta pentru statornicirea unei înalte etici profesionale, pentru crearea unei opinii intransigente, care să elimine din rîndurile noastre atitudinile individualiste, relațiile necolegiale, snobismul și vedetismul. Vom duce o muncă colectivă mai intensă din care să fie înlăturat spiritul de grup și exclusivismul, vom întări dezbaterile vii, argumentate științific, într-o atmosferă tovarășească.

Conferința pe țară a artiștilor plastici reprezintă pentru noi toți un îndemn puternic la însușirea mai profundă, mai consecventă, a metodei realismului socialist, care va fi și de acum înainte călăuza noastră sigură spre o artă profund umanistă, demnă de măreția epocii socialiste.

Salutul Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român ne însușește spre noi izbînzii creatoare. Asigurăm partidul că ne vom încorda toate puterile pentru a răspunde încrederii pe care ne-o arată, pentru a răspunde așteptărilor poporului, făurind tot mai multe opere de înaltă ținută, care să exprime convingător întreaga frumusețe a vieții noi din patria noastră.

CONFERINȚA PE ȚARĂ
A UNIUNII ARTIȘTILOR PLASTICI

ПОДПИСИ К РИСУНКАМ

БОРИС КАРАДЖА. Плоды труда	281	Г. ШАРУ. Ткачиха	287	ЛЕЛИЯ ЗУАФ. Портрет Марии Догару, депутата	
МАРИУС БУНЕСКУ. Индустриальный пейзаж	281	СПИРУ КИНТИЛЭ. Вооруженное восстание	288	Великого Национального Собрания	294
ШТЕФАН СОНИ. Гривица 1933	282	ВАСИЛЕ ДОБРИАН. Майские красные цветы	288	КОНСТАНТИН КРЭЧУН. Портрет	295
ИОН ЖАЛЯ. Портрет рабочего	282	ГЕОРГЕ ИОНЕСКУ. Портрет акад. проф. Штефана		ПЕТРЕ БАЛОГ. «1 Мая» (декоративный проект	
ИОН БИЦАН. Пейзаж	283	Николау	289	Дома культуры в Хунедоаре)	295
АЛ. ЧУКУРЕНКУ. Зимний пейзаж	283	МИХАЙ ДАНУ. Цементный завод в Меджидии ..	289	К. БАРАСКИ. Портрет рабочего-передовика Комша	
ИОН ИРИМЕСКУ. Сварщик	284	Г. АНГЕЛ. Энеску	290	Михая	296
П. ДУМИТРЕСКУ. Пейзаж	284	БРЭДУЦ КОВАЛИУ. Осуществленные мечтания ..	290	А. НАДЬ. В новой квартире	296
ЛИДЖИЯ МАКОВЕЙ. Из цикла иллюстраций к		ЛИЯ САС. Новая школа	291	ГИ. САБО БЕЛА. Пейзаж	297
стихотворениям Сальватора Квазимодо	285	ВИДА ГЕЗА. И у нас коллективное хозяйство!	291	ИОН ВЛАСИУ. Портрет	297
ЭУДЖЕН ПОПА. 13 Декабря	285	Г. ЛАБИН. 1907	292	ШТЕФАН БАРАБАШ. Рабочие	298
КОРНЕЛ МЕДРЯ. Крестьянский Танец	286	КОРНЕЛИЯ ДАНЕЦ. Новый дом	292	ТИТИНА КЭЛУГЭРУ. Подруги	298
ДОРИАН САС. Новая жизнь в Добрудже	286	ЭТЕЛЬ ЛУКАЧ. БАЙАШ. Лебедки в порту	293	ДИМИТРИЕ ГРИГОРАШ. Семья	299
ИОН МИЦУРКА. Марамурешский сплавщик	286	М. Х. МАКСИ. Индустриальный пейзаж. Вход в		ТИБЕРИУ КРАУС. Литейщики отдыхают	299
Г. МИКЛОШИ. Натюрморт с рыбами	287	шахту Байа Сприе	293	ЛИДЖИЯ МАКОВЕЙ. Девушка из Сицилии	300
ФЛОРИКА КОРДЕСКУ. Иллюстрация к «Песне		ЛЮДОВИК БОРОШ. Крестьянин	294	К. БЕРДИЛА. Почему?	300
против смерти» Еуджена Жебеляну	287				

EXPLICATION DES IMAGES

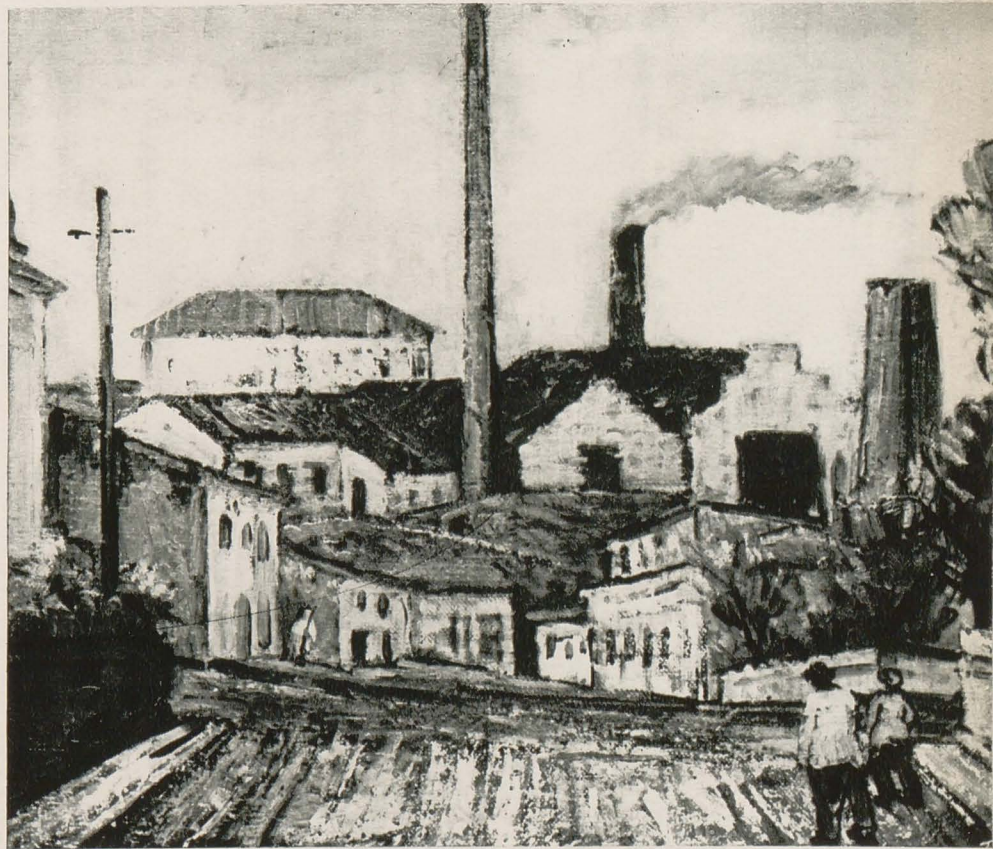
BORIS CARAGEA, Le fruit du travail.	281	GH. ȘARU, Tisseuse.	287	LELIA ZUAF, Le portrait de Maria Dogaru, députée à	
MARIUS BUNESCO, Paysage industriel.	281	SPIRU CHINTILĂ, L'Insurrection armée.	288	la Grande Assemblée Nationale.	294
ȘTEFAN SZÖNYI, Grivița 1933.	282	VASILE DOBRIAN, Fleurs rouges de Mai.	288	CONSTANTIN CRĂCIUN, Portrait.	295
ION JALEA, Portrait d'ouvrier.	282	GHEORGHE IONESCO, Le portrait de l'académicien		PETRE BALOGH, «Le 1 ^{er} Mai» (projet pour la déco-	
ION BIȚAN, Paysage.	283	prof. Ștefan Nicolau.	289	ration de la Maison de Culture de Hunedoara) ..	295
AL. CIUCURENCO, Paysage d'hiver.	283	MIHAI DANU, La fabrique de ciment Medgidia.	289	C. BARASCHI, Le portrait de l'ouvrier d'élite Comșa	
ION IRIMESCO, Soudeur.	284	GH. ANGHIEL, Enesco.	290	Mihai.	296
P. DUMITRESCO, Paysage.	284	BRĂDUȚ COVALIU, Des rêves accomplis.	290	A. NAGY, Dans la nouvelle habitation.	296
LIGIA MACOVEI, Du cycle d'illustrations pour les poésies		LIA SZASZ, La nouvelle école.	291	GY SZABO BELA, Paysage.	297
de Salvatore Quasimodo.	285	VIDA GEZA, Nous aussi, nous avons notre ferme agri-		ION VLASIU, Portrait.	297
EUGEN POPA, Le 13 Décembre.	285	cole collective I.	291	ȘTEFAN BARABAȘ, Ouvriers.	298
CORNEL MEDREA, Danse paysanne.	286	GH. LABIN, 1907.	292	TITINA CĂLUGĂRU, Amies.	298
DORIAN SZASZ, Nouvelle vie dans la Dobrogea.	286	CORNELIA DANET, La nouvelle maison.	292	DIMITRIE GRIGORAȘ, Scène intime.	299
ION MITURCA, Sappeur à crochet du Maramureș.	286	ETHEL LUCACI BAIĂȘ, Des grues dans le port.	293	TIBERIU KRAUSZ, Fondateurs en repos.	299
G. MIKLOSSY, Nature statique avec des poissons.	287	M. H. MAXY, Paysage industriel «L'entrée dans la mine		LIGIA MACOVEI, Jeune fille de Sicile.	300
FLORICA CORDESCO, Illustration au volume «Chansons		de Baia Srie»	293	C. BERDILA, Pourquoi?	300
contre la mort» par Eugen Jebeleanu.	287	LUDOVIC BOROS, Paysan.	294		

IMAGINI DIN EXPOZIȚIA DE ARTĂ ROMÎNEASCĂ CONTEMPORANĂ

deschisă în sălile Muzeului de artă al R.P.R.,
cu prilejul celei de a doua conferințe pe țară
a Uniunii Artiștilor Plastici

1. BORIS CARAGEA: Rodul muncii
2. MARIUS BUNESCU: Peisaj industrial

1

2

3

4

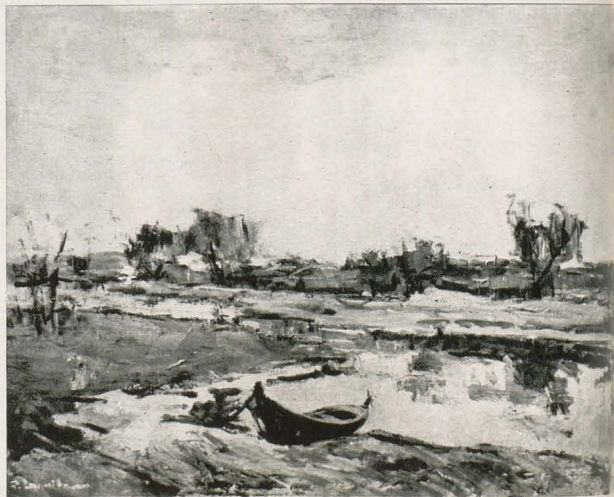
1. ȘTEFAN SZÖNYI: Grivița 1933
2. ION JALEA: Portret de muncitor
3. ION BIȚAN: Peisaj
4. AL. CIUCURENCU: Peisaj de iarnă

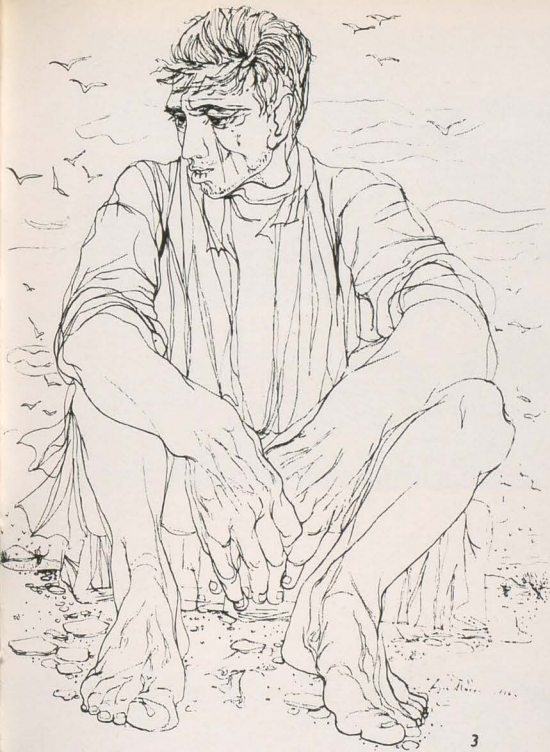

1. ION IRIMESCU: Sudor

2. P. DUMITRESCU: Peisaj

2

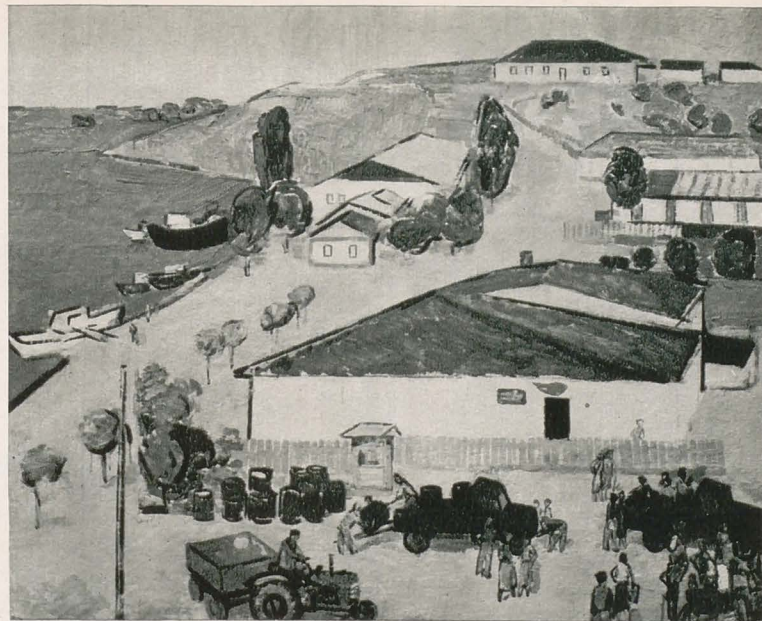
3. LIGIA MACOVEI: Din ciclul de ilustrații pentru poeziile de Salvatore Quasimodo

4. EUGEN POPA: 13 Decembrie

1. CORNEL MEDREA: Dans țărănesc

2

3

3. ION MIȚURCĂ: Țăpinar din Maramureș

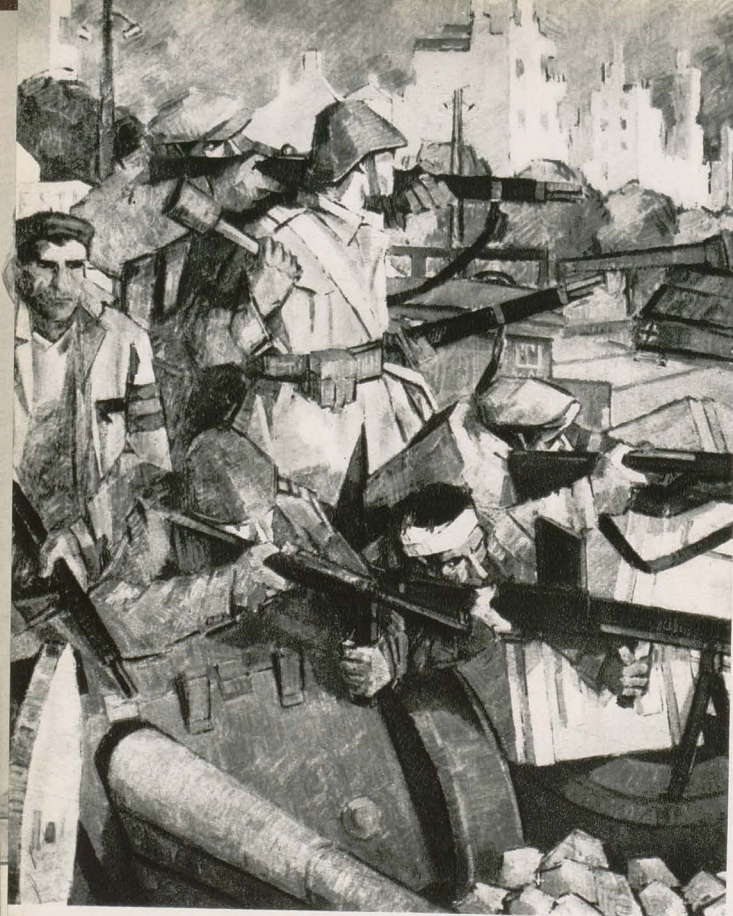
4. G. MIKLOSSY: Natură statică cu pești

5. FLORICA CORDESCU: Ilustrație la volumul «Cîntece împotriva morții» de Eugen Jebeleanu

6. GH. ȘARU: Tesătoare

1. SPIRU CHINTILĂ: Insurecția armată

2. VASILE DOBRIAN: Flori roșii de mai

1

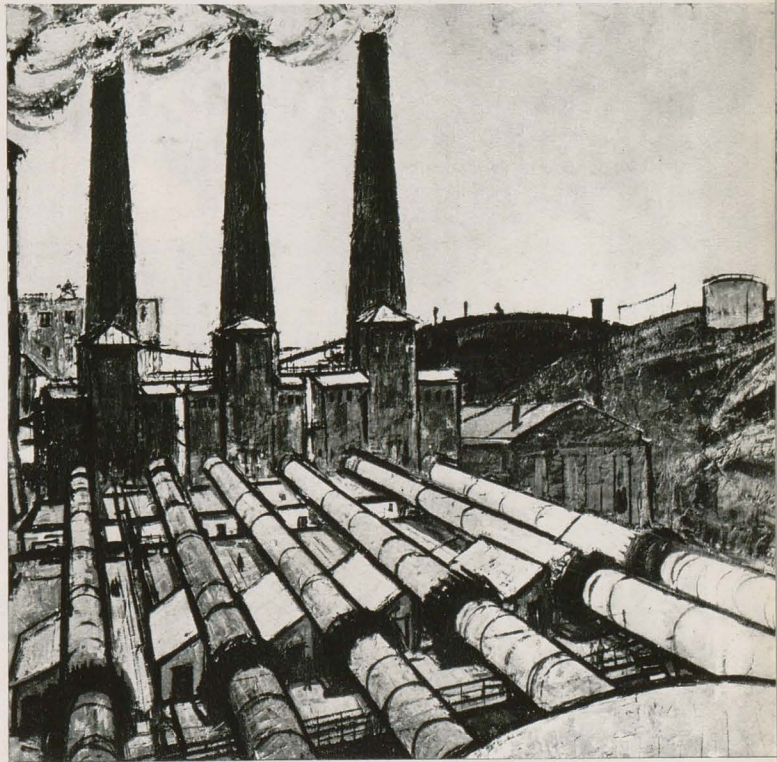
2

2

3

4

3. GHEORGHE IONESCU: Portretul acad. prof. Ștefan Nicolau

4. MIHAI DANU: Fabrica de ciment Medgidia

1. GH. ANGHEL : Enescu

2. BRĂDUȚ COVALIU : Visuri împlinite

3

3. LIA SZASZ: Școală nouă

4. VIDA GEZA: Avem și noi gospodărie colectivă!

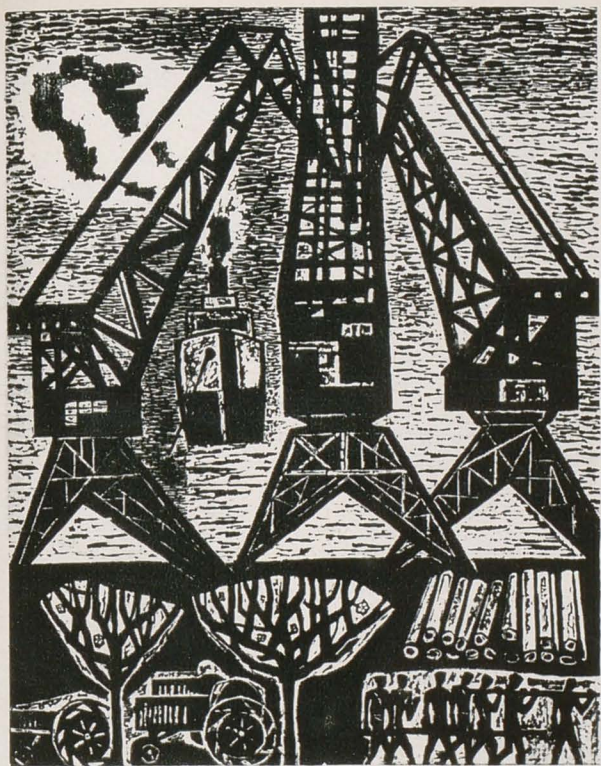
4

1

2

3

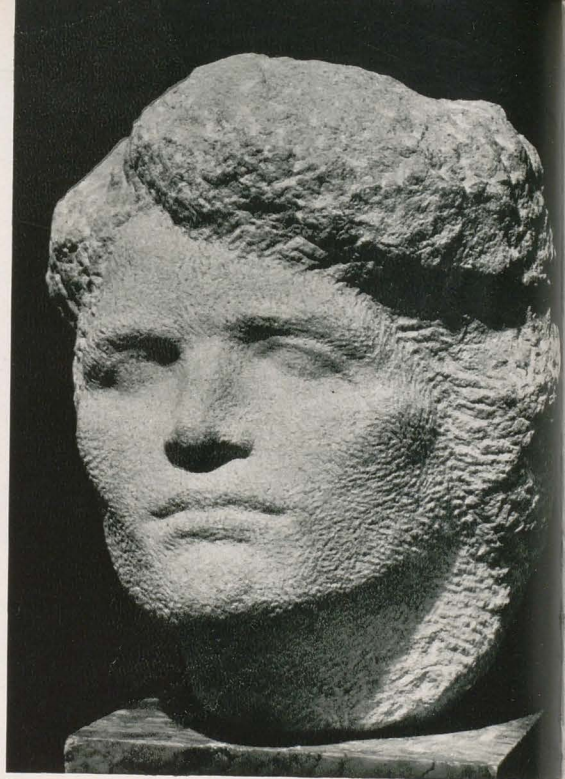
4

1. GH. LABIN: 1907

2. CORNELIA DANET: Casă nouă

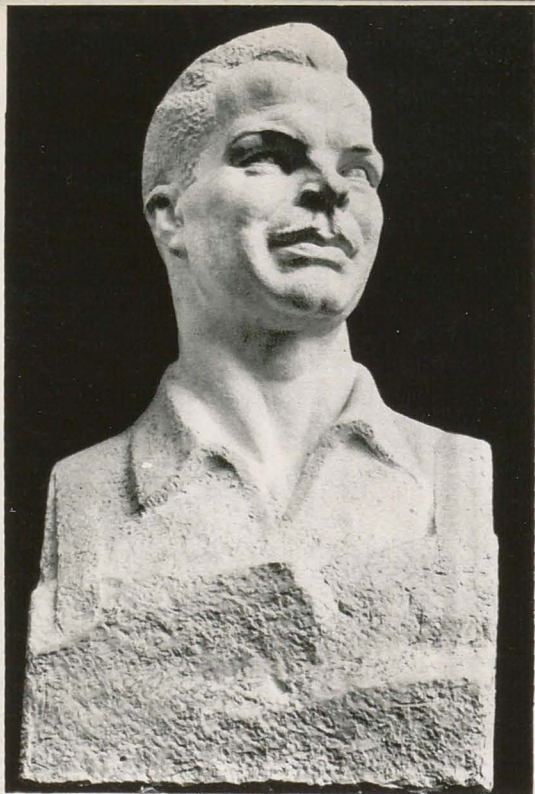
3. ETHEL LUCACI BĂIAȘ: Macarale în port

4. M. H. MAXY: Intrarea în mina de la Baia Sprie

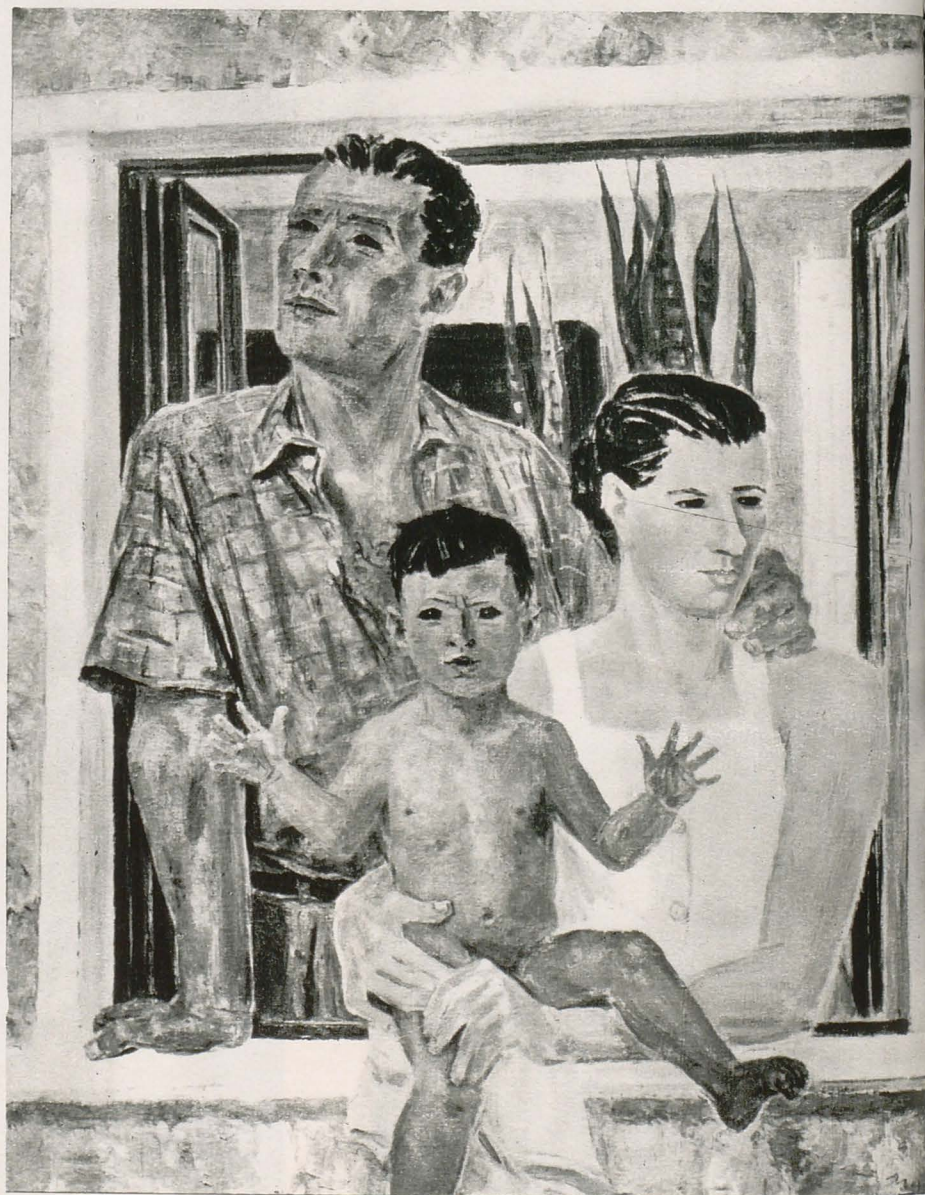
1. LUDOVIC BOROȘ: Țăran
2. LELIA ZUAF: Portretul Mariei Dogaru, deputată în Marea Adunare Națională
3. CONSTANTIN CRĂCIUN: Portret
4. PETRE BALOGH: «1 Mai» (proiect pentru decorarea Casei de cultură din Hunedoara)

1

1. C. BARASCHI: Portretul muncitorului fruntaş Comşa Mihai

2

2. A. NAGY: În locuinţa nouă

3

3. GY SZABO BELA: Peisaj

4. ION VLASIU: Portret

4

1

1 ȘTEFAN BARABAȘ: Muncitori

2. TITINA CĂLUGĂRU: Prietene

2

3

4

3. DIMITRIE GRIGORAȘ: Scenă intimă

4. TIBERIU KRAUSZ: Turnători în repaus

1

1. LIGIA MACOVEI: Fată din Sicilia

2. C. BERDILĂ: Pentru ce?

2

88

